

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

ΕΡΥΘΡΟΣ + ΣΤΑΥΡΟΣ

ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1950

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΑΙΒΑΝΙΔΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΜΗΝΙΑΙΑ

Α'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924—1941

Β'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 6ου

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1950 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 2

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Αργεντινής Δημοκρατίας 2 (πρώην Βουλής) ΑΘΗΝΑΙ — Τηλέφ. 33 - 897

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΑΡΘΡ. 6 Α. Ν. 1092

Διεύθυνσις Περιοδικού: ΚΑΛ. ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Λ. Σγουρού 2

Διεύθυνσις Τυπογραφείου: «ΠΥΡΣΟΣ» Α. Ε. 'Ιερά 'Οδός 61

Τιμή Φύλλου Δρχ. 1.000 — 'Ετησία συνδρομή έσωτ. Δρχ. 8.000, έξωτ. 10 σελλίνια η 2 δολλάρια

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

ΣΕΛΙΣ		PAGE
1	'Αχιλλεύς Κύρου, υπό Κ. Γεωργακοπούλου, Προέδρου Ε.Ε.Σ.	1
2	Βιογραφικόν σημείωμα και ψηφίσματα επί τῷ θανάτῳ 'Αχιλλέως Κύρου	2
3	'Ερρίκος Ντυνάν, υπό Α.Α.Κ.	3
4	Δαμαλισμός, υπό Στ. Σπεράντσα. β) Χειροτεχνία Οιδίππου επί Κολωνῶ, υπό Γ. Κουρμούλη	4
5	Τὸ ἀληθινὸ νόημα τῆς Λογοτεχνίας, υπό Μ. Νικολαΐδη	5
6	'Οδοντόπλυμα και ὀδοντόκρεμες, υπό Στ. Σπεράντσα. β) Πρώτες βοήθειες - 'Εγκαύματα, υπό Στ. Κανελλή	6
7	'Η ἱστορία τῆς φωτογραφίας, υπό Π. Μιχαλοπούλου	7
8	'Η ἄλωσις τοῦ Παλαμηδίου. β) Ποίημα στῆ σημαία, υπό Α. Κόντη	8
9	'Ιστορικὰ ἀνέκδοτα. β) 'Ο δραπέτης, υπό Β. Οἰκονομίδη	9
10	'Ο γιατρός πού ἐξουδετέρωσε τὰ δηλητηριώδη φίδια, υπό Ν. Δημητροκάλλη. β) Ποίημα, φθινοπωρινό, υπό Σ. Σκίπη	10
11	'Ο γυμναστής πού ἐξουδετέρωσε τὰ δηλητηριώδη φίδια, υπό Ν. Δημητροκάλλη. β) Ποίημα, φθινοπωρινό, υπό Σ. Σκίπη	11
12-13	Φωτογραφία δράσεως	12-13
14	Τὸ κλάδεμα, υπό Κ. Ζευγᾶ	14
15	'Ο σκύλος και ἡ γάτα, υπό Α. Μεταξά. β) 'Υγιεινὲς Συμβουλές, υπό ΑΝ. ΒΩ.	15
16	Ρ. Ματάιτας, υπό Στ. Αὐλωνίτη	16
17	'Ιθάκη, υπό Π. Καλονάρου	17
18	Κίνησις Ε.Ε.Σ.Ν.	18
19-22	Δράσις ομάδων Ε.Ε.Σ.Ν.	19-22
23-24	Μαθητικὴ συνεργασία	23-24
25	Τὰ χρυσάνθεμα, Μουσικὴ υπό Ξ. 'Αστεριάδη. Στίχοι 'Αριστοφάνη	25
	Achilles Kyrou, by C. Georgacopoulo, President G.R.C.	1
	Biografic Note of Achilles Kyrou	2
	Henry Dunant, by A.A.K.	3
	Vaccination, by St. Sperantza. b) Handiwork	4
	Oedipus, by G. Kourmoulis	5
	The real meaning of Literature, by M. Nicolaidis	6
	Mouth hygiene, by St. Sperantza. b) First-aid-Burns, by St. Canelli	7
	The history of photography, by P. Michalopoulou	8
	The conquest of Palamidi. b) Poem, to the Flag, by A. Conti	9
	Historic anecdotes. b) The runaway, by B. Oeconomidis.	10
	Vital Brazil, by Nic. Demetrocallis. b) Poem, Autumn, by S. Skipis	11
	Activity in pictures	12-13
	Arboriculture, by C. Zegas	14
	Greek Legend, The dog and the cat, by A. Metaxas. Advice on hygiene, by AN. Vo.	15
	Robert Mataias, the Olympionic, by Sp. Avlonitis	16
	Ithaca, by P. Calonaros	17
	J.R.C. movement	18
	J.R.C. Groups' activities	19-22
	Pupils' contribution	23-24
	Chrysanthema, Music by X. Asteriades verses by Aristophanes	25

'Αναδημοσιεύομε από την «'Εστία» τὸ ποίημα τοῦ κ. Στέλιου Σπεράντσα γιὰ τὸν 'Αχιλλέα Κύρου.

ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΙΣΤΗ

Νεκρός. Στοῦ μυστηρίου τὰ βάθη
γεμάτη θλίψη ἢ 'Ελλάδα ἐστάθη
νὰ κατεβάσῃ τὸ σπαθί.
Κάτι σοῦ μίλησε — ποῖος ξέρει —
τ' ἦσουν ἀνέσπερο ἕνα ἀστέρι
γι' αὐτὴ και νόημα πιὸ βαθύ.

'Η πέννα, πού ἄφησες, ἀκόμα
δὲ στέγνωσε. Τὸ κάθε στόμα
θα λέῃ, πὼς εἶχε βυθιστῆ
στὸ αἷμα τῆς ἴδιας τῆς καρδιάς σου.
Κι ἦταν ἡ λόγῃ σου, στοχάσου,
ὠραίε τοῦ χρέους ἀγωνιστή.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ 1. Τζορτζ
ΗΜΕΡΟΜ. 16-8-85
ΑΡΙΘ. 36198

ΑΧΙΛΛΕΥΣ Α. ΚΥΡΟΥ

'Ο 'Ελληνικός 'Ερυθρός Σταυρός ητύχησε νὰ ἔχη ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἕνα ἔνθερμον και πιστὸν ὀπαδὸν τῆς ἀνωτέρας ἀνθρωπιστικῆς 'Ιδεολογίας του και ἀπὸ τοῦ 1941 ἕνα ὑπέροχον Συνεργάτην εἰς τὰς ὑπὲρ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν εὐγενῶν ἐπιδιώξεων του προσπαθείας του, τὸν

'Αχιλλέα Κύρου.

'Η βαθυτάτη κατανόησις τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ συνόλου πρὸς τοὺς πάσχοντας ἐν γένει και ἰδιαιτέρως πρὸς τὰ θύματα τῶν 'Εθνικῶν μας 'Αγῶνων, τοὺς ἠρωϊκοὺς τραυματίας και ἀναπήρους μας, ὠδήγησαν τὸν 'Αχιλλέα Κύρου πρὸς τὸν 'Ελληνικὸν 'Ερυθρὸν Σταυρὸν.

'Απὸ τοῦ 1941, μέλος ἐπίλεκτον τοῦ Κεντρικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου του, ἀφιερώνει ὅλας τὰς δυνάμεις του πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἠρώων πού ἔγραψαν ἐπὶ τῶν 'Αλβανικῶν ὀρέων τὸ ἔπος τοῦ 1940-1941 και ἐπιτυχάνει νὰ βοηθήσῃ και νὰ ἐνθαρρύνῃ πολυτίμως ἐκατοντάδας ἀναπήρων και χιλιάδας πασχόντων.

'Η Κατοχὴ τὸν εὕρισκει εἰς τὰς πρώτας γραμμάς τῆς ἐν σὺν νειδῆ τοῦ και πρᾶγματικῆς 'Εθνικῆς 'Αντιστάσεως. 'Η 'Απελευθέρωσις ἐτοιμον, πάνοπλον ἵνα ὑποστηρίξῃ με τὴν ἀκατάβλητον μαχητικότητά του και τὴν ἀσύγκριτον ἐπιχειρηματολογίαν του

τὰς 'Εθνικὰς μας διεκδικήσεις ἀλλὰ και νὰ ἀντιμετωπίσῃ, με τὴν ἀξιοθαύμαστον διορατικότητά του και τὴν ἄγρυπνον παρακολούθησιν τῶν κατὰ τῆς 'Ελλάδος ἐπιβουλῶν, τὴν Σλαβοκομμουνιστικὴν ἐξόρμησιν πρὸς ἐξαφάνισιν τῆς 'Ελληνικῆς Φυλῆς.

Εἰς τὸν κατὰ τοῦ Κομμουνιστικοῦ κινδύνου ἀγῶνα ὁ 'Αχιλλεύς Κύρου ἐχρησιμοποίησε τὰ ἰδικά του, τὰ πνευματικά του ὄπλα, ἰσάξια, ὡς πρὸς τὴν ἀποτελεσματικότητα, πρὸς τὰ νικηφόρα ὄπλα τοῦ 'Εθνικοῦ μας Στρατοῦ. Καὶ ἐνῶ μάχεται, με τὴν νευρώδη ἀρθρογραφίαν του, με σειρὰν βιβλίων τὰ ὅποια θα ἀποτελέσουν τὴν ἀψευδῆ 'Ελληνικὴν 'Ιστορίαν τῆς ἐποχῆς μας ἀλλὰ και τὴν καλύτεραν ἐμφάνισιν τοῦ πνευματικοῦ μεγαλείου τῶν προγόνων μας, με τὰς διαλέξεις του, με τὰ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν κατὰ πᾶσαν κρίσιμον διὰ τὴν Πατρίδα συζήτησιν ταξείδια του, ἐνῶ ἀφυπνίζει τοὺς ἐθελουφλοῦντας και κεντρίζει

τοὺς ραθυμοῦντας ἐνώπιον τῶν ἐθνικῶν κινδύνων, κατορθώνει και διαθέτει πολυτίμον χρόνον ὑπὲρ τῆς 'Ελληνικῆς Νεολαίας.

'Ο ἐμπνευσμένος 'Απόστολος τῶν 'Εθνικῶν 'Ιδεῶν και διεκδικήσεων γνωρίζων ὅτι μόνον μία 'Εθνικὴ νεολαία, ποτισμένη με τὰς εὐγενεῖς παραδόσεις τοῦ 'Εθνους και πιστεύουσα εἰς τὸν ἀφθαστον πνευματικὸν πολιτισμὸν, ὃν ἐδημιούργησαν ἀθάνατοι πρόγονοί μας, θα δυνηθῆ νὰ ἀντιδράσῃ κατὰ τῶν ὑπονομεύσεων τοῦ διαλεκτικοῦ ὕλισμοῦ και τῶν ἐπιδρομῶν τῆς Σλαβικῆς βαρβαρότητος, ἀναλαμβάνει και αὐτὸν τὸν ἀγῶνα. Νὰ ὀδηγήσῃ τὴν Νεολαίαν πρὸς τὰς εὐγενεῖς αὐτὰς κατευθύνσεις και νὰ μεταδώσῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἀκόμητον φλόγα τῆς πρὸς τὰ 'Εθνικὰ 'Ιδανικά μας Πίστεώς του.

Πρόεδρος τοῦ 'Ελληνικοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος ἐπὶ πολλὰ κατὰ συνέχειαν ἔτη, καλεῖ εἰς 'Εθνικὸν συναγερμὸν τοὺς 'Εκπαιδευτικούς λειτουργούς, τίθεται ἐπὶ κεφαλῆς μίας ἱστορικῆς προσπαθείας, χαράσσει τὰς γραμμάς ἃς αὐτὴ ὀφείλει νὰ ἀκολουθήσῃ και ἐμφυσᾷ εἰς τοὺς Συνεργάτας του τὴν ἀνωτέραν πνοὴν ἣτις ἀπαιτεῖται διὰ τὸ μέγα τοῦτο ἔργον. 'Εντὸς ὀλίγου πλέον τῶν διακοσίων πενήκοντα χιλιάδων 'Ελληνοπαίδων γίνονται μέλη τοῦ 'Ελλην. 'Ερυθρ. Σταυροῦ Νεότητος και εἰς τὸ κυκλοφοροῦν κατὰ δεκάδας χιλιάδων ἀντιτύπων Περιοδικῶν του προτάσσεται πάντοτε ἐν ἄρθρον

του, καθοδηγοῦν μετὰ σοφίας πρὸς ἄνευσις, ἀνθρωπιστικὰς και ἔθνικὰς προσπαθείας τοὺς νεαροὺς 'Ερυθροσταυρίτας.

'Ο 'Αχιλλεύς Κύρου ὑπῆρξε μέχρι και τοῦ τελευταίου κυττάρου τῆς ὑπάρξεώς του 'Ελλην. συνειδητοποιήσας τὴν ἀνωτέραν πνευματικὴν και ἱστορικὴν δημιουργίαν τῆς Φυλῆς, ἀφομοιώσας τὸ Φῶς τῆς 'Ελληνικῆς Ψυχῆς και ἀκτινοβολήσας αὐτὸ με τὴν φωτεινὴν προσωπικότητά του πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις. 'Ο θάνατος ἔκοψε προῶρως τὸ νῆμα τῆς ἐπιγείου ζωῆς του καθ' ὃν χρόνον ἐμάχετο ἐπὶ τῶν 'Εθνικῶν ἐπάλξεων τὸν ΚΑΛΟΝ ΑΓΩΝΑ. 'Απὸ τῆς 13 'Οκτωβρίου 1950 ὁ 'Αχιλλεύς Κύρου εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἰωνιότητα ἀφήνων ἐπὶ τῆς γῆς ἔργον ἀθάνατον.

'Ο 'Ελληνικός 'Ερυθρός Σταυρός δοκιμάζει βαθυτάτην ὀδύνην διὰ τὴν ἀπώλειάν του και αἰ μυριάδες τῶν μελῶν του κλίνουν τὴν κεφαλὴν πρὸ τῆς Μνήμης του, ἣτις θα εἶναι αἰωνία.

ΚΩΝΣΤ. Γ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Πρόεδρος τοῦ 'Ελληνικοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ

'Ο 'Αχιλλεύς Κύρου ὀμιλῶν εἰς «Παρνασσὸν» τὴν ἀ' ἐπέτειον τῆς ἀπελευθέρωσός τῆς Δωδεκανήσου.

Ο Αχιλλεύς Κύρου ἐγεννήθη εἰς Ἀθήνας τὸ 1898 καὶ ἐποῦδασε φυσικομαθηματικά εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν. Εἰς ἡλικίαν 19 ἐτῶν παρουσίασεν ἕνα θεατρικὸν ἔργον καὶ μετὰ 2 ἔτη καὶ ἄλλο, τὸ «Στὰ ὄπλα ἢ Λεβεντιά», τὸ ὁποῖον ἐπαίχθη μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν. Ἀπὸ τὸ 1918, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του Ἀδωνιδος Κύρου, ἀνέλαβε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Κ. Κύρου τὴν Δ)σιν τῆς ἐφημερίδος «ΕΣΤΙΑ» ὅπου καὶ ἀνέπτυξε καταπληκτικὴν δραστηριότητα εἰς ὄλους τοὺς τομεῖς τῆς δημοσιογραφίας συγχρόνως δὲ ἔγραφε εἰς πλείστα ὄσα περιοδικά. Τὸ 1930 ἐβραβεύθη ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν διὰ τὴν συλλογὴν διηγημάτων Ὀνειρα τὰ ὅποια θεωροῦνται ἀπὸ τὰ λεπτότερα τῆς νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας.

Μὲ ἀξιόζηλευτον ἐπιτυχίαν ἐξηκολούθησε νὰ ἀσχολῆται μὲ τὰ γράμματα μέχρι καὶ τοῦ θανάτου του, συγγράψας πλείστα ὄσα συγγράμματα: Δομήνικος Θεοτοκόπουλος, Οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀναγεννήσεως, Βησσαρίων ὁ Ἕλληρ, Πιστεύω, καὶ σειρὰν μεταπολεμικῶν τόμων: Ἡ Ἑλλάς ἔδωσε τὴν νίκην, Γεώργιος Β' (ὑπὸ ψευδώνυμον «Κόδρος»), Σκλαβωμένοι Νικηταί, Ἡ «Βασίλισσα Ὀλγα», Ἡ ἀποφασιστικὴ καμπὴ τοῦ πολέμου, Ἡ νέα ἐπίθεσις κατὰ τῆς Ἑλλάδος, Ἡ συνωμοσία ἐναντίον τῆς Μακεδονίας, Ὁ Νικητὴς Βασίλευς (Κόδρος), Ἡ Ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας καὶ ὑπὸ ἐκτύπωσιν Ἡ Ἑλλάς καὶ οἱ Βόρειοι γείτονες κατὰ τὰς τελευταίας σχέσεις αὐτῶν. Εἰς τὰ ἔργα ταῦτα ἐξαιροῦνται οἱ ἀγῶνες, αἱ θυσίαι τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ Ἐθνικὴ Ἀντίστασις εἰς τὴν ὁποίαν συμμετέσχεν ἐνεργῶς, φυλακισθεὶς ἐπὶ μακρὸν ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ. Ἀξιοσημείωτος ἐπίσης εἶναι καὶ ἡ συνεργασία του εἰς τὸ Ἐγκυκλ. Λεξικὸν τοῦ Ἡλίου. Τὸ συγγραφικὸν τοῦτο ἔργον ἐξησφάλισε εἰς τὸν Αχιλλέα Κύρου ἐξέχουσαν θέσιν μετὰ τῆς πνευματικῆς κώσου τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔτι τῆς δεούσης ἐξάρσεως ὑπὸ τῶν

ἐπιφανέστερων Ἑλλήνων καὶ ξένων διανοουμένων.

Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν δημοσιογραφικὴν καὶ συγγραφικὴν αὐτοῦ δραστηριότητα ἐσημείωσε ἐξαιρετικὸν κοινωνικὴν καὶ ἐθνικὴν δράσιν διατελέσας ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Ἀδελφότητος, Μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου, Μέλος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἑθνικοῦ Ἰδρύματος, Μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος καὶ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ὁμωνύμου περιοδικοῦ εἰς τὸ ὁποῖον συνειργάζετο ὑπὸ τὰ ἀρχικά Α.Α.Κ. καὶ εἰς πλείστα ἄλλα κοινωνικά, ἐθνικά ὁργανώσεως, ὅπου ἔδωσε δειγμάτων τῶν ὑπερόχων αὐτοῦ διοικητικῶν ἀρετῶν.

Ὅπως ἰδιαίτερος πρέπει νὰ μνημονεῦθῃ ἡ ἀνεκτίμητος καὶ ἀνάντικατάστατος συμβολὴ του ὑπὲρ τοῦ Ἑνωτικοῦ ἀγῶνος τῆς Κύπρου ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατὰ γεται.

Εἰς τὴν σπανίαν αὐτὴν σταδιοδρομίαν, τὴν γόνιμον καὶ πλουσιωτάτην εἰς θετικὰ ἀποτελέσματα ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ὀλοκλήρου, ἔθεσε ἀτυχῶς τέρμα ὁ ἀπροσδόκητος θάνατος τοῦ ὑπερόχου αὐτοῦ Ἑλλήνος εἰς μίαν κρίσιμον καμπὴν τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν περισσότερον ἢ ἄλλοτε, ἦσαν χρήσιμοι αἱ ἀνεκτίμητοι ὑπηρεσίαι του. Ἡ σκληρὰ ὁμως ἀποστέρησις τοῦ ἔθνους ἀπὸ ἀξία τέκνα του, ὡς ὁ Αχιλλεύς Κύρου, δημιουργεῖ διὰ τοὺς ἐπιζῶντας, καὶ μάλιστα τοὺς νέους, χάριν τῶν ὁποίων μὲ ἰδιαίτερον στοργὴν ἐμόχθει ὁ ἀλλοσημῶντος Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. ὑποχρεώσεως ἐντατικῆς ἐργασίας καὶ δράσεως μὲ φαιτίνον ὁδηγὸν τὸ παράδειγμα ἐκείνου ὁ ὁποῖος ἠναλώθη ὑπὲρ τοῦ ἔθνους καὶ ἔπεσε εἰς τὰς ἐπάλξεις τοῦ ἀγῶνος διὰ μίαν καλυτέραν ἐθνικὴν αὐρίον εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας του, τῶν 52 ἐτῶν.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Τὸ Κεντρικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ ἀγγέλματι τοῦ ἀδοκίτου θανάτου τοῦ

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΚΥΡΟΥ

τακτικὸν μέλος αὐτοῦ, ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ Πρόεδρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος ἐξόχους καὶ πολυτίμους παρασχόντος ὑπηρεσίας πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὰς ἰδεολογικὰς ἐπιδιώξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ψηφίζει:

- 1) Νὰ ἀναρτηθῇ μεσίσιος ἡ σημαία τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἰς τὰ κεντρικὰ γραφεῖα καὶ πάντα ἐν γένει τὰ ἰδρύματα αὐτοῦ ἐπὶ τριήμερον.
- 2) Νὰ ἀργήσουν τὰ γραφεῖα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας.
- 3) Νὰ παρακολουθήσῃ τὴν κηδείαν ὀλόκληρον τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον.
- 4) Νὰ κατατεθῇ στέφανος ἐπὶ τῆς σοροῦ τοῦ μεταστάτος.
- 5) Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ ἐπιδοθῇ τὸ παρὸν ψήφισμα εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάτος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ὀκτωβρίου 1950

Ὁ Πρόεδρος
Κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Γ. ΜΙΝΔΛΕΡ

Ἡ ἐφορεία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος συνελθοῦσα σήμερον τὴν 14ην Ὀκτωβρίου 1950 ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ ἀφηνιδίου θανάτου τοῦ Προέδρου αὐτῆς καὶ διακεκριμένου δημοσιογράφου καὶ συγγραφέως

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΚΥΡΟΥ

προσενγκόντος ὕψιστας ὑπηρεσίας εἰς τὴν Πατρίδα καὶ τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος, ψηφίζει:

- 1) Νὰ ἀναρτηθῇ μεσίσιος ἡ σημαία εἰς τὰ γραφεῖα μέχρι καὶ τῆς ἡμέρας τῆς κηδείας.
- 2) Νὰ παρακολουθήσῃ ἡ ἐφορεία ἐν σώματι τὴν κηδείαν.
- 3) Νὰ ἀργήσουν τὰ γραφεῖα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας.
- 4) Νὰ δημοσιευθῇ ἡ εἰκὼν καὶ ἡ βιογραφία εἰς τὸ περιοδικὸν τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.
- 5) Νὰ ἀναρτηθῇ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.
- 6) Νὰ διαβιβασθοῦν συλλυπητήρια εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ
- 7) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν διὰ τοῦ τύπου.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος
Δ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ
Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ Τοπικὴ Ἐπιτροπὴ Ἀττικῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος συνελθοῦσα ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ ἀδοκίτῳ θανάτῳ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος καὶ ὑπερόχου Ἑλλήνος δημοσιογράφου καὶ συγγραφέως

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΚΥΡΟΥ

προσενγκόντος ἐξόχους ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἔθνος καὶ τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος, ψηφίζει:

- 1) Νὰ παρακαλουθῆσῃ ἐν σώματι τὴν κηδείαν ὡς καὶ ὁμάδες Ἐρυθροσταυριτῶν.
- 2) Νὰ ἐκφρασθοῦν συλλυπητήρια πρὸς τὴν οἰκογένειαν, καὶ
- 3) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν διὰ τοῦ τύπου.

Ὁ Πρόεδρος
Μ. ΤΣΑΜΑΔΟΣ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΡΡΙΚΟΣ ΝΤΥΝΑΝ

Τελευταία συνεργασία τοῦ ἀειμνήστου Προέδρου Ε. Ε. Σ. Ν. Ἀχιλλέως Κύρου

II

Ἀγαπημένα μου παιδιά,

Σὰς μιλήσαμε στὸ προηγούμενον τεῦχος μας γιὰ τὰ παιδικὰ χρόνια καὶ τὴν πρώτη νεότητα τοῦ Ἀνρὺ Ντυνάν, τοῦ ἰδρυτοῦ καὶ ἐμπνευστοῦ τῆς ὁργανώσεως τοῦ ἐρυθροῦ Σταυροῦ, εἰς τὴν ὁποία μὲ τόση χαρὰ καὶ τόση ὑπερφάνεια ἀνήκετε καὶ σεῖς. Καὶ ἀνεφέραμε, πῶς, νεώτατος ἀκόμα, ὁ Ἐλβετὸς αὐτός, ἐμπνευσμένος ἀπὸ τὸ παράδειγμα καὶ τὰ διδάγματα τῆς καλῆς του μητέρας, προσπάθησε ὅπου μπορούσε νὰ προσφέρῃ κάποια ἀνακούφισι στὸν ἀνθρώπινο πόνον καὶ στὴ δυστυχία. Εἰς τὰ 1854 τὸ παράδειγμα τῆς Ἀγγλίδος Φλῶρης Νάιτιγκαίηλ, ἡ ὁποία εἶχε πάει στὴν Κριμαία καὶ ἐδημιούργησε ἐκεῖ τὰ πρῶτα πραγματικῶς πολεμικὰ νοσοκομεία, τὸν εἶχε ἐμπνεύσει καὶ τὸν εἶχε ἐνθουσιάσει. Καὶ ἴσως νὰ ἐσκέφθη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ καταβληθῇ μία διεθνὴς προσπάθεια γιὰ νὰ ἀνακουφισθῇ ἡ δυστυχία ποὺ φέρνει ὁ πόλεμος. Ἐφ' ὅσον οἱ ἄνθρωποι ἐξακολουθοῦν ἀκόμα νὰ καταφεύγουν στὰ ὄπλα γιὰ τὴν ἐπίλυσι τῶν διεθνῶν των διαφορῶν, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπικρατήσῃ ἀκόμα ἡ ἀληθινὰ χριστιανικὴ εἰρήνη ποὺ ἐκρήρξε ὁ Ἰησοῦς, θὰ ἔπρεπε νὰ ἐλαττώνεται κάπως ἡ δυστυχία ποὺ φέρνουν οἱ πόλεμοι καὶ νὰ βρίσκουν κάποια ἀνακούφισι οἱ ἄνθρωποι ποὺ τραυματίζε βραεῖα ὁ πόλεμος καὶ ποὺ ἀφήνει ἀναπήρους ἢ ἀνικάνους.

★

Εἰς τὰ 1859 ὁ πόλεμος στὴν Κριμαία εἶχε τελειώσει πρὸ τεσσάρων ἐτῶν, ὅταν ἕνας καινούργιος πόλεμος ἐξερράγη στὴν Εὐρώπη. Γαλλικὰ καὶ Ἰταλικὰ στρατεύματα ἐφθασαν στὴ Βόρειο Ἰταλία γιὰ νὰ πολεμήσουν καὶ νὰ διώξουν τοὺς Αὐστριακοὺς, ποὺ εἶχαν ἐγκαταστήσει ἐκεῖ τὴν κυριαρχία των. Οἱ ὠραῖες καταπράσινες κοιλάδες μετεβλήθησαν σὲ πεδία ἀγρίων μαχῶν. Ἐκεῖνο τὸ χρόνον, παρὰ τὴν ἐξαιρετικῶς εὐνοϊκὴ ἀνοιξι, οἱ χωρικοὶ τῶν κοιλάδων ἐκείνων δὲν θὰ μπορούσαν νὰ θερίσουν, μόνον ὁ θάνατος θὰ ἐθέρριζε τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔπεφταν θύματα τῶν μαχῶν αὐτῶν.

Τὴν Παρασκευὴ, 24 Ἰουνίου 1859, μιὰ σκληρὴ μάχη ἄρχισε σὲ μιὰ κωμόπολι ποὺ ὀνομάζεται Σολφερίνο, νοτίως τῆς λίμνης Γκάρντας. Συντάγματα ὀλόκληρα συνεκρούοντο μεταξύ των, τὸ κανόνι ἀντηχοῦσε διαρκῶς καὶ ἡ σύγκρουσις ὑπῆρξε τρομερὴ. Πρὸς τὸ ἀπόγευμα ὁ οὐρανὸς σκοτεινίασε, κατὰ τῆς 5 ἐξερράγη μιὰ τρομερὴ θύελλα καὶ ἡ βροχὴ καὶ ὁ ἀνεμος ἐβασάνιζαν τοὺς μαχομένους. Ἐτέθη ἔτσι τέρμα στὸν ἀγῶνα των. Τὰ αὐστριακὰ στρατεύματα, ἡττημένα, ὑποχωροῦσαν ὅσο μπορούσαν ταχύτερα. Γαλλικὰ καὶ Ἰταλικὰ στρατεύματα κατελάμβαναν τῆς πόλεις καὶ τῆς κωμοπόλεις, ποὺ ἦταν κοντὰ στὰ πεδία τῆς μάχης. Ἐκεῖ μετέφεραν μὲ ὄσα πρωτόγονα μέσα μπορούσαν καὶ τῆς χιλιάδες τῶν τραυματιῶν, ποὺ εἶχαν μείνει στὸ πεδίο τῆς μάχης. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς μεταφέρθηκαν στὴ μικρὴ πό-

λι Καστιλλιόνε, ποὺ ἀπέχει μολὶς 4-5 χιλιόμετρα ἀπὸ τὸ πεδίο τῆς μάχης τοῦ Σολφερίνο. Ὀλόκληρες συνοδεῖες ἀπὸ πρωτόγονα κάρρα, ποὺ ἐτραντάζοντο ἀπερίγραπτα ἐπάνω στους τρομεροὺς δρόμους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μετέφεραν τοὺς τραυματίας, πεταγμένους ὅπως - ὅπως ἐπάνω στο κάρρο μὲ τῆς πληγῆς ἀνοικτές, μὲ τὰ πόδια καὶ τὰ χέρια τσακισμένα, μὲ τὰ πρόσωπα καταματωμένα. Καὶ ἡ ὠραία μικρὴ πόλις μὲ τῆς μαρμάρινες ἐκκλησίες, ποὺ στολίζουν πανύψηλα κυπαρίσια, μετεβλήθη σὲ λίγο σὲ ἐνα τεράστιο νοσοκομεῖο, τόσο πρωτόγονο ὅμως, ὅσο καὶ τὰ μέσα μὲ τὰ ὅποια εἶχαν μεταφερθῇ οἱ τραυματία.

Ὁ Ἀνρὺ Ντυνάν εὐρέθηκε χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ καὶ ἀπὸ μία τυχαία σύμπτωσι μάρτυς τῆς μεγάλης αὐτῆς μάχης καὶ τῆς δυστυχίας καὶ τοῦ πόνου, ποὺ εἶχε προκαλέσει σὲ ἑκατοντάδες ἀνθρώπων. Ταξιδεύων στὴν Ἰταλία γιὰ ἐμπορικοὺς λόγους, ἔτυχε ἐκεῖ κοντὰ γιὰτὶ εἶχε τὴν ἐπιθυμία νὰ συναντήσῃ τὸν Γάλλο αὐτοκράτορα Ναπολέοντα τὸν Γ', τόσο γιὰ νὰ τοῦ μιλήσῃ γιὰ μιὰ ἐμπορικὴ του ὑπόθεσι, ὅσο καὶ γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ τὸν πείσῃ νὰ βελτιώσῃ κάπως τὴν κατάστασι τῶν τραυματιῶν ἔπειτα ἀπὸ τῆς μάχης τοῦ Γαλλο - Αὐστριακοῦ πολέμου. Ἀπὸ ἕνα ὕψωμα κοντὰ στὸ πεδίο τῆς μάχης τοῦ Σολφερίνο παρηκολούθησε μὲ τὸ τηλεσκόπιο τὴ μάχη αὐτὴ καὶ ἀντελήθη τὴν σκληρότητα τοῦ πολέμου καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά. Περιήλθε ἔπειτα ἐπὶ ὦρες τὴ μικρὴ κωμόπολι τοῦ Καστιλλιόνε καὶ γνώρισε ἐκεῖ τὴν ἀφάνταστη τραγωδία τῶν ἐγκαταλελειμμένων ἀσθενῶν καὶ τραυματιῶν.

★

Καὶ τότε, μέσα σὲ ὅλη αὐτὴ τὴν τραγωδίαν, γεννήθηκε στὸ κεφάλι του ἡ ἰδέα μιᾶς πραγματικῆς διεθνούς ὁργανώσεως, ἡ ὁποία θὰ ἐφρόντιζε γιὰ τὴν περίποίησι καὶ ἀνακούφισι τῶν τραυματιῶν, δὲν θὰ ἔκανε διάκρισι μεταξύ φίλων καὶ ἐχθρῶν καὶ θὰ δημιουργοῦσε τῆς ἀπαραίτητες ἐκείνης συνθήκες, ποὺ θὰ ἀνακούφιζαν πραγματικῶς τοὺς τραυματίας. Γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ συγκατῆσῃ τὸν ἄλλο κόσμον καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ σκοπὸν τὸν ὁποῖον εἶχε ἐμπνευσθῇ, ὁ Ἀνρὺ Ντυνάν ἐσκέφθηκε ὅτι ἔπρεπε νὰ μεταδώσῃ ὅσο μπορούσε εὐρύτερα τῆς ἐντυπώσεως καὶ τῆς συγκινήσεως, ποὺ εἶχε αἰσθανθῇ ὁ ἴδιος ἀπὸ τὴν παρουσία του κοντὰ στὴ μάχη καὶ ἀπὸ τὴν ἐπικοινωνία του μὲ τοὺς τραυματίας. Ἐτσι συνέγραψε τὸ περίφημον βιβλίον του «Μία ἀνάμνησις τοῦ Σολφερίνο», τὸ ὁποῖον πολὺ σωστὰ ἐχαρακτήρισαν σὰν θεμελίον λίθον τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. Ἄπλος περιηγητῆς, ὅπως ὁ ἴδιος λέγει στὸν πρόλογο τοῦ βιβλίου του, ὁ Ἀνρὺ Ντυνάν δὲν ἠθέλησε οὔτε τὴν κριτικὴ τῆς μάχης νὰ κάμῃ, οὔτε σὲ πολιτικὰ συμπεράσματα νὰ καταλήξῃ. Ἀπλῶς εἶδε τὴ φρικὴ τοῦ πολέμου καὶ ἠθέλησε τὴ φρικὴ αὐτὴ νὰ τὴν μεταδώσῃ στους ἄλλους ἀνθρώπους, γιὰ νὰ προσπαθήσουν ὅλοι μαζί νὰ τὴν μειώσουν.

Α. Α. Κ. (Συνεχίζεται)

Ὁ Ἐρ. Ντυνάν παρέχων βοήθειαν εἰς τοὺς τραυματίας τῆς μάχης τοῦ Σολφερίνο, ὅπου συνέλαβε τὴν ἰδέαν τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ (κατὰ φωτογραφίαν τοῦ Ε. Α. Dumaresq, Philipines J. R. C. Magazine).

ΔΑΜΑΛΙΣΜΟΣ

ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ, Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών

“Αγγλοι γιατροί είχαν παρατηρήσει ότι, όσοι άνθρωποι ήρχοντο σ’ έπαφή με άγελάδες, επάθαιναν μιάν άρρώστεια, που την έλεγαν εύλογια τών άγελάδων. Τό δέρμα τους, έγέμιζε με φουσκάλες, όμοιες μ’ έκείνες, που είχαν και οι άσσοι τών άγελάδων. Οι άνθρωποι αυτοί, από τότε που έβγαζαν αυτές τις φουσκάλες, δέν επάθαιναν ποτέ εύλογια. Στά 1791 ό γιατρός Τζέννερ έσκέφθηκε να χρησιμοποιήση τό πύον από τις φουσκάλες, για να έμβολιάζη συστηματικά τούς ανθρώπους και να τούς προφυλάη από την εύλογια. “Ετσι έπενοήθηκε ό δ α μ α λ ι σ μ ό ς.

“Η ύλη, που χρησιμοποιούν σήμερα για τό δαμαλισμό και τόν άναδαμαλισμό, λέγεται δ α μ α λ ι ς. Την παρασκευάζουν έπιστημονικά στά δαμαλιδοκομεία, όπου γίνεται μετάδοσι της άρρώστιας σε νεαρά και γερά μοσχάρια, από τά όποια παίρνουν έπειτα την ύλη, την άνακατεύουν με γλυκερίνη και την φυλάγουν κλειστή σε σωληνάκια. Τό μικρόβιο μέσα σ’ αυτή την ύλη είναι έξησθενημένο και έκφυλισμένο. “Ετσι δέν προκαλεί μεγάλη αντίδρασι στον άνθρωπο.

Σε ποιά ηλικία πρέπει να έμβολιάζεται ό άνθρωπος; “Όταν δέν υπάρχει έπιδημία, ή καλύτερη ηλικία είναι να έμβολιάζεται, όταν είναι 3-4 μηνών. “Όταν όμως υπάρχει έπιδημία, τό μωρό πρέπει να έμβολιάζεται έστω κι αν είναι 8 ήμερών. Γιατί ποτέ δέν πρέπει να βασιίζεται κανείς μόνο στην άνοσια, που έχει ακόμα τό παιδί από τό αίμα της μητέρας του, αν

αυτή ήταν μολιασμένη. “Όταν δέν υπάρχει ανάγκη, ό έμβολιασμός αποφεύγεται στις μεγάλες ζέστες του καλοκαιριού.

“Ο δαμαλισμός γίνεται στην έξωτερική έπιφάνεια του βραχίονος ή του μηρού, που είναι όλιγώτερο έκτεθειμένη σε μόλυνσι. Πλύνει κανείς πρώτα τό δέρμα με βρασμένο ζεστό νερό και με σαπούνι, όχι με άντισηπτικά, που μπορούν να καταστρέψουν τη δαμαλίδα. “Αν κάποτε χρησιμοποιήση κανείς λίγο καθαρό οινόπνευμα, πρέπει να τ’ αφήση να εξατμισθή καλά κι ύστερα να βάλη τη δαμαλίδα επάνω στο δέρμα.

Παίρνουμε έπειτα ένα μαχαιράκι καλά βρασμένο ή περασμένο από τη φλόγα, χωρίς να είναι ζεστό, κι αφού άπλώσωμε στο δέρμα λίγη δαμαλίδα από τό σωληνάριο, χαράζομε έλαφρά τό δέρμα, χωρίς να βγάλωμε πολύ αίμα. “Αφήνωμε να ξεραθή λίγο ή δαμαλίζ ή τη σκεπάζομε με μιά καπούλα και τοποθετούμε ένα έπίδεσμο, για να προφυλάξωμε τό μόλι από κάθε μόλυνσι. Την καπούλα τη βγάζομε ύστερα από μερικές ώρες, για να μη κολλήση και έρεθισή τό μόλι.

Τις πρώτες μέρες στο μόλι παρουσιάζεται μιά κοκκινίλα. Την τετάρτη μέρα φουσκώνει κάπως τό μέρος και παρουσιάζεται έπειτα μιά φουσκάλα σαν μαργαριτάρι, που σε δυό μέρες θα γεμίση με πύον. Την δωδεκάτη μέρα ή φουσκάλα ξηραίνεται και σχηματίζει μιά κρούστα, που θα πέση περίπου την εικοστή μέρα και θ’

αφήση τό γνωστό σημάδι, που μένει σ’ όλη τη ζωή.

“Ενώσω τό μόλι είναι ακόμα έρεθισμένο, τό δένομε μ’ ένα άσηπτικόν έπίδεσμο, αφού τό καλύψωμε με λίγη άποστειρωμένη γάζα. Χρειάζεται προσοχή να μην έγγίξη τό παιδί με τά χέρια του τό μόλι και να τά φέρη έπειτα στα μάτια του, γιατί αυτό μπορεί να έχει κακές συνέπειες.

“Ο δαμαλισμός έχει κάποτε μερικές έπιπλοκές από δευτεροπαθή μόλυνσι: πρήξιμο, πυρετό, άνησυχία, κλπ. Καλό είναι ν’ αλλάξη κανείς έσώρρουχα πριν έμβολιασθή.

“Η ένέργεια του δαμαλισμού κρατεί ασφαλώς 3 έτη, καμιά φορά και περισσότερο. Γι’ αυτό ό ά ν α δ α μ α λ ι σ μ ό ς και μάλιστα σ’ έπιδημία είναι αναγκαίαστος.

Σύμφωνα με μιά στατιστική γαλλική, παρατηρήθηκε ότι σε παιδιά 6-10 ετών, που υπέστησαν ένα δεύτερο δαμαλισμό, τό μόλι έπιασε 17½ φορές στα 100. Σε παιδιά 10 ετών έπιασε 10 φορές στα 100. Σε νέους 20 ετών 50 φορές στα 100 και σε άτομα 20-40 ετών έπιασε 60 φορές στα 100. Δηλαδή ή άνοσια, που δίνει τό μόλι, μπορεί μερικές φορές να διαρκέση αρκετά χρόνια.

Τό ότι ή πληγή πρέπει να μένη, ώσπου να γιατρευθή, ξερή, για να μη μολύνεται, δε σημαίνει και ότι όλο αυτό τό διάστημα δέν πρέπει να πλυνώσωμε και να λουζώσωμε. “Αν ό δαμαλισμός ή ό άναδαμαλισμός έγινε στο χέρι, μπορούμε να λουζώσωμε. Φθαίνει να μη βρέχωμε τόν έπίδεσμό μας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩ

Γ. Ι. ΚΟΥΡΜΟΥΛΗ, Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών

Κατά τόν πανηγυρισμόν τών Μεγάλων Διουσιών του έτους 468 π. Χ. εις τό θέατρον τών Αθηνών προήρχετο διά πρώτην φοράν και μάλιστα διά να συναγωνισθή τόν άνεγνωρισμένον ήρωα της τέχνης Αίσχύλου.

“Ο νεαρός ποιητής Σοφοκλής. Εύθους από της πρώτης εμφάνισως κατέπληξε τό λεπτόν ακροατήριον τών Αθηναίων, οι όποιοι έχωρίσθησαν εις δύο μερίδας και ύπεστήριζαν οι μόν οι πρέπει να λάβη τό πρώτον βραβείον ό μέγας Αίσχύλος, οι δε ότι έπρεπε να λάβη αυτό ό νεαρός Σοφοκλής. Εις την διχογνωμίαν αυτήν τών θεατάν έδωκε την λύσιν ή άδιάβλητος προσωπική της του Κίμωνος. “Αποβλέπων ούτος εις την άπροσοκίτως άποκαλυφθείσαν ποιητικήν μεγαλοφυϊαν του Σοφοκλέους προέτεινε την βράβεισίν του, μολονότι ό ίδιος ήτο παλιός φίλος και θαυμαστής του Αίσχύλου.

Την πρώτην εμφάνισιν του Σοφοκλέους εις τό ποιητικόν στερέωμα τών Αθηνών του χρουσοι αιδώνος έστειφάνωσεν ή πλέον περιφαιής νίκη την όποιαν ήδύνατο να επιδιώξη ποιητής της εποχής. “Ηκολούθησεν έκτοτε μιά λαμπρά σταδιοδρομία φιλολογικής δόξης μέχρι του θανάτου του (406 π. Χ.), ως έπιστέγασμα της όποις ήθέλησεν ό Σοφοκλής, γέρον και πανένδοξος πλέον, να στήση ένα άθάνατον μνημείον. Μέγας λάτρης τών Αθηνών και θαυμαστής του μεγάλου παρελθόντος της δαιμονίας αυτής πόλεως, πιστός τηρητής της πατρίου θρησκείας και βαθύς γνώστης τών λατοευτικών παραδόσεων του τόπου του, ύμνει πάντα ταύτα εις την μεγαλειώδη σύνθεσιν της τραγωδίας «Οιδίπους επί Κολωνώ», τό κύκνειον άσμα της ποιητικής του δημιουργίας.

“Η τραγωδία εκτυλίσσεται εις τόν Κολωνόν, Ιερόν λóφον τών Αθηνών, όπóθεν καθήνετο ό ποιητής: Σοφοκλής Σοφίλου Κολωνήθης. Εις τόν λóφον αυτόν εύρίσκετο τό Ιερόν άλσος τών Ερινύων, τών «σεινών θεών» και ό «φάλκεος ούδός», δηλαδή ό άβυθός εκείνος γάρος, όπου κατά τας λαϊκάς δοξάσις εύρίσκετο ή πύλη ή άνοσσα εις τόν Αδην, επίσης δε και ό τόπος όπου κατά την παράδοσιν άνεπαύετο ό Οιδίπους, ό άγαθόποιός και προστάτης δαίμων, ό όποιός έπειυε την ειρήνην και την εύτυχίαν εις τούς κατοίκους της Αττικής, ενώ εις τούς έχθρους τών Αθηναίων έπειυε τόν όλεθρον και την καταστροφήν. Αί ύποβλητικαί αύται παραδόσεις έν συνδυασμώ ποδς τό θαυμαστόν κάλλους χωρίον, είναι φυσικόν να γενθώμεν ότι έποοξένησαν ζωηροτάτας έντυπώσεις εις τόν Σοφοκλήν ήδη κατά την παιδικήν αυτού ήλικίαν, την όποιαν διήνυσεν εις τόν τόπον αυτόν. “Ως να ήθελε δε να άποτίση φόρον εύγνωμοσύνης προς τόν Κολωνόν πρώτον, τόν τόπον της γενήσεώς του, και έπειτα γενικώς ποδς τας Αθήνας, αι όποιαί τόν εξέθρεψαν και τόν ανέδειξαν, συνέλαθε περί τας δυσμάς του βίου αυτού την ιδέαν να χρησιμοποιήση τό δικόν αυτό τών λαϊκών παροσδόσεων, υπό την έπίδρασιν τών όποιών άνετράφη, διά την σύνθεσιν τραγωδίας εις την όποιαν να ύμνηται τό φυσικόν και τό ήθικόν μεγαλείον και τό ένδοξον παρελθόν τών Αθηνών.

Κύριος ήως της τραγωδίας είναι ό Οιδίπους. “Ο τραγικός αυτός βασιλεύς τών Θηβών εύρίσκετο και μετά την τύφλωσιν και έκθρόνισιν αυτού υπό την άπηνή δίωξιν τών Ερινύων, έγνωρίζε δε, κατά παλαιάν μαντείαν, ότι θα άπαλλαγή από τά δεινά του, όταν κατορθώση να πατήση τόπον όπου θα γίνη φιλοξένος δεκτός υπό τών Ερινύων. Μετ’ άνακουφίσεως λοιπόν πληροφορείται, εύθους από τών άρχών του δράματος, ότι εύρίσκεται εις τό Ιερόν τέμενος τών Ερινύων, διότι αντιλαυβάνεται ότι πλησιάζει ή ώρα της άπολυτρώσεως από την δυσβάστακτον ζωήν του. Ταχέως όμως καθι-

σταται και κάλιν δυσχερής ή θέσις του διότι οι κάτοικοι του Κολωνού έν άγανακτήσει διά την άσέβειαν του ξένου, ό όποιός έτόλμησε να πατήση τό «άβυθόν» άλσος τών θεών, δεικνύουν άπειλητικάς διαθέσεις έναντίον του. “Ο βασιλεύς τών Αθηνών Θησεύς ύπόσχεται άσφάλειαν εις τόν Οιδίποδα.

“Εν τώ μεταξύ τών θρόνων τών Θηβών διεκδικούν ό Κρέων και ό υιός του Οιδίποδος Πολυνείκης, οι όποιοι πληροφορούνται παρά του Μαντείου ότι όποιός κατορθώση να λάβη υπό την κατοχήν του τόν τυφλόν Οιδίποδα θα κληρονομήση και τόν θρόνον. Σπεύδουν λοιπόν προς τας Αθήνας και προσπαθούν, έκαστος δι’ έαυτόν, να γίνουν κύριοι του δυστυχούς γέροντος. “Ο Κρέων έπιχειρεί να χρησιμοποιήση βίαν, αλλά άπέρχεται άπρακτός διότι προσκρούει εις την γενναϊόφρονα και στερράν άπόφασιν του Θησεύς να προστατεύση τόν ξένον του. “Ο Πολυνείκης προσπαθεί να έξευμενισή τόν πατέρα του, τόν όποιόν είχε βαθύτατα πικράνει, αλλά άπέρχεται και αυτός άπρακτός και κατηραμένος. “Η μότρα ήθέλησε να περιβληθή όλίγον πρό το θάνατόν αυτού ό Οιδίπους με δύναμιν αντίστασεως, διά να διεκφυγή την άρπαγήν εκ μέρους ανθρώπων, οι όποιοι τόν είχαν πικράνει και βαναύσως εκδιώξει εκ της πατρίδος και να βαδίση έλεύθερος προς τό μοιραϊόν.

Τό δράμα πλησιάζει προς την λύσιν του. “Ο Οιδίπους άποσύρεται προς τόν άβυθον γάρων και μετ’ όλίγον ακούονται βρονταί του Διός σημαίνουσαι την κάθοδόν του εις τόν Αδην. “Επι της σκηνής παρέρχεται άγγελιοφόρος ό όποιός λέγει ότι ό Οιδίπους έξηφανίσθη από την γήν κατά τρόπον άγνωστον και μυστηριώδη έν μέσω μεγάλου θορύβου και ύποχθονίων βροντών. “Η Αντιγόνη και ή Ισμήνη άρχίζουν τούς θρήνους, αλλά διακόπτονται υπό τό Θησεύς, ό όποιός λέγει ότι δέν επιτρέπονται θρήνοι όταν τελείται ή βούλησις θείας δυνάμεως.

Αυτή είναι έν συντομία ή υπόθεσις. Διδασκαλία περί της έλπίδος του έν άφορήτω δυστυχία εύρισκομένου ανθρώπου να εύρη διά τό θάνατόν άπαλλαγήν από τών δεινών και περί του ύψηλού φρονιματός τών Αθηναίων ως προστάτων τών δικωομένων. Παραλλήλως ύμνος άθάνατος προς τας Αθήνας, την γενέτειραν του ποιητού.

Τό λαμπρότερον κόσμημα της Σοφοκλείου αυτής τραγωδίας είναι τά άφθάστου λυρικού ύψους χορικά, προ πάντων δε τό άυπερόβητον χορικόν εις τό όποιόν ύμνείται ή άραιότης και Ιερότης του Ιερού λóφου Κολωνού, παρά τούς πρόποδας του όποιού ειδη τό φως του ήλιου ή μεγαλειώδης ποιητική φυσιογνωμία του Σοφοκλέους.

Παραδίδεται ότι περί τό τέλος του βίου αυτού ό Σοφοκλής κατηγγέθη υπό του υιού του Ισφάντος ως άνίκανος να διαχειρίζεται την περιουσίαν διότι δθην ένεκα του γήρατος είχαν έξασθενήσει αι πνευματικά του δυνάμεις. “Ο Σοφοκλής προσήλθεν εις τό δικαστήριον, αντί πάσης δε άλλης ύπερασπίσεως άπηνείλε τό άνωτέω χορικόν και όπως ήτο φυσικόν διεσκέδασε την κατηγορίαν του υιού του, άποδείξας υπεράσθωπον πνευματικήν δύναμιν και διαύγειαν.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΘΙΜΑ

«Μόλις έφθανε όδοιπόρος σ’ ελληνικό σπίτι, ή ύπηρέτρια του έπλενε τά πόδια, τόν τάϊζαν, τόν ξεκούραζαν και μόνο ύστερα τόν ρωτούσαν ποίός είναι, από ποδ έρχεται και ποδ πηγαίνει. Πριν φύγη έκοσαν έναν άστράγαλο στη μέση, ένα κομμάτι έπαιρνε ό ξένος και τό άλλο τό κρατούσε ό νοικοκύρης, για ν’ άναγνωρίζεται ό σύνδεσμος μετά τό θάνατό τους, από τά παιδιά τους».

(Από «Τό Περιβόλι τών Θεών» Χρ. Ζαλοκώστα)

ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ

Υλικά:

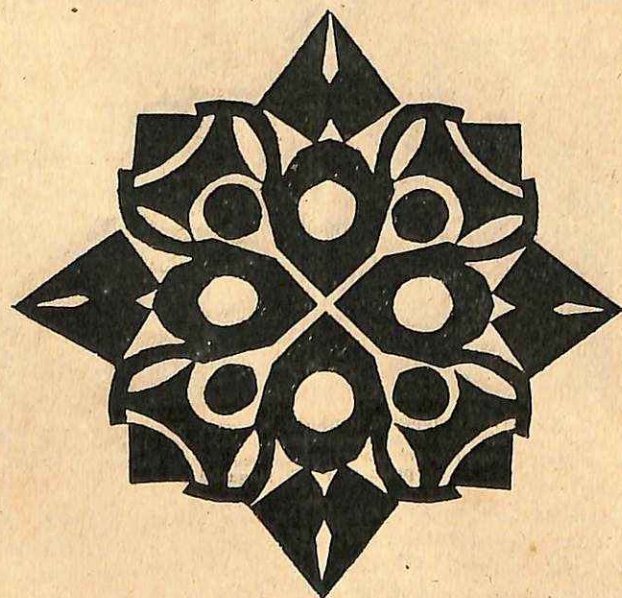
1) Ένα τετράγωνο (0,10 μ.) χαρτί χρωματιστό (προτιμώτερο γκομέ).

2) Ένα τετράγωνο (0,20 μ.) χαρτόνι λεπτό. Έργαλεία: ψαλλίδι, μολύβι.

3) Αμυλόκολλα ή άλλη κόλλα.

Διπλώνομε (με τό χρώμα προς τά μέσα) στα τέσσερα, τό χρωματιστό χαρτί και έπειτα διαγωνίως να γίνη δηλαδή ένα τρίγωνο.

Σχεδιάζομε τό σχέδιο στη μιά έπιφάνεια του τριγώνου. Βοηθητικά τετράγωνα εύκολύνουν στο σχεδίασμα. Κόβομε με ψαλλιδάκι τό σχέδιο, άκριβώς όπως είναι.

Τώρα έχουμε διάφορα τεμάχια από 4-8. Αυτά τά συνδυάζομε έπάνω στο χαρτόνι (άφου βάλωμε διαγωνίως βοηθητικές γραμμές) έως ότου βρούμε τό καλύτερο σχέδιο του γούστου μας. “Αν έμειναν κομματάκια ένώσωμε μπορούμε να τά κόψωμε.

“Επειτα τά κολλώμε με προσοχή και καθαρά ώστε να παρουσιάζουν διακοσμητικό τετράγωνο.

Τά σχέδια κολλημένα σε χαρτόνι να σταλούν στα Γραφεία μας, Αργεντινης Δημοκρατίας 2. Τά τρία καλλίτερα θα βραβευθούν με δημοσίευσιν τών ονομάτων εκείνων που βραβεύθηκαν.

ΤΟ ΑΛΗΘΙΝΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΜΕΛΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

τες προπαγανδιστικές «προσουρες», ή, στην πιο καλή έκδοχή, φθηνά δημαγωγικά κηρύγματα, με φανερές πολιτικές και κοινωνικές επιδιώξεις.

***

Ανάμεσα σ' αυτές τις μονόπλευρες, λειψές κι αντιφατικές αντιλήψεις για το νόημα της Λογοτεχνίας υπάρχει και μία, που τις συμπληρώνει, τις συνθέτει και τις ισορροπεί. Είναι η αντίληψη που διαπιστώνει μία πραγματική κατάσταση: ότι δηλαδή Λογοτεχνία δεν είναι μόνο ένα γλωσσικό παιχνίδι, ούτε ένα δουλικό όργανο μόνο, αλλά μία αρμονική έννοια, ένα έναίο κι αδιάσπαστο σύνολο με δυο βασικά στοιχεία: τη μορφή και το πνευματικό περιεχόμενο.

Ας είναι όσο θέλει ρυθμική, αρμονική και ωραία η μορφή, όταν δεν υπάρχει πνευματικό περιεχόμενο, είναι ένα σώμα κενό και άψυχο, ένα σώμα νεκρό δεν είναι δηλαδή τέχνη. Και ως είναι όσο παίρνει δυνατό, θερμό και ζωηρό το προπαγανδιστικό κήρυγμα όταν δεν υπάρχει καλλιτεχνική μορφή, είναι ένα «κτύβαλον αλαλάζον» δεν είναι τέχνη.

Για να δημιουργηθεί γνήσια και αληθινή τέχνη, είναι απαραίτητο να συνυπάρχουν και τα δύο: η καλλιτε-

χνική μορφή και το πνευματικό περιεχόμενο. Και να υπάρχουν σ' ένα αρμονικό, ισορροπο και συμπαγή σύνδεσμο.

Αργότερα θα δούμε ποιά συστατικά απαρτίζουν τη γνήσια καλλιτεχνική μορφή. Σχετικά όμως με το πνευματικό περιεχόμενο, πρέπει από τώρα να το ξεχωρίσουμε με προσοχή από το διανοητικό περιεχόμενο. Πρέπει να καταλάβουμε καλά ότι άλλο πράγμα είναι η διανοητική παραγωγή και άλλο η πνευματική δημιουργία.

Και μόνο να γράψης ένα απλό γράμμα σ' ένα φίλο σου ή σ' ένα συγγενή σου, ή και σ' έναν έμπορο άκμα, κάμνεις μία διανοητική εργασία, μία διανοητική παραγωγή. Έχεις βάλει σε κίνηση τη σκέψη σου, έχεις διανοηθεί. Όμως δεν έχεις δημιουργήσει πνευματικά.

Για να πραγματοποιήσης μία πνευματική δημιουργία, πρέπει πρώτα - πρώτα να έχεις νοιώσει μέσα σου την πνοή, την τάση για ανώτερα πνευματικά ιδανικά - να αισθανθείς έπειτα την ανάγκη - μία έπιτακτική κι αναπόφευκτη ψυχική ανάγκη - να εξωτερικεύσης, να εκδηλώσης αυτή την πνοή, αυτή την τάση να έχεις τέλος την ικανότητα και τη δύναμη να δώσεις έκφραση και μορφή σ' αυτή την εσωτερική σου ατμόσφαιρα, σ' αυτό τον ψυχικό σου κόσμο.

Από το είδος της ικανότητός σου για τη μορφοποίηση των ψυχικών σου παρορμήσεων και κραδασμών - αυτής της έμφυτης ικανότητος, που λέγεται «τάλαντον» - και από την έπικτητη καλλιέργεια, που του έχεις κάμει με τη μόρφωση και τη μελέτη, εξαρτάται και η μορφή που θα δώσης στη δημιουργία σου.

Εάν έπικρατή μέσα σου το τάλαντον του στοχασμού, θα δημιουργήσης ένα ανάλογο έργο (αισθητικό, έπισημονικό, έργο μελέτης γενικά). Αν έπικρατή το καλλιτεχνικό τάλαντον, θα κάμης ένα έργο τέχνης (ένα καλλιτεχνήμα, ένα λογοτεχνήμα).

Η Λογοτεχνία έπομένως δεν είναι ούτε ένα έπιφανειακό παιχνίδι λέξεων, ούτε ένα απλό κοινωνικό φαινόμενο, αλλά ο ώριμος και ολοκληρωμένος καρπός μιας γνήσιας εσωτερικής πνευματικής ζωής μαζί με την έμφυτη πνοή και τη φωτεινή καλλιέργεια μιας αληθινής καλλιτεχνικής συνειδήσεως. Είναι, με άλλα λόγια, μία πνευματική και αισθητική μαζί αξία, ή αξία του Ωραίου, που είναι συγχρόνως και μία από τις βασικότερες αξίες και τους πολυτιμότερους παράγοντες του Πολιτισμού.

Έχουν διατυπωθή πολλοί όρισμοί για τη Λογοτεχνία. Αλλά είναι τόσο διαφορετικοί άναμεταξύ τους οι όρισμοί αυτοί πολλές φορές και τόσο αντιφατικοί, ώστε να μη μπορεί κανείς να ξεκαθαρίση ανάμεσα σ' αυτούς το αληθινό της νόημα.

Υπάρχουν άρκετοι, που λέν πως η Λογοτεχνία δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένα «παιγνίδι με λέξεις». Είναι αυτοί, που στενεύουν το νόημά της και το συνταυτίζουν με την τεχνική. Σύμφωνα με την αντίληψη αυτή η Λογοτεχνία είναι άπλοστατα και άποκλειστικά μία έπιδέξια ώραιολογία, μία ταχυδακτυλουργική μεταχείριση και τοποθέτηση των λέξεων, ώστε να σχηματίζουν όμορφες και ρυθμικές φράσεις, εικόνες, σχήματα, με μία λέξι: ωραία μορφή.

Από την αντίληψη αυτή έπήγασαν πολλές και διάφορες τεχνοτροπίες, που, έπιδιώκοντας ν' ανανεώσουν τάχα τη μορφή της Λογοτεχνίας, της έδωσαν περίεργα κι άλλόκοτα σχήματα. Μιά τέτοια τεχνοτροπία, που δείχνει πολύ παραστατικά σε ποιές υπερβολές κι έξωφρενικότητες μπορεί να φέρη τη Λογοτεχνία η μονόπλευρη αυτή αντίληψη, είναι κι ο «σουρρεαλισμός», ο όποιος καταργώντας όλοτετα κάθε ουσιαστικό περιεχόμενο, κατήργησε και κάθε νόημα, κάθε ιδέα, κάθε λογικό έιρμό και κατώρθωσε να παρουσιάση για Λογοτεχνία ένα άκατανόητο και παράλογο παραμυθιό!

Αντίθετα, υπάρχουν άλλοι, που, όνομάζοντας τη Λογοτεχνία «κοινωνικό φαινόμενο», που πηγάζει άποκλειστικά από τις συνθήκες της ζωής, πιστεύουν πως δεν έχει άλλο σκοπό παρά να έρμηνεύη αυτές τις συνθήκες και τις διάφορες εκδηλώσεις τους. Γι' αυτό, χωρίς να ενδιαφέρονται για τη μορφή, που τη θεωρούν ως ένα περιτύλιγμα και βλαβερό διακοσμητικό στοιχείο, ισχυρίζονται ότι βασικό συστατικό της Λογοτεχνίας είναι η κοινωνική σκοπιμότης και ο όφελιμισμός. Έτσι, έχοντας ως άντικειμενικό σκοπό την εξυπηρέτηση μιας εκ των προτέρων καθορισμένης ιδέας, στενεύουν και αυτοί το νόημα της Λογοτεχνίας και την κάνουν ένα απλό μηχανικό όργανο, χωρίς αθύπαρκτη καλλιτεχνική αξία, χωρίς δική της ψυχική και πνευματική ύπόσταση.

Αποτέλεσμα είναι ότι, ενώ με την πρώτη αντίληψη η Λογοτεχνία κατήντησε να είναι μορφή χωρίς σκοπό, με τη δεύτερη έγινε σκοπός χωρίς μορφή. Και φθάσαμε στο σημείο να βλέπουμε να μας παρουσιάζονται ως λογοτεχνικά δημιουργήματα κοινότητα

ΕΝΑΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΥΘΡΟΝ ΣΤΑΥΡΟΝ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Η έγγραφη εις τον Έρυθρό Σταυρό Νεότητος δίνει:

1) Την ευκαιρία να φροντίσω για την υγεία και την ευτυχία εκατοντάδων παιδιών που έχουν ανάγκη.

2) Την ευκαιρία να εργασθούμε μαζί με τα εκατομμύρια άλλων παιδιών, που είναι μέλη του Έρυθρού Σταυρού Νεότητος εις όλον τον κόσμο για την προαγωγή της υγείας και την καλλιέργεια φιλικών δεσμών με τα παιδιά των άλλων χωρών.

3) Την τιμή ότι ανήκομε εις τον Έρυθρό Σταυρό και παίρνομε μέρος εις το μεγάλο έργον της υπηρεσίας του πλησίον.

4) Τη χαρά που δοκιμάζομε όταν εξυπηρετούμε τους συνανθρώπους μας.

Amer J. R. C. Journal

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

(ΕΚ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.)

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΝΕΛΛΗ, Γατρού

ΚΕΦΑΛΛΙΟΝ Ζ.

ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ

I. ΕΓΚΑΥΜΑ ΘΕΡΜΑΝΤΙΚΟΝ

Οι αλλοιώσεις των ιστών του σώματος, οι όποιες παράγονται κατόπιν έπιδράσεως ύψηλης θερμοκρασίας (όπως, όταν πέση έπάνω μας πολύ ζεστό ή βραστό νερό κ. τ. ό., ή άκουμπίσωμε σε πυραμένο σίδηρο κλπ.) λέγονται έγκαυμα θερμικών.

Γενικώς, σε τέτοιες περιπτώσεις, η πρώτη βοήθεια περιορίζεται μόνο στο να επαλείψωμε την έπιφάνεια του έγκαυματος με κοινό λάδι, ή μουρουλέαιο, ή βαζελίνη ή - αν έχωμε - άλοιφή πενικιλίνης και τα έπιδέσωμε όπως στα κοινά τραύματα, και πάντοτε θα στέλνωμε ή θα μεταφέρωμε τον πάσχοντα σε Νοσοκομείο ή σε 'Ίδρυμα του τύπου του Σταθμού Α' Βοηθειών.

Εύνητον είναι ότι δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιήσωμε μελάνη, ντοματοπελτέδες και διάφορα άλλα κατασκευάσματα που μολύνουν το έγκαυμα, αλλά και δυσκολεύουν τον καθαρισμό του. Έπίσης, πρέπει ν' αποφεύγεται το σπάσιμο των φυσαλίδων.

II. ΕΓΚΑΥΜΑ ΧΗΜΙΚΟΝ

Η έπιδρασις χημικής καυστικής ουσίας, δημιουργεί τη χημικόν (ή φαρμακευτικόν) έγκαυμα.

Η ένεργείας μας σε τέτοιες περιπτώσεις είναι ίδιες όπως στα κοινά έγκαυματα, αλλά άπαραίτητως πρέπει να εστιάσωμε κατά το δυνατόν της καυστικής χημικής ουσίας, με άλλη χημική ουσία.

Έτσι, αν το έγκαυμα όφείλεται σε όξυ, πλύνωμε την έπιφάνεια με άφθονο διάλυμα κοινής σόδας ή - έστω - με διάλυμα κοινού σάπουνος, αν δε όφείλεται σε βάσι (άλκαλι) χρησιμοποιώμε το κοινό ξύδι ή όποιο λεμονίου για την έκπλυσι του έγκαυματος.

*

Στις περιπτώσεις έγκαυμάτων γενικώς, μπορούμε και πρέπει να δώσωμε άφθονο ύγρα.

Έπίσης, αν το έγκαυμα είναι εκτεταμένο, φρόνιμο είναι να μη χρονοτριβοδμε με την έπάλειψι του με έλαιώδεις ή λιπαρές ουσίες, αλλά να το καλύπτωμε με άσηπτες γάζες ή με ένα σιδόνι καθαρό και να μεταφέρωμε ταχύτατα το θύμα σε νοσοκομείο.

ΟΔΟΝΤΟΠΛΥΜΑ και ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΕΣ

ΣΤΕΛ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Καθηγητού του Πανεπιστημίου 'Αθηνών

Είχαμε πεί στο τεύχος του περασμένου Μαΐου, ότι πριν από τη χρηση της βούρτσας των δοντιών, για ν' απομακρυνθούν τα υπολείματα των τροφών από το στόμα, γίνεται πλύσι του στόματος με καθαρό νερό ή με κάποιο οδοντόπλυμα.

Στο έμπόριο υπάρχουν πολλά οδοντοπλύματα. Αλλά μπορεί κανείς να παρασκευάση στο σπίτι του ένα από τα καλύτερα οδοντοπλύματα και μάλιστα με τον πιο εύκολο τρόπο.

Σ' ένα όχειο καθαρό χύνωμε ένα χιλίογραμμο νερό και το βάζωμε στη φωτιά να βράση. Μόλις αρχίζει να βράζει, προσθέτομε στο νερό 10 γραμμάρια από το μαγειρικό άλατι και το αφήνωμε να βράση άκόμα 10 λεπτά. Βγάζωμε το όχειο από τη φωτιά και άφου κρυσώση το διάλυμα, που βέβαια δεν πρέπει να μολυνθή, το βάζωμε σε φιάλη, π. χ. σε μία φιάλη από κείνες, που χρησιμοποιώμε για το όξυγονούχο νερό (όξυζενέ).

Μέσα στο διάλυμα ρίχνωμε και ένα δισκίο σακχαρίνης, δυο κουταλιές μεγάλες άσβεστόνερο και μία κουταλιά του γλυκού οινόπνευμα μέντας και τ' αναταράζωμε όλα αυτά, για ν' αναμειχθούν καλά. Τη σακχαρίνη, το άσβεστόνερο και τη μέντα τα προμηθεύωμαστε από ένα φαρμακείο.

Μέσα σ' ένα ποτήρι χύνωμε από το οδοντόπλυμα αυτό μία άρκετη ποσότητα και μ' αυτή πλύνωμε το στόμα μία ή δυο φορές καλά, για ν' απομακρυνθούν τα υπολείματα της τροφής, που παραμένουν ανάμεσα στα δόντια. Βέβαια, πρέπει να προσέχωμε να μη καταπίνωμε άπ' αυτό το διάλυμα, αν και δεν είναι βλαβερό κι αν συμβή να καταπιώμε μικρή ποσότητα. Κι άφου αποπτόσωμε το οδοντόπλυμα, μεταχειρίζομαστε τότε την οδοντόκρεμα, που την τοποθετούμε άπάνω στη βούρτσα. Από το ίδιο οδοντόπλυμα μεταχειρίζομαστε, για να ξεπλύνωμε τα δόντια μας και μετά το βούρτσισμα.

Οι οδοντόκρεμες είναι μείγματα από οδοντόσκονες, σαπούνι, γλυκερίνη και άλλες ουσίες φαρμακευτικές και άρωματικές. Α-

πό τις ουσίες αυτές άλλες έχουμ αντίσηπτική ιδιότητα, που βέβαια δεν είναι και πολύ μεγάλη, άφου ή οδοντόκρεμα δεν μένει πολλή ώρα μέσα στο στόμα. Άλλες έχουμ ιδιότητα σπλιθωτική, δίνουμ δηλαδή γυαλάδα στα δόντια. Και άλλες με την τριβή τους παρασύρουμ τις ουσίες, που είναι κολλημένες στην έπιφάνεια των δοντιών. Οι άρωματικές ουσίες χρησιμεύουμ για ν' άρωματίζουν ευχάριστα το στόμα.

Στο έμπόριο κυκλοφορούμ αναρίθμητες οδοντόκρεμες. Αλλά πολλές άπ' αυτές περιέχουμ συστατικά βλαβερά για τα δόντια και για τα όδλα. Γι' αυτό δεν πρέπει κανείς να μεταχειρίζεται όποια τύχη οδοντόκρεμα, χωρίς να ρωτήση έναν πεπειραμένο οδοντογιατρό. Ο οδοντογιατρός, που ελαρεί τα συστατικά κάθε οδοντόκρεμας, όρίζει στην άσθενή του ποιά να προτιμήση, αναλόγως της ανάγκης, που αυτός έχει.

Προσοχή χρειάζεται στις οδοντόκρεμες που άφρίζουμ πολύ. Αυτές περιέχουμ πολύ σαπούνι, δηλ. σαπούνι φαρμακευτικό. Το πολύ σαπούνι έρεθίζει τα όδλα. Οι οδοντόκρεμες δεν πρέπει να περιέχουμ σαπούνι περισσότερο από 2-3%. Το σαπούνι αυτό πρέπει να είναι άρίστης ποιότητος.

Μία πολύ καλή οδοντόκρεμα, πολύ διαδεδομένη στην Ελλάδα και στην Ανατολή, που γίνεται με βάσι άμερικανικής συνταγής, είναι ή οδοντόκρεμα «Κολυός». Η έπιστημονική παρασκευή της την κάνει αξιόσώστατη.

Μερικές οδοντόκρεμες περιέχουμ και άρσενικό (π.χ. ή ΕSKA). Αυτές χρησιμοποιούμται με προσοχή για τη θεραπεία της ούλίτιδος. Δεν πρέπει όμως ή χρηση τους να παρατείνεται πολύ, γιατί, όπως είπαμε, περιέχουμ μία ουσία, που είναι δηλητηριώδης. Είναι οδοντόκρεμες οδλοθεραπευτικές και όχι οδοντοκοσμητικές. Αυτές μόνο με τη σύστασι οδοντογιατρού πρέπει να χρησιμοποιούμται.

Την προσεχή φορά θα μιλήσωμε για τα οδοντοτρίματα.

Η Ιστορία της Φωτογραφίας

ΠΙΠΙΝΑΣ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Η τύχη πολύ συχνά παίζει κατά πολύ παράξενο τρόπο σημαντικό ρόλο στην επιτυχία διαφόρων εφευρέσεων. Πολλές φορές από ένα τυχαίο συμβάν φωτεινές διάνοιες μεγάλων ανθρώπων βρήκαν το δρόμο που τους ώδηγησε στην επιτυχία επιδιώξεων, που τότε θεωρούντο απραγματοποίητες.

Το ίδιο φαινόμενο επαναλαμβάνεται στην ιστορία της φωτογραφίας. Η θεά τύχη θέλησε μια ζεστή μέρα του καλοκαιριού του 1823 ο Γάλλος ζωγράφος Daquerre να κλείσει το εργαστήριό του. Όταν επέστρεψε είδε κατάπληκτος πως πάνω σ' ένα πίνακά του, που τα χρώματά του δεν είχαν στεγνώσει ακόμη, είχε αποτυπωθεί η εικόνα ενός δένδρου. Για τον Daquerre αυτό δεν ήταν ένα θαύμα. Ασφαλώς το δένδρο δεν είχε σχεδιασθεί στον πίνακα από κάποιο άορατο χέρι. Παρατήρησε λοιπόν προσεκτικά και τότε είδε ότι στο παράθυρόφυλλό του υπήρχε μια μικρή τρυπίδα από όπου προεβάλλετο στον πίνακα η εικόνα ενός δένδρου απ' έξω. Το γεγονός έκανε τότε εντύπωση στο Γάλλο ζωγράφο, ώστε από κείνη τη μέρα άρχισε τις εργασίες του πάνω στην εφεύρεση της φωτογραφίας.

Ήδη από πολύ παλαιότερη εποχή ήταν γνωστό, ότι πολλά σώματα μεταβάλλουν χρώμα υπό την επίδραση του ήλιου και φωτός. Επίσης από τον ΙΓ' αιώνα ήταν γνωστό το φαινόμενο του σκοτεινού θαλάμου που είναι και ο κυριώτερος παράγων για τη λήψη φωτογραφίας. Σκοτεινός θάλαμος είναι ένα κιβώτιο φωτοστεγές με μια μικρή όπη στη μια πλευρά του. Όταν το φως εισέρχεται απ' αυτήν την όπη στο θάλαμο σχηματίζει στην απέναντι πλευρά του την εικόνα των αντικειμένων που συνήγαγε αντεστραμμένη. Ο Daquerre λοιπόν για να επιτύχει το σκοπό του έπρεπε να βρει το συνδυασμό των δύο αυτών φαινομένων.

Παραάλληλα με τον Daquerre ένας άλλος Γάλλος, ο Niepce, η-σολεύτο κι αυτός με έρευνες στο ίδιο πεδίο.

Οι δύο Γάλλοι το 1829 συμφώνησαν να συνεργασθούν. Δυστυχώς όμως ο Niepce πέθανε ύστερα από λίγα χρόνια, προτού ακόμη οι εργασίες τους αποδώσουν σημαντικά αποτελέσματα.

Μόλις τέσσερα χρόνια μετά το θάνατο του Niepce ο Daquerre κατόρθωσε να παίρνη φωτογραφήματα πάνω σε πλάκα άργυρά ή επαργυρωμένη που εξετίθετο στο σκότος σε άτμους ιωδίου. Η μέθοδος ονομάστηκε δαγερροτυπία και είναι η πρώτη διά της οποίας ελήφθησαν φωτογραφία.

Οι μελέτες και τα μυστικά του Niepce ήταν τόσο σημαντικά ώστε μαζί με τον Daquerre θεωρούνται κι οι δύο εφευρέτες της φωτογραφίας.

Η εντύπωση που προέκλεσε η κατάκτηση ήταν μεγάλη. Πλήθος περιέργων παρηκολούθηε τα πρώτα πειράματα, ενώ η Αγγλία ζητούσε από τον εφευρέτη

να αγοράσει τη μέθοδό του αντί 200 χιλ. φράγκων. Ο Daquerre όμως δεν έδεχθη. Μέσω του Ακαδημαϊκού Αγαγο έζητησε να γίνει αγοραστής η Γαλλική κυβέρνηση. Έτσι η δαγερροτυπία έπωλήθη στη Γαλλική κυβέρνηση αντί 6.000 φράγκων ισοδίας συντάξεως για τον Daquerre και 4.000 φράγκων για το γιό του Niépce. Η επίσημος ανακοίνωση της εφευρέσεως έγινε τον Αύγουστο του 1839 σε μια εξαιρετικά μεγαλοπρεπή συνεδρίαση των Ακαδημιών των Επιστημών και των Καλών Τεχνών.

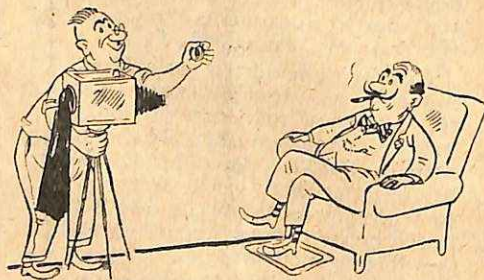
Στην αρχή βέβαια η δαγερροτυπία παρουσίαζε πολλά μειονεκτήματα, σιγά-σιγά όμως διάφοροι επιστήμονες τελειοποίησαν τη μέθοδο του Daquerre και προσέφεραν νέας μεθόδους άσυγκριτως καλλίτερες.

Στις μέρες μας για τη φωτογράφηση χρησιμοποιείται η φωτογραφική μηχανή, που αποτελείται από ένα σκοτεινό θάλαμο στην όπη του οποίου έχει τοποθετηθεί φακός ή σύστημα φακών. Στην απέναντι του φακού πλευρά υπάρχει μια γυάλινη πλάκα που η μια πλευρά της περικαλύπτεται από φωτοευπαθές γαλακτώμα συνήθως βρωμιούχου αργύρου και ζελατίνης. Σ' αυτή την πλάκα σχηματίζεται η εικόνα του αντικειμένου που παρέχει ο φακός. Τελευταία οι φωτογραφικές πλάκες έχουν αντικατασταθεί από τὰ φιλμ, που κατασκευάζονται όπως και οι πλάκες με τη διαφορά ότι το φωτοευπαθές γαλακτώμα τίθεται σε φύλλα κυταρίνης. Το κυριώτερο μέρος της φωτογραφικής μηχανής είναι ο φακός της. Όσο τελειότερος είναι ο φακός, τόσο μεγαλύτερη είναι η αξία της μηχανής.

Η φωτογραφική μηχανή, το μαγικό αυτό κουτάκι, έχει γίνει πια ο άχώριστος σύντροφός μας. Καθημερινά ο φωτογραφικός φακός συλλαμβάνει κάθε τι που μας προκαλεί εντύπωση για να το αποτυπώσει πάνω στο χαρτί για πάντα.

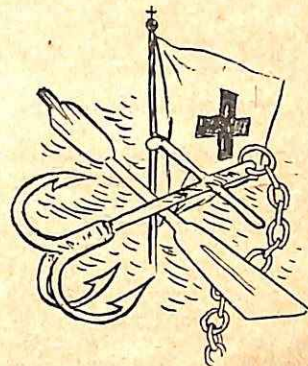
Το μεγάλο όμως έργο της φωτογραφίας δεν είναι η απεικόνιση τοπίων, προσώπων και αντικειμένων χωρίς κάποιον ανώτερο σκοπό. Η φωτογραφία, όπως όλες οι μεγάλες εφευρέσεις, εξυπηρετεί πρώτα την Επιστήμη. Η Αστρονομία, η Ορυκτολογία, η Ιατρική και άλλοι επιστημονικοί κλάδοι, όφειλουν πολλά από την εξέλιξη τους στη φωτογραφία. Στους πολέμους επίσης η φωτογραφία και κυρίως η υποβρύχιος και η έναέριος, που κατορθώθηκαν με ειδικές συσκευές, προσέφεραν μεγάλες υπηρεσίες. Έξ' άλλου στη φωτογραφία πρέπει να αποδοθούν πλήθος εφευρέσεων που επηκολούθησαν την επιτυχία της σαν γνήσια τέκνα της. Τέτοιες εφευρέσεις πρέπει να θεωρούνται η ακτινογραφία, ο κινηματογράφος, η τηλεφωτογραφία, κ. ά.

Δίκαια λοιπόν η φωτογραφία κατέχει ξεχωριστή θέση ανάμεσα στις κυριώτερες εφευρέσεις του ΙΘ' αιώ-

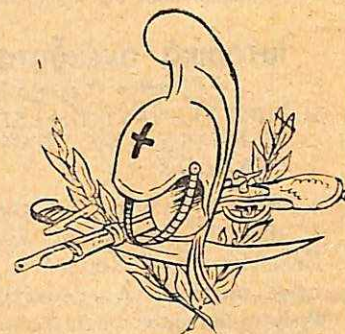

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΤΕ ΤΑ ΔΕΝΔΡΑ
ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΕΤΕ ΤΙΣ ΚΑΜΠΕΣ

ΜΕΝΕΤΕ ΟΣΟ ΜΠΟΡΕΙΤΕ
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΣΤΟ ΥΠΑΙΘΡΟ

Η ΑΔΩΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΛΑΜΗΔΙΟΥ (30 Νοεμβρίου 1822)

Έτσι θα μπορούσαν να άνθξουν στην πολιορκία.

Η έλπιδα των δέν ήταν μάταιη. Κατά το Σεπτέμβριο του 1822 παρουσιάστηκε στον Αργολικό κόλπο τουρκικός στόλος, για να ανεφοδιάσει το Ναύπλιο. Εύτυχως βρισκόταν εκεί και ο ελληνικός με ναύαρχο το Μιαούλη με 60 πλοία και 10 πυρπολικά. Ακολούθησε φοβερή ναυμαχία, κατά την οποία ο τουρκικός στόλος σκορπίστηκε με σημαντικές ζημιές. Από τη στιγμή εκείνη η τύχη του Ναυπλίου είχε κριθεί.

Α. ΚΟΝΤΗ ΣΤΗ ΣΗΜΑΙΑ

Πλάϊ στη γαλάζια μας σημαία
ας συναχτούμε όλοι παιδιά
στηλώστε τα κορμιά τὰ νέα
έν, δυό, έν, δυό
πλάϊ στη γαλάζια μας σημαία.

Παρά τις στερήσεις όμως, οι Τούρκοι δεν ήθελαν με κανένα τρόπο να παραδοθούν. Αλλά και οι Έλληνες επέμεναν. Αρχηγός των πολιορκητών ήταν ο Στατικός Σταϊκόπουλος.

Τέλος οι Τούρκοι, υποφέροντες από την πείνα και θεριζόμενοι από επιδημίες έζητησαν να διαπραγματευθούν με τους Έλληνες την παράδοσή τους. Ο Κολοκοτρώνης, ο οποίος ήθελε με κάθε τρόπο να πείσει το Ναύπλιο στα χέρια των Ελλήνων, υποσχέθηκε έγγραφως στους πολιορκουμένους ότι όχι μόνο τη ζωή θα τους έχάρριζε, αλλά και Ελληνικά πλοία θα τους μετέφεραν όπου ήθελαν.

Όταν το γράμμα του Γέρου του

Μωριά έφθασε στο Ναύπλιο, οι Τούρκοι μαζεύτηκαν να συζητήσουν σχετικά και άφησαν ελαχίστους φρουρούς στο Παλαμίδι με τη βεβαιότητα, ότι τίποτε δεν είχαν να φοβηθούν.

Δύο όμως φρουροί Αρβανίτες, απελπισμένοι από την πείνα και περιμένοντας ίσως μεγάλη άμοιβή από τους Έλληνες, κατέβηκαν με σχοινιά από τὰ τείχη, παρουσιάστηκαν στο Σταϊκόπουλο και του είπαν, ότι αν έπήγαινε θα κυριεύε το Παλαμίδι χωρίς αίματοχυσία, γιατί οι φρουροί ήταν ελάχιστοι.

Κατά τὰ μεσάνυχτα, λοιπόν, και ενώ έβρεχε ραγδαία, μερικοί από τους Έλληνες ανέβηκαν στα τείχη, άνοιξαν μια μικρή πορτίτσα του φρουρίου και όλοι μπήκαν στο Παλαμίδι.

Τὰ ξημερώματα της 30 Νοεμβρίου του Αγίου Ανδρέα, οι Έλληνες είχαν καταλάβει το Παλαμίδι. Τότε επυροδόλησαν όλοι μαζί, φωνάζοντας στους Τούρκους που βρίσκονταν κάτω στην πόλι: «Και του χρόνου, αγάδες, του Αγίου Ανδρέα».

Οι Τούρκοι τὰ έχασαν, όταν είδαν τους Έλληνες μέσα στο κάστρο. Κάθε αντίσταση θά ήταν άσκοπη και άναγκάστηκαν να παραδοθούν.

Στο μεταξύ είχε φθάσει και ο Κολοκοτρώνης, ο οποίος επειδή δεν ήθελε να κακοποιηθούν οι Τούρκοι, έκλεισε τους Έλληνες στρατιώτες έξω από την πόλι.

Στις 12 Δεκεμβρίου έφθασε στο Ναύπλιο ο Αγγλος πλοίαρχος Χάμιλτων, ο οποίος με το πλοίο του μετέφερε 400 Τούρκους στην Σύμρνη. Τους άλλους μετέφερε ο Μιαούλης με ελληνικά πλοία στην Αλικαρνασός.

Η άλωσις του Παλαμηδιού αποτέλεσε μεγάλη επιτυχία των Ελλήνων και απέδειξε για μια ακόμη φορά σε όλο τον πολιτισμένο κόσμο την ευγένεια και τον ανθρωπισμό των Ελλήνων, οι οποίοι έσεβάσθησαν απόλυτως τους αιχμαλώτους Τούρκους, παρά τὰ μαρτύρια που υπέφεραν επί τετρακόσια χρόνια υπό την κυριαρχία των.

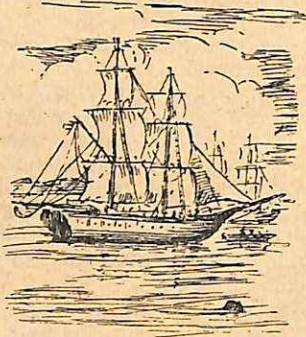

Το Παλαμίδι

Ιστορικά ανέκδοτα

Η ΠΡΩΤΗ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Μόλις έγινε γνωστή η έκρηξη της 'Επανάστασης στην Πελοπόννησο, ο Σουλτάνος έδωσε διαταγή να συγκεντρωθούν στρατεύματα στη Σμύρνη για να μεταφερθούν από εκεί με πλοία στην Πελοπόννησο.

Οι Ψαριανοί όταν το έμαθαν, έστειλαν 7 πλοία στα Μικρασιατικά παράλια, τα οποία έβούθισαν ένα τουρκικό και αιχμαλώτισαν τέσσερα μεταγωγικά.

Τό γεγονός αυτό τόσο πολύ έτρόμαξε τους Τούρκους, ώστε δεν έτόλμησαν πιά να πραγματοποιήσουν την πρώτη εκείνη έκστρατεία έναντι της Πελοποννήσου.

ΕΠΙΝΑΣ ΝΕΩΤΕΡΟΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ

Τό Νοέμβριο του 1822 οι 'Ελληνες έκαμαν όρμητική έφοδο για να κυριεύσουν τά τείχη της 'Ακροπόλεως των 'Αθηνών όπου ήταν κλεισμένοι οι Τούρκοι. Στην επίθεσι εκείνη διακρίθηκε για την παλληκαριά του ό Γεώργιος Γλύτσας από τη Σαλαμίνα. 'Επληρώθηκε όμως πολύ βαρεία. 'Ενώ φυγορραγούσε, συγκέντρωσε τις τελευταίες δυνάμεις που του έμεναν και ρώτησε τους συμπολεμιστές του:

—'Εμπήκαμε;

—Ναί, του απάντησαν εκείνοι, έννοώντας ότι τά τείχη είχαν κυριευθή.

'Ακούοντας την απάντησι εκείνη ό Γλύτσας έγειρε τό κεφάλι και ξεψύχησε εύχαριστήμενος.

ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ ΜΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Ο ΔΡΑΠΕΤΗΣ

Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΗ ι. 'Επιθεωρητού Δημ. Σχ.

Προχθές τό απόγευμα, από τό όρθάνοιχο παράθυρο ενός σπιτιού δυό μάτια έρευνητικά κοίταζαν κάτω πρός τόν ασφαλτοστρωμένο δρόμο. Κοίταζαν με άγωνία.

Ήταν μία μητέρα ταλαίπωρη που παρακολουθούσε προσεκτικά μήπως ίδη τό γυιό της, τό Μιχαλάκη, που της έφυγε κρυφά, σά δραπετής.

Μελετούσε στό δωμάτιο καθισμένος στό τραπέζι του, με κάποια στιγμή που εκείνη ήταν άπασχολημένη, αυτός βρήκε καιρό, πασάτησε τό βιβλίό του άνοιχτό στό ντιβάνι και έξαφανίστηκε. 'Εφυγε με δυό άλλα παιδιά, που τόν περιέμεναν για να παίξουν.

Περιπτώσεις τέτοιες παιδιών σαν τό Μιχαλάκη που διακόπτουν τή μελέτη τους και φεύγουν από τό σπίτι για να παίξουν έχουμε πολλές.

'Υπάρχουν παιδιά που δυστυχώς δεν έχουν άκόμενη καλά καλά καταλάβει ούτε τί θα πη μαθητής, ούτε ποιός είναι ό προφορισμός του. Τά παιδιά αυτά, όταν πρόκειται να μελετήσουν, θεωρούν τήν εργασία αυτή σαν άγχαρεία, τό σπίτι τους σά φυλακή και άν δεν τά παρακολουθούν οι γονείς τους είναι άδύνατο να εργασθούν.

Και άν μεν είναι σέ ηλικία μικρή και πηγαίνουν σέ μικρές τάξεις του Δημοτικού, μπορούμε επί τέλους να τά κρίνουμε με κάποια έπιείκεια. Μικρά είναι, δεν είναι σέ θέσι να σκεφθούν καλά, και φέρονται όπως φέρονται. Είναι τά έπιχειρήματα που μπορούμε να πούμε.

Ποιά όμως δικαιολογία, σάς παρακαλώ, μπορούμε να βρούμε για ώριμους και προχωρημένους νέους, που καταθασανίζουν κυριολεκτικά τους δυστυχείς γονείς τους μη θέλοντας να μελετήσουν; Πώς θα τους δικαιολογήσωμε, όταν δεν θέλουν να νιώσουν τις άπειρες θυσίες που ύφίστανται γι' αυτούς όι γονείς τους; Με ποιά έπιείκεια θα τους κρίνωμε; 'Υπάρχει τέτοια:

— Χίλιους δυό τρόπους μηχανεύ-

'Ερυθροσταυρίται Γ' Δημ. Σχολ. Ξάνθης, ασκούμενοι εις τάς πρώτας βοηθείας. Juniors of the 3rd Elem. School Xanthi, practising in first-aid.

ται τό άφιλότιμο παιδί μου να φύγει από τό σπίτι, για να μη μελετήσει, έλεγε καταπικραμένος μία μέρα ένας πατέρας ταλαίπωρος στον κύκλο των φίλων του.

Πόσα τέτοια παιδιά όκνηρά και άχάριστα, παραγνωρίζοντας κάθε πατρική καλωσύνη, δηλητηριάζουν τήν οικογενειακή γαλήνη, τήν άναστατώνουν, και πόσες φορές δε ρίχνουν στό

κρεβάτι όρρωστή τήν ευαίσθητη μητέρα τους!

Παιδιά τέτοια σαν τό Μιχαλάκη που ό νους τους είναι επαναστατημένος και θέλουν να βρισκωνται διαρκώς έξω από τό σπίτι και να χάνουν τις ώρες τους άσκοπα γυρίζοντας έδω και εκεί, δεν είναι μονάχα άφιλότιμα όπως έδωκε τό χαρακτηρισμό ό πικραμένος πατέρας, άλλ' είναι και άνόητα και άπερίσκεπτα.

Ός τότε φαντάζονται πως θα είναι παιδιά, που θα ζουν και θα τρέφονται από άλλους; 'Η παιδική ηλικία έρχεται και παρέρχεται. Είναι σαν τά λουλούδια της μυρωμένης άνοιξης που δεν άνθουν και δε μωσχοβολούν παντοτεινά, αλλά μαραίνονται και χάνονται.

'Αν τήν παιδική ηλικία που είναι προσωρισμένη και κατάλληλη για τό μάθησι τήν άφήση και πέραση άσκοπα ένα παιδί, άν τή χάση και δεν τήν έκμεταλλευθή και μείνει άγραμμάτο, δεν σκέπτεται τότε πως όλη του τή ζωή θα τό παρακολουθή ή άγνοια και ή άγραμματωσύνη; Δε σκέπτεται πως θα γίνη ένας άνθρωπος δυστυχημένος, άφου του λείπη τό πιο μεγάλο, τό πιο άνεκτίμητο αγαθό, ή μόρφωση ή πνευματική;

Τό αγαθό όμως αυτό δεν είναι από εκείνα που αγοράζεται με χρήμα. Τό άποκτά κανείς με μελέτη, με κόπους, με προσπάθεια, όταν μάλιστα έχη τήν κατάλληλη ηλικία και τέτοια ηλικία είναι ή μαθητική.

'Αν χάσωμε τήν εύκαιρία και δεν εργασθούμε όταν είναι καιρός, όταν ή μυρωμένη άνοιξη διατηρή ή ακόμη πλούσιο τόν άνθό της και θελήσωμε σέ άλλη έποχή να κάνουμε ό,τι άφήσαμε στην ηλικία τή μαθητική, τότε θα καταλάβωμε τί μεγάλο έγκλημα που διαπράξαμε και εις βράχος του έαυτου μας αλλά και τής κοινωνίας μας. 'Αλλά τότε θα είναι πλέον άργά.

Ο γιατρός σου έξουδετέρωσε τά δηλητηριώδη ρίδια

Νικ. Γ. Δημητροκάλλη

'Από τις χιλιάδες των ζώων που ζουν επάνω στη γη, πολλά είναι τά άφελιμα για τόν άνθρωπο, αλλά δεν είναι και λίγα εκείνα, που άποτελούν έπικινδύνους έχθρους του. Στην τελευταία αυτή κατηγορία άνήκουν και τά ρίδια. Και είναι μεν άλήθεια ότι από τά 2.000 είδη ριδιών που ζουν επάνω στη γη, τό ένα τρίτο είναι δηλητηριώδη και έπικίνδυνα για τόν άνθρωπο, ένω τά άλλα μπορεί να πη κανείς ότι μάλλον τόν άφελου.

'Εν τούτοις ή παράξενη κατασκευή του σώματός των, τό κρύο και γλιστερό σώμα των, ό ύπουλος τρόπος με τόν όποιο έπιτίθενται, όλα αυτά γίνονται αίτια, ώστε τά ρίδια να είναι πάντα άποκρουστικά και να προκαλούν ένα άνατριχίασμα φόβου σέ όποιον τά άντικρύζει. Και ό φόβος αυτός είναι δικαιολογημένος και για ένα άκόμενη λόγο: δεν είναι εύκολο, για να μην πούμε ότι είναι άδύνατο, να διακρίνη κανείς ένα δηλητηριώδες ρίδι, από ένα άκίνδυνο.

'Επειτα όσα ρίδια συμβαίνει να είναι δηλητηριώδη, είναι πολύ έπιφοβα, γιατί τό δαγκωμά τους είναι σχεδόν πάντοτε θανατηφόρο. Κρυμμένα ανάμεσα στους θάμνους ή τις πέτρες, όπου είναι άδύνατο να τά διακρίνη κανείς, όρμουν κατά των ζώων ή του ανθρώπου με άστραπτική ταχύτητα, δαγκώνουν, χύνουν τό δηλητηριώδες τους και ξανακουλουριάζονται. 'Από τή στιγμή εκείνη, ή ζωή του θύματός των είναι πιά μετομένη.

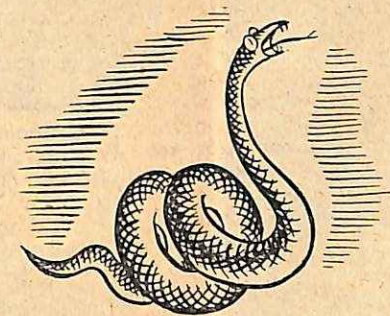
Πολυάριθμα είναι τά θύματα των ριδιών, ιδίως στις θερμές χώρες τής γης, όπου άφθονούν και τά θύματά τους άριθμούνται κατά πολλές χιλιάδες κάθε χρόνο.

'Από πολύ παλαιά χρόνια οι άνθρωποι έπροσπάθησαν να βρουν άποτελεσματικό μέσο θεραπείας έναντι του δηλητηριώδους των ριδιών. 'Αλ-

λά μόλις κατά τά τελευταία χρόνια τό κατορθώσαν και αυτό όφείλεται σ' ένα βραζιλιανό γιατρό, τόν Βιτάλ Μπραζίλ.

Σέ 20.000 έφθαναν κάθε χρόνο τά θύματα των ριδιών στην πατρίδα του τή Βραζιλία. Και ό φιλάνθρωπος γιατρός, έταξε ως σκοπό τής ζωής του να σώση τους συνανθρώπους του και τό κατόρθωσε.

'Αφου επέλαψε έναντιον πολλών δυσκολιών, με τήν έπιμονή, τήν ύπομονή και τήν εργατικότητα του κατόρθωσε να ιδρύση στό Σάν Πάολο ένα μικρό εργαστήριο, όπου άρχισε τις έρευνές του. Και όταν έπέτυχε

στις προσπάθειές του τό μικρό εκείνο εργαστήριο εξέλιχθηκε σ' ένα 'Ινστιτούτο, όπου παρασκευάζονται όροι έναντιον των δαγκωμάτων των ριδιών.

'Η πρώτη δοκιμή του νέου αυτού και άποτελεσματικού φαρμάκου έγινε τό 1916 στη Νέα 'Υόρκη. 'Όπως ό Παστέρ έδοκίμασε για πρώτη φορά τόν άντιλυσοϊκό όρό σ' ένα παιδί που τό είχε κατακομματιάσει ένας λυσσασμένος λύκος, γιατί κανείς δεν έκανε τήν άπόφασι βέβαια να άφήση να δαγκωθή και ύστερα να ύποβληθή στη θεραπεία, έτσι και ό Μπραζίλ

έδοκίμασε τόν όρό του στο φύλακα τού Ζωολογικού κήπου τής Νέας 'Υόρκης, που τόν έδάγκωσε ένας κροταλιάς.

'Ο άτυχος φύλακας έκινδύνευε να πεθάνη, γιατί κανένα φάρμακο δεν ύπήρχε ως τότε ως αντίδοτο για τό δηλητηριώδες κροταλιά. Εύτυχώς ό Μπραζίλ βρισκόταν στη Νέα 'Υόρκη, όπου είχε πάει να κάμη σχετική άνακοίνωσι σέ κάποιο ιατρικό συνέδριο που γινόταν εκεί.

Τόν είδοποίησαν και σέ λίγες στιγμές βρισκόταν κοντά στον έτοιμοθάνατο. 'Αφου έμαθε τί είδους ήταν τό ρίδι που τόν έδάγκωσε, του έκαμε μία ένεσι και ό άτυχος φύλακας που έσπάραζε και είχε μελανιάσει, έδειξε άμέσως πως άνακουφίστηκε. Μετά δυό ώρες ήταν εκτός κινδύνου.

'Ετσι λοιπόν κατασκευάστηκαν τά διάφορα αντίδοτα — οι όροι — έναντιον των δηλητηριών των διαφόρων ριδιών. 'Επειδή όμως πολλές φορές δεν ξέρουν τί είδους ρίδι ήταν εκείνο που έδάγκωσε για να δώσουν τον κατάλληλο όρό, ό Μπραζίλ κατασκεύασε τους λεγόμενους «πολυδυνάμους όρους», που είναι άποτελεσματικοί για κάθε είδους δηλητηριώδες ρίδι.

Σήμερα ό Μπραζίλ, γέρος 84 χρόνων, έχει παραχωρήσει τή διεύθυνσι του Ινστιτούτου του Σάν Πάολο στους γιούς του και τους άλλους συνεργάτες του, που τόν διαδέχτηκαν.

Παρά τις τιμές με τις όποιες τόν περιέβαλε ή πατρίδα του είναι πολύ μετριοφραν. 'Όταν κανείς άρχίζει μπροστά του να τόν έπαινη για τό έργο του, ό Μπραζίλ με τό άυστηρό βλέμμα του διακόπτει τή συζήτησι. Στη μορφή του είναι πάντα ζωγραφισμένη ή ίκανοποίησι, ότι κατόρθωσε να φανή χρήσιμος στους συνανθρώπους του.

Σ. ΣΚΙΠΗ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟ

Μέρα τεφρή, φθινοπωριάτικη. Τά ουράνια — νάτα! — χαμηλώνουν και τά βατράχια απ' τους λάκκους (των χαιρετισμούς στα νέφη ύψάνουν.

Οι ζευγολάτες με τις κρούπεζες σιάζουν τό χώμα τ' όργωμένο, κάποιο άγριοπερίστερο έφτασε από ταξίδι άλαργέμενο.

'Απ' τά χωράφια πέρα σύρανε θλιφτό μουγκαλητό τά βόδια, απ' τή ρωδιά του κήπου πέσανε στη γη δυό σαπισμένα ρώδια.

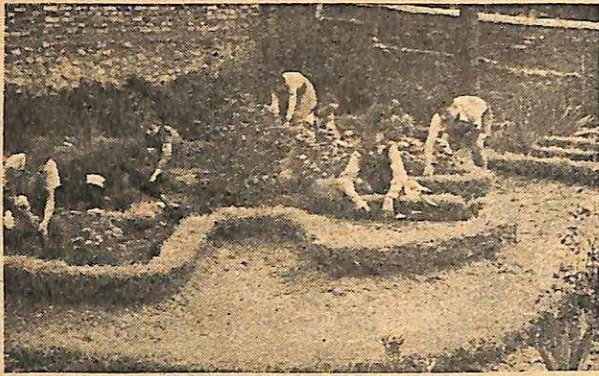

'Ερυθροσταυρίται Ε' Τάξ. Α' Δημ. Σχολ. 'Αμφίσσης φυτεύουν πεύκα. Juniors of the 1st Elem. School Amphissa planting trees.

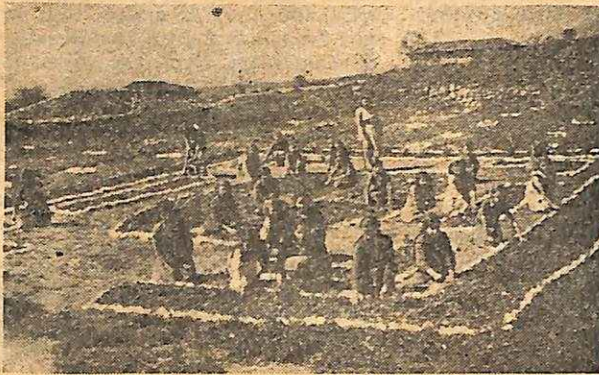

'Ερυθροσταυρίτισσαι τών Γυμνασίων του Καναδά προφέρουν υπηρεσίας εις τό Τμήμα Αιμοδοσίας του Κ.Ε.Σ. Canadian Juniors in action at the Laboratory of the Red Cross Blood Transfusion Service.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.Ν.

Έρυθροσταυρίται Γ'. Δημ. Σχολ. Ξάνθης εις τὸν σχολικὸν κήπον.
Juniors of the 3rd Elem. School Xanthi, in their school garden.

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Ξηροποτάμου εις τὸν σχολικὸν κήπον.
Juniors of the Elem. School Xiropotamos in their school garden.

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Χρυσοκεφάλου ἰσοπεδῶν τὴν ἀγλὴν τοῦ σχολείου.
Juniors of the Elem. School Chrysokephalos levelling their playground.

Έρυθροσταυρίτισσες Δημ. Σχολ. Μοιρῶν - Κρήτης καθαρίζουν τὴν βρύσην τοῦ χωρίου.
Juniors of the Elem. School Moirai - Crete cleaning the village reservoir.

Ὁ Έρυθροσταυρίτης Γκουβούσης πού ἐβραβεύθη εἰς τὸν διαγωνισμὸν τοῦ Γραμματοσήμου τῆς LIGUE μετὰ μελῶν τῆς Γραμματείας τῆς Ένώσεως τῶν Έρυθρῶν Σταυρῶν κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ένώσεως εἰς Γενεύην. Τρίτη ἐκ δεξιῶν ἡ Δ)τρια τοῦ Έρ. Στ. Ν. τῆς Ligue Δις Κ. Γερρ καὶ παρ' αὐτὴν ὁ κ. Schusselé.

The Junior Gouvoussis with members of the League Secretariat in Geneva. In the photo Miss K. Gepp, Director J. R. C. Bureau (3rd from right) and close by Mr. Schusselé.

Έρυθροσταυρίται Γυμν. Έδέσσης διανέμουν δῶρα εἰς τοὺς τραυματίας.
Juniors of the High School Edessa distributing gifts to the wounded.

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Άνω Κώμης - Κοζάνης ἔτοιμοι γιὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν δρόμων τοῦ χωρίου.
Juniors of the Elem. School Ano Komi, Kozani cleaning the village streets.

Έρυθροσταυρίται Β'. Δημ. Σχολείου Ξάνθης ἀσκούμενοι εἰς τὰς Α'. Βοηθείας.
Juniors of the 2nd Elem. School, Xanthi, practicing in first-aid.

Έρυθροσταυρίτισσαι Νυκτ. Σχολ. Μορφῶν. Συλλόγου Κυριῶν Πατρῶν με δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Μπεζούλα, τὸ ὁποῖον υιοθέτησαν.
Girl Juniors of the Night School Patras preparing parcels for the Elem. School Bezoula, which they have adopted.

Έρυθροσταυρίται 21ου Δημ. Σχολ. Β'. Περ. Άθηνῶν με δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Βράχου - Καστοριάς, τὸ ὁποῖον υιοθέτησαν.
Juniors of the 21st Elem. School, Athens with parcels for the Elem. School Vrachos - Kastoria, which they have adopted.

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Βιαραδικῶν Κυθήρων φυτεύουν δένδρα.
Juniors of the Elem. School Viaradika - Kythira planting trees.

Έρυθροσταυρίτισσαι Γυμν. Θηλέων Ν. Σμύρνης με δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Πέτρας Δωδώνης, τὸ ὁποῖον υιοθέτησαν.
Juniors of the High School for Girls N. Smyrni with parcels for the Elem. School Petra Dodoni which they have adopted.

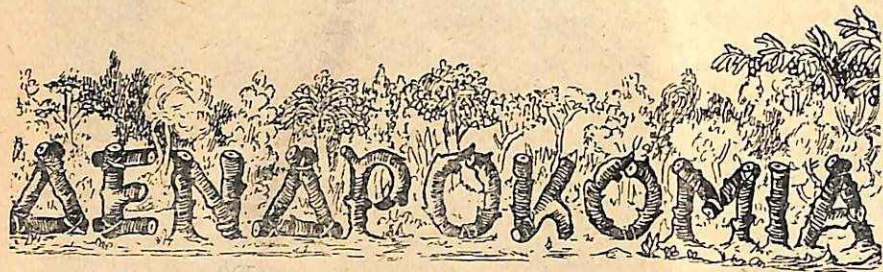

Έρυθροσταυρίται Γ'. Δημ. Σχολ. Άργους με δέματα διὰ τοὺς στρατιώτας τῶν συνόρων.
Juniors of the 3rd Elem. School Argos with parcels for the servicemen.

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Άρκαλοχωρίου Πεδιάδος καθαρίζουν τὴν ἀγλὴν τοῦ νέου διδακτηρίου.
Juniors of the Elem. School Arkalochorion - Crete cleaning their playground.

ΤΟ ΚΛΑΔΕΜΑ

ΚΩΣΤΑ ΖΕΥΓΑ

Όλα σχεδόν τα καρποφόρα δέντρα έχουν τάση να πάν ψηλά και συγχρόνως να πυκνώσουν τα κλαδιά τους. Αυτό δυσκολεύει το μάζεμα των καρπών και την καταπολέμηση των εχθρών των δέντρων και καρπών. Οι καρποί των πολύ μεγάλων δέντρων γίνονται μικροί και γενικά το δέντρο πάει να γυρίσει στην άγρια κατάστασή του.

Με το κλάδεμα περιορίζουμε και ελέγχουμε το δέντρο στα όρια που μας επιτρέπουν καλή επίβλεψη, εύκολη συγκομιδή, καταπολέμηση ασθενειών κ.λ.π. Άλλοτε οι τεχνικοί αφίνουν τα δέντρα ν' αρχίσουν τα πρώτα κλαδιά τους από ύψος 1-1½ μέτρο. Σήμερα ή διακλάδωση των δέντρων γίνεται στα 40-50 εκατοστά και το ύψος του δέντρου δεν ξεπερνάει τα 3 μέτρα ενώ άλλοτε έφτανε τα 5 και 6. Για να γίνει καλό και συμμετρικό ένα δέντρο πρέπει όταν είναι ακόμη στο φυτώριο και πριν μπή στην οριστική του θέση να του δώσουμε το πρώτο σχήμα δηλαδή το σχηματισμό των πρώτων κλαδιών που είναι η βάση του σχηματισμού.

Δέν θα σάς παρασύρω στην τεχνική του κλαδέματος, που είναι δύσκολη και απέραντη, θα σάς δώσω όμως εδώ τις βασικές αρχές που, αν τις κρατήσετε όσοι έχετε δέντρα ή έχετε σκοπό να βγάλετε, θα μπορέσετε ν' αποκτήσετε πολύ καλά δέντρα.

Το βασικό σχήμα ή η «σκάρα» του δέντρου γίνεται όπως είπαμε στο φυτώριο ή και στην οριστική θέση του δέντρου. Τον νέο βλαστό που προέρχεται από το μπόλι τον κόβουμε σε ύψος 50-60 εκατοστά από τη γη πριν την άνοιξη. Τότε από τα μάτια θα πεταχτούν βλαστάκια. Αφίνομε τα προς την κορυφή 3 ή 4 και καταστρέφουμε όλα τ' άλλα. Τον άλλο χρόνο πριν την άνοιξη, κόβουμε τα 3 ή 4 βλαστάκια σε μήκος περίπου 30 ή 40 εκατοστά και όταν βγάλουν νέα βλαστάκια, αφίνομε τα δυο τελευταία και καταστρέφουμε τ' άλλα. Έτσι έχουμε έτοιμο το σχήμα του δέντρου μας που θα γίνει περίπου σαν ανάποδη ομπρέλλα ή σαν ποτήρι. Μετά περιορίζουμε κάθε τέλος χειμώνα να κόβουμε τα ξερά κλαδιά και όσα πάν εις ύψος. Έτσι κρατάμε τα δέντρα χαμηλά και άνοιχτα να μπαίνουν μέσα στα κλαδιά τους άερας και ήλιος που είναι χρήσιμος για την ανάπτυξη του δέντρου και των καρπών του και για να εμποδίζει ν' αναπτυχθούν ώρισμένες ασθένειες. Μερικά

δέντρα, όπως πορτοκαλιές, μανταρινιές, λεμονιές δεν έχουν ανάγκη να είναι άνοιχτά στη μέση όπως το ποτήρι, αλλά σαν σφαίρα. Με το πριόνι και το ψαλίδι πετυχαίνουμε το σχήμα που θέλουμε. Υπάρχουν πολλά είδη κλαδεμάτων και πολλά σχήματα για κάθε δέντρο. Για να τα πετύχει κανείς χρειάζεται ιδιαίτερες γνώσεις. Το κλάδεμα έχει σκοπό να κρατήσει το δέντρο χαμηλό, να το απαλλάξει από τα ξερά και άχρηστα κλαδιά και να το βοηθήσει να φωτίζεται και αερίζεται καλά. Μερικοί κάνουν εξεζητημένα κλαδέματα όπως π. χ. κολλούν τα δέντρα στον τοίχο ή δένουν τα κλαδιά τους σε σύρματα κλπ. Αυτά είναι στρεβλώματα και επίδειξις τέχνης χωρίς κανένα ωφέλιμο σκοπό ή αποτέλεσμα.

ΟΙ ΕΧΘΡΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΡΩΣΤΕΙΕΣ ΤΩΝ ΚΑΡΠΟΦΟΡΩΝ ΔΕΝΤΡΩΝ

Η μελέτη και η καταπολέμηση των εχθρών των καρποφόρων δέντρων ανάγεται σε μια δλόκληρη επιστήμη που λέγεται «φυτοπαθολογία».

Δέν θα σάς περιγράψω τις χιλιάδες των εντόμων, εχθρών των δέντρων και των καρπών των, που ζούν δηλ. εις βάρος τους, ούτε τις μικροβιολογικές αρρώστιες τους, αλλά θα σάς δώσω μια γενική εικόνα και θα σάς πω τι πρέπει να κάνετε για να προλάβετε το κακό. Γιατί στο ζήτημα αυτό πάντα πρέπει να προλάβετε. Όταν έλθει το κακό ή είναι άργα να επέμψης, ή μικρή ωφέλεια έχεις.

Οι εχθροί λοιπόν των δέντρων είναι ή έντομα ή μικρόβια που προσβάλλουν και καταστρέφουν ή το ξύλο ή τα φύλλα ή τους καρπούς.

Σχεδόν για όλ' αυτά υπάρχουν δηλητήρια ή φάρμακα που προλαμβάνουν το κακό.

Ένα ράντισμα π. χ. το χειμώνα νωρίς και ένα άλλο στο τέλος του χειμώνα με χειμερινό ποττό που τον βρίσκει κανείς στην Άγροτική Τράπεζα, προλαμβάνει πολλά κακά. Ένα ράντισμα ύστερα με διάφορα μίγματα φαρμάκων που περιέχουν Ντι Ντι Τι και άλλα δηλητήρια, σκοτώνει τα έντομα που ετοιμάζονται να επιτεθούν στο δέντρο. Σήμερα υπάρχουν πάρα πολλά είδη φαρμάκων πολύ αποτελεσματικά που δεν κοστίζουν ακριβά και που προλαμβάνουν

όλους σχεδόν τους εχθρούς των δέντρων. Και δέν πρέπει να είμαστε μοιρολάτρες περιμένοντας να έρθη το κακό. Όταν προλαμβάνουμε μπορούμε να κερδίσουμε 10 ως 100 φορές την αξία των φαρμάκων και των κόπων μας. Όταν έχετε λοιπόν καρποφόρα δέντρα ή αν αποκτήσετε, μια από τις σπουδαιότερες δουλειές σας είναι να ραντίζετε τα δέντρα σας προληπτικά με τα φάρμακα που θα σας συστήσουν οι γεωπόνοι του Υπουργείου Γεωργίας ή της Άγροτικής Τραπέζης.

Η ΣΥΝΤΗΡΗΣΙ ΤΩΝ ΔΕΝΤΡΩΝ

Και τώρα λίγες συμβουλές πώς θα διατηρήσετε τα δέντρα σας γερά και να τα κάνετε να σας δίνουν πολλούς και γερούς καρπούς.

1) Κλαδεύετε όπως σας εξήγησα με τρόπο που να κρατάτε το δέντρο χαμηλό και φαρδύ. Κρατάτε τα κλαδιά έτσι ώστε να τα περνά άερας και φως. Κόβετε τα ξερά κλαδιά.

2) Να οργανώσετε το χαράφι που έχει τα δέντρα 3 φορές το χρόνο, φθινόπωρο, χειμώνα και άνοιξη και να το κρατάτε καθαρό από χόρτα.

3) Να λιπαίνετε τα δέντρα κάθε 2-3 χρόνια με 5-10 δόκαδες χωνεμένη κοπριά που της έχετε προσθέσει 1-2 δόκαδες φωσφορούχο λίπασμα. Το λίπασμα να μπαίνει σ' ένα αυλάκι γύρω στο δέντρο ως 1 μέτρο μακριά απ' τον κορμό.

4) Να ποτίζετε τα δέντρα σας, όχι υπερβολικά, αλλά να μη τ' αφήνετε να διψούν. Ο καλύτερος τρόπος είναι να περνά το νερό από 2 μεριές κοντά τους 50 εκατοστά ως 1 μέτρο άλλ' όχι επάνω στον κορμό τους.

5) Να μη πληγώνετε τα δέντρα κι όπου κόβετε με πριόνι να γυαλίζετε την κοψιά με σουγιά και ν' αλείφετε με την αλοιφή που σας περιέγραψα για τα μπόλια και

6) Να ραντίζετε τα δέντρα σας με προληπτικά φάρμακα που θα σας συστήσουν οι γεωπόνοι.

Ερυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Αποβάτου — Άνδρου καθαρίζουν τους δρόμους του χωριού. Juniors of the Elem. School Aprotaton - Andros cleaning the village streets.

ΛΑΪΚΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Ο ΣΚΥΛΟΣ ΚΑΙ Η ΓΑΤΑ

ΑΓΓΕΛΟΥ ΜΕΤΑΞΑ

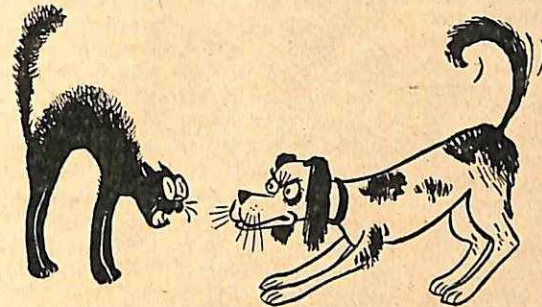
Δέν άγνοείτε, φυσικά, τον αιώνιο πόλεμο μεταξύ σκύλου και γάτας! Και ξέρετε, πώς δέν μπορούν ποτέ τους να μονοιάσουν! Τόσο πολύ που για ανθρώπους που συχνομαλώνουν, λέμε πως κατάντησαν «σαν το σκύλο με τη γάτα!»

Ο σκύλος και ή γάτα ήταν κάποτε άνθρωποι, σαν και μās. Και μάλιστα φίλοι και συνεταίροι άχώριστοι! Μιά νύχτα μόνο τους χώριζε, που ο καθένας πήγαινε στο σπίτι του να κοιμηθῆ.

Μα «βάσκανος μοίρα» φθόνισε αυτή την υπερβολική φιλία και άγάπη, των δύο ανθρώπων!

Έτσι μια μέρα που ο Σκύλος κι ή Γάτα περπατούσαν στην έξοχη αντίκρυσαν ένα όμορφο και περιεργό σύμπλεγμα: Σ' ένα θεόρατο δέντρο, ήταν σκαρφωμένη μια κληματαριά με υπερώριμα, δλοκόκκινα σταφύλια. Ήταν ακριβώς ή εποχή που τα σταφύλια έχουν τρυγηθῆ από τ' άμπελια τους κι όσα μένουν ακόμα στις κληματαριές είναι προκλητικώτατα!

— Δέν βαστάει, είπε ο σκύλος στη γάτα. Θ' άνεθώ άπάνω να κόψω μερικά σταφύλια να τα φάμε.

Και πραγματικά, ο σκύλος έβγαλε τα παπούτσια του και τις κάλτσες, για να μην τον έμποδίζουν και σκαρφάλωσε στο δέντρο.

Καθώς όμως ο σκύλος άνεβαινε, ή γάτα διαλογιζόταν να κλέψη τις κάλτσες του σκύλου. Δέν χάνει λοιπόν καιρό! Αρπάζει τις κάλτσες και γίνεται άφαντη.

Όταν ο σκύλος κατέβηκε, με τα δλοκόκκινα σταφύλια στο χέρι, είδε πως ή γάτα και οί κάλτσες του είχαν έθαφαινηθῆ.

— Κάτι άστειό, είπε, μου κάνει ο σύντροφός μου, και χαμογέλασε. Κέφι που έχει να παίξει το κρυφτό... Και άρχισε τ' άστεία.

— «Κούκου»... της φώναξε... Κρυφτήτε, πουλάκια μου, κι ο λύκος σας έφτασε!»...

Μά του κάκου. Ο σκύλος άρχισε ν' άνηυσῆ. Και μόνο όταν κοίταξε έρευνητικά στον όριζοντα, κατάλαθε τί ακριβώς είχε γίνει!...

Η γάτα έτρεχε σαν δαιμονισμένη φορώντας τις κάλτσες του.

Έτρεξε πίσω της. Μά άδικος ο κόπος του.

Άπό τότε ένα θανάσιμο μίσος χωρίζει τη γάτα και το σκύλο. Ένα μίσος που δέν είναι ανθρώπινο! Για τούτο κι ο Θεός από άνθρωπους τους μεταμόρφωσε σε ζώα τετράποδα.

Έτσι μόλις ή γάτα άντιληφθῆ το σκύλο την πιάνει τρομάρα. Μόλις πάλι την δῆ ο σκύλος, θυμάται την κλεψιά και την άπιστία και όρμάει κατά πάνω της άποφασισμένος να την ξεσχίσει. Και την κυνηγάει άδιάκοπα. Χωρίς περιόδους άνακωχῆς ή ειρήνης.

ΥΓΙΕΙΝΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Καθαρά χέρια.

Ά, πόσο είναι άσχημα τὰ χέρια του Γιαννάκη. Πότε με λάσπες, χρώματα τὰ έχει λερωμένα, πότε με καρβουνόσκονη, γιατί έπαίξει στο τζάκι, και πότε με την πένα του καταμελανωμένα...

Κι αυτό, γιατί ο Γιάννης μας κάθε πρωί τὰ πλύνει, κι όλη τη μέρα ύστερα δίχως νερό τ' αφήνει.

Για φαντάσου στο σχολείο του πόσο άσχημη θα κάνῆ ο Γιαννάκης μας φιγούρα, μέσ' στην τάξη όταν σηκώνει που και που το δάχτυλό του.

πούναι μαύρο απ' τη μουτζούρα!...

Ένω ή Κατινούλα μας τη βούση δέν ξεχνά και πλύνει τὰ χεράκια της πολύ-πολύ συχνά, και πάντοτε κάθε φορά που για φαί πηγαίνει, κι απ' το άποχωρητήριο κάθε φορά που βγαίνει.

Έτσι να κάνῆς το λοιπόν και σύ, καλό παιδάκι. Να τάχῆς πάντα καθαρά καθώς το Κατινάκι.

Γιατί χεράκια άκάθαρτα κι όχι καλοπλυμένα, έκτός που είναι άσχημα, πρέπει καλά να μάθῆς, πως είναι κ' επικίνδυνα. Με χέρια λερωμένα να πιάσης το φαγάκι σου, πολλά μπορείς να πάθῆς.

Καθαρά νύχια.

Και το ίδιο και τὰ νύχια. Κοίτα γάναι καθαρά, κάτασπρα σὰ χιόνι πάντα και τὰ δέκα στη σειρά. Πρέπει να τὰ καθαρίζῆς καθεμέρα στην άράδα, μά και να τὰ κόβῆς πρέπει μια φορά την εβδομάδα. Πρόσεχε όμως μην τὰ κόβῆς

και βαθιά πάρα πολύ. Όχι σύρριζα κομμένα. Μέτρια σαν είναι, πάντα έχουν όμνι πιό καλή, και τὰ δάχτυλα είν' έτσι πιό καλά προφυλαγμένα.

Μά να τὰ κόβῆς μόνος σου, σαν γίνῆς πιό μεγάλος. Όσο ακόμη είσαι μικρός να σου τὰ κόβῆ άλλος, ή μητερούλα, ή θείτσα σου, άδελφι σου κανένα, γιατί δε θέλω να σε ιδώ με νύχια αίματωμένα.

A. B.

ΡΟΜΠΕΡΤ ΜΠΡΟΥΣ ΜΑΤΑΪΑΣ Ο ΕΦΗΒΟΣ ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΣ

ΣΠ. ΑΥΛΩΝΙΤΗ

Πολλά αστερία πρώτου μεγέθους έχουν περάσει απ' το αθλητικό στερέωμα σε διάφορες εποχές. Ο Νουρμι, ο Λαντουμέγκ, ο Λούις, ο Ζάτοπεκ και τόσοι άλλοι αποτελούσαν τα ινδάλματα για τους φίλους των διαφορών σπόρ.

Μολαταύτα, μπορεί κανείς να πη με πεποίθησι πώς η φήμη κάθε αθλητού δεν είναι ανάλογη προς την ικανότητά του. Όχι πώς δεν είναι σποινδαίοι αθληταί αυτοί που παίρνουν τον φωτοστέφανο της δόξης, αλλά υπάρχουν και άλλοι που είναι το ίδιο ικανοί αν όχι δυναμικότεροι ακόμα, κι όμως συμβαίνει να είναι τόσο λίγο γνωστοί στον πολύ κόσμο...

Ποιός μπορεί να άρνηθῆ πώς τελειότερος αθλητής δεν είναι εκείνος που κερδίζει στο δέκαθλο; Το δέκαθλο, βέβαια, όπως θα ξέρετε είναι δέκα διαφορετικά αγωνίσματα που γίνονται συνέχεια το ένα μετά το άλλο, ανά πέντε σε δυο ημέρες. Δεν υπάρχει δυσκολότερο άγώνισμα απ' αυτό όταν μάλιστα οι καιρικές συνθήκες έμποδίζουν την άνετη διεξαγωγή του. Χρειάζεται δύναμη σώματος και ψυχής κολοσσιαία, χρειάζεται πολυσύνθετο αθλητή με τέλεια τεχνική κατάρτιση αλλά και καρδιά γενναία για να μη λιποψυχήσει και λυγίση απ' την κόουρα. Χρειάζεται άνοχη τερατώδη, προσοχή και ψυχραιμία μοναδική. Τα αγωνίσματα του δέκαθλου είναι οι δρόμοι 100, 400, 1.500 και 110 μ. μετ' έμποδιων, τὰ άλματα εις μήκος, εις ύψος και επί κοντώ, η σφαιροβολία, η δισκοβολία και ο άκοντισμός.

Όπως βλέπετε, ο δεκαθλητής πρέπει να είναι ένας τέλειος αθλητής. Στην κυριολεξία μάλιστα, μόνον αυτός πρέπει να λέγεται τέλειος αθλητής.

Εναν τέτοιο αθλητή—φαινόμενο—έθαύμασα, με όλη τη σημασία της λέξεως στους τελευταίους Ολυμπιακούς αγώνες του Λονδίνου, που είχα την τύχη να τους παρακολουθήσω από κοντά. Ο υπεραθλητής αυτός, που νομίζω πώς δεν παρουσίασε μέχρι σήμερα όμοιο του και Ισάξιο του δολόκληρου ο κόσμος, ήταν ο νεαρώτατος Άμερικανός Ρόμπερτ Μπρούς Ματάιας, που οι συνάδελφοί του, οι γονείς του, ο προπονητής και οι άλλοι γνωστοί και φίλοι τον φώναζαν χαϊδευτικά «Μπόμπ». Ο Μπόμπ Ματάιας, λοιπόν, δεν ήταν την εποχή εκείνη παρά ένα παιδί 17 μόλις χρόνων, αλλά ψηλός με πρόσωπο αιδούστακο άκρη και μορφή άγγελική. Η διάπλασι του έφηβου αυτού προκάλυψε με την πρώτη ματιά το θαυμασιό. Είχε γεννηθῆ στο Τουλάιρ της Καλλιφορνιας στα 1931 και ήταν δεύτερος γυιός του γιατρού Τσάρλς Ματάιας, που ήταν άλλοτε ποδοσφαιριστής στο Πανεπιστήμιο της Όκλαχόμα. Από αθλούμενο πατέρα και

μάλιστα γιατρό, κάτω απ' το θαυμάσιο κλίμα της Καλλιφορνιας και με τὰ άφθονα μέσα που διαθέτουν οι Άμερικανοί για την τέλεια ανάπτυξη ενός παιδιού, ο Μπόμπ είχε γίνει ένα λεβεντόπαιδο. Στους πρώτους μήνες του 1948 οι προπονηταί του Πανεπιστημίου της Όκλαχόμα είδαν με κατάπληξι έναν έφηβο να κάνει όλα τὰ άγωνίσματα του στίβου με πραγματική εύκολια και στυλ σπουδαίο. Έτσι ο Μπόμπ δηλώθηκε στο πρωτάθλημα δεκάθλου των Πολιτειών του Ειρηνικού, που ήταν και τοπικοί προκριματικοί για την Ολυμπιακή ομάδα. Σ' αυτούς ο Ματάιας βρέθηκε νικητής στο τέλος του διήμερου άγωνα με 7094 βαθμούς (7900 βαθμοί ήταν το παγκόσμιο και Ολυμπιακό ρεκόρ του Γκλὲν Μόρρις).

Το πράγμα φαινόταν άπίστευτο...

Κι όμως το «θαύμα» επαναλήφθηκε λίγο αργότερα και μάλιστα μεγαλύτερο, όταν οι Πολιτείες του Ειρηνικού τον έστειλαν για εκπρόσωπό τους 3000 μίλια μακριά απ' την πατρίδα του, στο Νιού Τζέρσεϋ, για να μετάσχη στο Έθνικό πρωτάθλημα της Άμερικης, που ήταν και η τελική πρόκρισις για τους Ολυμπιακούς. Μαζί του πήγε και ο πατέρας με τη μητέρα του, όχι μόνο γιατί ήταν φίλαθλοι κι ήθελαν να καμαρώσουν το γυιό τους, αλλά και για να τον προσέχουν γιατί, ασχέτως με τη διάπλασι και τις έπιτυχίες του, δεν ήταν παρά ένα παιδί που δεν είχε μείνει ποτέ μακριά απ' το σπίτι του. Το ίδιο τον συνάδεδεσαν οι γονείς του αργότερα και στο Λονδίνο, γιατί, φυσικά, ο Μπόμπ νίκησε και στο πρωτάθλημα της Άμερικης με 7224 βαθμούς δεν περίφημο Μόντσαίν, που αγωνίστηκε και στην Άθηνα το 1947 και που τον θεωρούσαν βέβαιο Ολυμπιονίκη γιατί είχε άναδειχθῆ μέχρι τότε τρείς φορές πρωταθλητής του δέκαθλου στην Άμερικη.

Στην Ολυμπιάδα του Λονδίνου ο νεαρός Ματάιας είχε ν' αντιμετώπιση τους καλύτερους δεκαθλητές του κόσμου από 20 χώρες. Κι' όλ' αυτά μέσα σε λίγους μήνες απ' το τίποτα. Του φαινόταν σαν όνειρο πώς θ' αντιπροσώπευε τη μεγάλη πατρίδα του, αυτός ο 17ετής μόλις, στην μεγαλύτερη αθλητική γιορτή των εθνών και μάλιστα στο δυσκολότερο άγώνισμα. Βρισκόταν τώρα 6000 μίλια μακριά απ' την ήλιόλουστη Καλλιφορνια, μέσα στις διμίχλες τις βροχές και τις λάσπες του Λονδίνου. Μόνο αυτό θα ήταν άρκετό για έναν άλλον νέο να λυγίση. Ο Μπόμπ, όμως είπαμε: ήταν και είναι φαινόμενο στο σώμα και στην ψυχή. Γιατί, άπλούστατα, όπως έλεγαν οι σοφοί πρόγονοί μας «στο νερό σώμα φαληνάει γερή ψυχή». Ο άγώνας του Ματάιας στους Ολυμπιακούς του Λονδίνου δεν είναι εύκολο να περιγραφῆ. Δυό μόνο

στοιχεία είναι άρκετά για να δείξουν τη σκληρότητά του: Και τις δυό μέρες έγινε κάτω από βροχή, πάνω σε λάσπες και τη δεύτερη μέρα βάσταξε 12 ώρες! Τα τελευταία άγωνίσματα γίνηκαν τη νύχτα κάτω από προβολείς. Στους άραιούς θεατάς που είχαν μείνει να παρακολουθήσουν την ιστορική αυτή πάλη, ήταν οι γονείς και τ' αδελφια του Μπόμπ. Ήμουν πλάι τους, σχεδόν μέσα στο στίβο, κι όταν ρώτησα πώς αυτό το παιδί μπορεί και τὰ βγάξει έώρα σε τέτοιον άγώνα και τέτοια ώρα, θυμάμαι ακόμα την άπλη άπάντησι του γιατρού—πατέρα: «Γιατί πάντοτε τέτοια ώρα κοιμόταν...». Έτσι κι απ' τον άγώνα αυτόν, τον μεγαλύτερο και ένδοξότερο που μπορεί να γίνη, ο Ματάιας βγήκε νικητής και Ολυμπιονίκης με 7139 βαθμούς, μ' όλη την έλεεινή κατάστασι του στίβου από τη βροχή. Η ψυχραιμία και η άταραξία του έφηβου αυτού θα μείνη παροιμιώδης. Στο μεταξύ των διαφόρων άγωνισμάτων διάστημα και μέχρις ότου να τελειώσουν οι αντίπαλοί του, διάβαζε ένα βιβλίο και μετά συνέχιζε τον άγώνα...

Οι έπιδόσεις του στο δέκαθλο της Ολυμπιάδος ήταν αυτές: 100 μ. 11'' 2, 400 μ. 51'' 7, 1500 μ. 5'' 11'', 110 μ. έμποδια 15'' 7, ύψος 1.86, μήκος 6.61, επί κοντώ 3.50, σφαίρα 13.04, δίσκος 44 μ., άκόντιον 50.28.

Ο Ματάιας είναι ο νεώτερος Ολυμπιονίκης της ιστορίας και μάλιστα στο δυσκολότερο άγώνισμα. Τον ίδιο χρόνο η Άμερικανική αθλητική όμοσπονδία του άπένειμε το έπαθλο «Σούλλιθαν» που δίνεται κάθε χρόνο στον καλύτερο σε ήθη και έπιδόσεις αθλητή. Αυτή είναι η μεγαλύτερη τιμή στην Άμερικη.

Η ιδιαίτερη του πατρίδα, το Τουλάιρ, του έκανε άποθεωτική υποδοχή στην έπιστροφή του απ' το Λονδίνο: Και οι 12.000 κάτοικοι της μικρής πόλης βγήκαν με μουσικές να τον καλοσωρίσουν. Με τη συνηθισμένη του μετριοφροσύνη δέχτηκε τις τιμές ο Μπόμπ: Ευχαρίστησε τους συμπολίτες του και κλείστηκε στο δωμάτιό του να συνεχίση το διάσασμα, σαν να μη είχε γίνει τίποτα...

Πέρσει ο Ματάιας τέλειωσε το γυμνάσιο και σκοπεύει να γίνη γιατρός. Τώρα, σε ηλικία 19 χρόνων έχει ύψος 1.90 και βάρος κάπου 90 κιλά. Τις έπιδόσεις του τις βελτίωσε πολύ, αφού πέρασε τους 8.000 βαθμούς στο δέκαθλο κι έχει ρεκόρ σπουδαία και για άτομικά άγωνίσματα ακόμα όπως 14'' 5 στα 110 έμποδια, 15.20 στη σφαίρα κλπ. Όμως δεν άφινει να τον παρασύρη η δόξα. Διαβάζει και εργάζεται πάντοτε για το μέλλον του. Μπορεί να μη θαυμάζει κανείς ένα τέτοιο νέο;

Όταν φεύγουμε από την Πάτρα με κατεύθυνσι για την Κέρκυρα ή για τον Άμβρακικό, το πλοίο μας προχωρεί δυτικά, αφήνοντας πρώτα άριστερά του το άκρωτήριο Άραξος (Πάπας) της Πελοποννησιακής άκτής. Σε λίγο έχει δεξιά του την παραλία της νότιας Άκαρνανίας, όπου οι έκβολές του Άχελώου ή Άσπροποτάμου, του πιό μεγάλου ποταμού της Ρούμελης. Δεξιότερα είναι οι Έχινάδες, μικρά νησάκια σκόρπια γύρω εκεί, άγωνα κι άσήμαντα, μὰ ιστορικά, γιατί εκεί γύρω σε τούτα τὰ νησιά έγινε η ναυμαχία, η λεγομένη της Ναυπάκτου, όπου ο Δόν Ζουάν ο Αυστριακός κατέστρεψε την άτράνταχτη και φοβερή μέχρι τότε τουρκική άρμάδα (7 Οκτωβρίου 1571).

ΙΘΑΚΗ ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΝΟΣΤΑΛΓΙΑΣ

Και στη μέση της λίμνης αυτής ένα νησάκι, που πιάνει όλη την έπιφάνειά του ένα παλιό κτίριο έρειπωμένο. Είναι το μοναστήρι του Σωτήρος, που ύστερα έγινε λοιμοκαθατήριο και τελείωσε τη σταδιοδρομία του σε φυλακή. Τώρα πιά είναι έρημο.

Λίγο πιό πέρα από τις Έχινάδες και δυτικά πάντοτε, διαγράφεται μια μακριά σειρά από βουνά, που ξεπροβάλλουν μέσα από το πέλαγος, σηματοδοτώντας ένα μεγάλο νησί. Τώρα προχωρούμε προς τὰ εκεί. Και, όσο πλησιάζουμε, τόσο το νησί εκείνο μας φαίνεται ξερο κι έρημο, με πλαγιές κατάξερές και σχεδόν χωρίς δέντρα και θάμνους. Είναι η Ιθάκη, η πατρίδα του Όδυσσέως, που τόσο την ένοσταλγηση χρόνια και χρόνια, ποθώντας «να ιδῆ να ύψωνεται έστω και καπνός απ' το νησί του» (Όδ. 458), από μακριά ο ένδοξος ξενιτεμένος των όμηρικων έπων.

Σε λίγο το θέαμα αλλάζει έντελως. Μπαίνουμε σ' ένα βαθύ κόλπο του νησιού, με γύρω όλο λιμανάκια, γραφικά, που διάπλατα μάς άνοιγουν τις άγκάλες τους. Μὰ ο καπετάνιος μας δεν τὰ γάνει έτσι εύκολα. Ξέρει τη δουλειά του και μάς οδηγεί στο λιμάνι που λέγεται Βαθῆ και είναι και το νησιού η πρωτεύουσα. Πώς άκριβως μπήκαμε εκεί; μέσα δεν καλοκαταλάβαμε. Νομίζει κανείς τώρα πώς βοάσκει σε μια λίμνη άπεραντη. Όλόγυρα βουνά, όχι κατάξερρα πιά, αλλά με κράσπεδα κατάφωτα. Στο βάθος, η πολιτεία της Ιθάκης, το Βαθύ, με τὰ κάτασπρα ώ-

Έρυθροσταυρίτισσι Α' Ομάδος Θελέων 14ου Δημ. Σχολ. Α' Περ. Πειραιώς κατά την έπίσκεψίν των εις το 423 Στρατ. Νοσοκομείο που διένειμαν δώρα.
Girl Juniors of the 14th Elem. School Piraeus visited the 423 Military and distributed various gifts.

ήταν πάλι η Ιθάκη άριστο κατοικημένη με Βενετό διοικητή και τοπικές άρχές. Έτσι έμεινε στους Βενετούς μέχρι το 1797. Ύστερα την πήραν οι Γάλλοι επί Ναπολέοντος με τὰ άλλα Έπτάνησα και το 1809 ήλθαν οι Άγγλοι, οι όποιοι έμειναν εκεί μέχρι τὰ 1864 όποτε έγινε η Ένωσις των Ιονίων νήσων με την Ελλάδα.

Κατά τὰ πρώτα Βενετσιάνικα χρόνια, που ήταν σχεδόν έρημομένη η Ιθάκη είχε χάσει ακόμα και το όνομά της και στα χαρτιά άναφεραται με το όνομα «Κοιλιάδα του Κορυμπάρου», «Φανός», ή «Μικρή Κεφαλληνία». Αργότερα με την καλλιέργεια των γραμμάτων και της έπιστήμης ξανάγινε πάλι γνωστή στον κόσμο με το άρχαιο της όσο και ένδοξο όνομα «Ιθάκη». Τελευταία όμως μερικοί άρχαιολόγοι ξένοι έθεσαν ζήτημα αν πράγματι το σημερινό νησί είναι η άρχαία Ιθάκη του Όδυσσέως, η μήπως ήταν η Κεφαλληνία, ή η Λευκάδα. Άλλά οι τελευταίες άνασκαφές, άπέδειξαν ότι το νησί ήταν κατοικημένο απ' τους προϊστορικούς χρόνους. Άκόμα και τὰ κείμενα της Όδυσσείας δείχνουν έπισης ότι η Ιθάκη ήταν πάντα η ίδια αυτή κι όχι άλλο νησί. Και τέλος οι κάτιοκοι του νησιού, οι σημερινοί Θιακοί με το ριψοκίνδυνο χαρακτήρα τους, την έξυπνάδα, την άγάπη προς τις περιπέτειες και τὰ ταξίδια δείχνουν ότι είναι γνήσιοι άπόγονοι του πολυμηχάνου Όδυσσέως.

Ξεμπαρκάρουμε σε μια όλοκάθαρη προκυμαία, όπου σπίατα άραδιαστά γύρω και σε μεγάλη άπόστασι στην παραλία, η σκαρφαλωμένα στις πλαγιές, δίνουν την έντύπωσι ότι το Βαθύ είναι μεγαλόπολις. Στην πραγματικότητα ο πληθυσμός του δεν υπερβαίνει τις 4 χιλιάδες ψυχές. Όλα όμως εκεί μυρίζουν άληθινή άρχοντιά και νοικοκυρωσύνη: κατοικίες, δρόμοι, άνθρωποι. Έδώ βασιλεύει η ήρεμια και η μακαριότης, κανείς δεν βιάζεται, δεν λαχανιάζει, δεν νευριάζει. Στην παραλία άρκετά καφενεία είναι έτοιμα να σε άποδεχτούν και οι λίγοι πελάτες σε παρατηρούν φιλόξενα, όσο και περίεργα, για να μάθουν τί γυρεύεις...

Κόσμος ναυτικός, ταξιδεμένος και πολύερος σαν τον άρχαίο Όδυσσέα, οι Θιακοί όστος δεν άφίνουν τον τόπο τους άκαλλιέργητο. Παντού γύρω άναγαλλιάζει το μάτι του ξένου από το πράσινο, που έναλλάσσεται με τις κατοικίες. Κι όμως το νησί δεν είναι και τόσο εύφορο. Όλα έδώ είναι άποτελέσματα σκληρής προσπάθειας του ανθρώπου και άγώος και δουλειάς.

Το όνομα της Ιθάκης, που στην πραγματικότητα σημαίνει «Άνωφερής», οι άρχαίοι Έλληνες το άπέδιδαν στον Ιθακόν, μυθολογικόν ήρωα, που ήλθε από την Κεφαλληνία με τους δικούς του και έγκατεστάθη στο νησί. Ύστερα η Ιθάκη έγινε περιώνυμη με το έπος του Όμήρου και μάλιστα την Όδυσσεία.

Η Ιθάκη υπέφερε κατά την σκοτεινή εκείνη εποχή κι αργότερα ακόμη πολλά δεινά από έννομα δυνάστες, εισβολείς και πειρατές, Σαρακηνοί, Νορμαννοί, Ισπανούς και Τούρκους. Οι τελευταίοι την έρήμωσαν σχεδόν έντελώς το 1479 και όταν ύστερα την πήραν οι Βενετοί, έφεραν από παντού γύρω οικογένειες για να κατοικήσουν στο νησί. Το 1563

American Juniors packing gifts for veterans.
Άμερικανίδες Έρυθροσταυρίτισσι έτοιμάζουσι δώρα διά Νοσοκομεία.

ΚΙΝΗΣΙΣ Ε.Ε.Σ.Ν.

ΟΙ ΞΕΝΟΙ Ε.Σ.Ν. ΔΙΑ ΤΑ ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΩΝ

1) ΝΟΤΙΟΑΦΡΙΚΑΝΙΚΟΣ Ε.Σ.Ν.—ΓΙΟΧΑΝΕΣΜΠΟΥΡΚΓ 20.9.50
«Είμεθα εξαιρετικά ευχαριστημένοι από τα υπέροχα έργα των Έλλήνων Έρυθροσταυριτών που μας στείλατε για την έκθεσή μας».

Σημ. Είς την έν λόγω έκθεσιν ἐστάλη ἕν λεύκωμα τοῦ Ἀρσακείου Ἀθηνῶν καὶ ἐκθέματα τῆς Σχολῆς Κολπάκα, Ἀναμορφωτικοῦ Θηλέων καὶ Ἰδιωτ. Σχολ. «Βυζάντιον» Ἀθηνῶν.

2) ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΙΟΥΛΙΟΥ—ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΤΟΥ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝΟΥ Ε.Σ.Ν.

Τὰ λευκώματα ποῦ μᾶς ἔστειλαν οἱ διάφορες χώρες διὰ τὴν ἐτήσιαν ἐκθεσὶν μᾶς ἦσαν θαυμάσια δείγματα λευκωμάτων Σχολικῆς Ἀλληλογραφίας.

Ἐπιπέδω δὲ τὸ λεύκωμα ποῦ ἐτοίμασαν τὰ παιδιά τῆς Σχολῆς Καλπάκα Ἀθηνῶν.

3) ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΚΑΝΑΔΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΜΗΝΟΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 1950

Περὶ Ἑλλάδος

Τὰ Ἑλληνικά Λευκώματα τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν μᾶς διηγούνται μίαν ὀραίαν ἱστορίαν.

Ἡ Ἑλλάς εἶναι μία χώρα γεμάτη ὀμορφιά καὶ ἱστορία καὶ τὰ ἔργα τῶν ἑλληνοπαίδων, τὰ ὁποῖα βλέπομεν εἰς τὰ λευκώματα αὐτὰ ἀντικατοπτρίζουν τὴν ὑπερήφανον κληρονομίαν των.

Ἡ χειροτεχνία των εἶναι τελεία... κάθε λεύκωμα ἔχει πρωτοτυπίαν, φαντασίαν, καὶ δεξιότητιαν. Ἐνα περιέχει δείγματα Ἑλληνικῶν ἐνδυμασιῶν, ἄλλο περιγράφει τὴν ἀγροτικὴν ζωὴν, ἄλλο περιέχει περιγραφήν καὶ δείγματα ἑλληνικῶν προϊόντων, τὰ ὁποῖα μᾶς φέρουν πλησιέστερα πρὸς τοὺς ἠλιόλουστους λόφους ποὺ δείχνουν οἱ εἰκόνες. Ἦθελα πολὺ νὰ μπορούσα νὰ σὰς δείξω μερικὰς ἀπὸ τὶς ὀραίας φωτογραφίας τῶν Ἑλληνικῶν Ἐρυθροσταυριτῶν οἱ ὁποῖοι ἀσκοῦνται εἰς τὰς Ἀ' βοηθείας ἢ χορεύουν τοὺς Ἑλληνικοὺς χορούς.

ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΓΕΝΕΥΗΝ ΚΑΙ ΤΑΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ἡ ἐν Γενεύῃ Ἐνωσις τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν εἰσηγείται νὰ ἐτοιμάσουν οἱ Ἐρυθροσταυρίται Λευκώματα διὰ τὴν μόνιμον ἐκθεσὶν τῆς καὶ πρὸς ἀποστολὴν εἰς τὰς κατὰ τόπους ἐκάστοτε ὀργανουμένης ἐκθέσεις τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος.

Ἐλπίζομεν ὅτι οἱ Ἕλληνες Ἐρυθροσταυρίται τῶν ὁποίων τὰ λευκώματα ἐξετιμήθησαν ἀπὸ ὄλους τοὺς ἀδελφοὺς Ἐρυθροὺς Σταυροὺς Νεότητος θὰ ἀνταποκριθῶν καὶ εἰς τὴν παράκλησιν αὐτὴν κατὰ τρόπον, ἀντάξιον τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ.

ΧΑΜΟΜΗΛΙ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τῶν Δημ. Σχολείων Ἀνηλίου - Ὀλυμπίας, Ἀξιοχωρίου Παιονίας, Ἁγίου Ἡλίου Ὀλυμπίας, Α' καὶ Β' Ἀμφίσσης, Ἀναρράχης Ἐορδαίας, Ἀγγερίας Πάρου, Βλάστης Γρεβενῶν, Γερακίου Λακεδαιμόνος, Ἐπιτολίου Ὀλυμπίας, Ζάχας Μεσσηνίας, Θελοῦ Σερρῶν, Κουμαραδαίων Σάμου, Κύμης Εὐβοίας, Καλεντζίου Ἰωαννίνων Κοτυλίου Μεσσηνίας, Κίνι Σύρου, Καρδακῶν Κεφαλληνίας, Λαζαράτων Λευκάδος, Κουμποθέκρας Μεσσηνίας, Ἰου Κιλκίς, Λυγιάς, Κορινθίας, Ἐκπαιδευτηρίου Λεωνοπούλου Ἀθηνῶν, Δημ. Σχολ. Λεπραίου Ὀλυμπίας, Λυσισταίνης Μεσσηνίας, Μεταλλικοῦ Κιλκίς, Μανδρακίου Σιντικής, Μηλέας Δωριδος, Μελισσιῶν Κοζάνης, Μαυροδενδρίου Ἐορδαίας, Μυλοχωρίου Ἐορδαίας, Πηγαδίων Ἰωαννίνων Πιτιοδίων Γόρτυνος, Γουπακίου Γαστούνης, Φυγαλίας Ὀλυμπίας, Σχιῶν Μεσσηνίας, Ζαχάρας Ὀλυμπίας, —μὰς ἀπέστειλαν διάφορα φαρμακευτικὰ φυτὰ, τὰ ὁποῖα διεψέσαμε εἰς ὄλα τὰ Νοσοκομεία Ἀθηνῶν.

Ο ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΗΣ Ν. ΓΚΟΥΒΟΥΣΗΣ ΕΙΣ ΓΕΝΕΥΗΝ

Ὁ Ἕλλην Ἐρυθροσταυρίτης Ν. Γκουβούσης τοῦ ὁποῖο το σχέδιον γιὰ τὸ Γραμματόσημο τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν ἐθραβεύθη πέρυσι ἐπραγματοποίησε περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου τοῦ 1950 ἡμέτερο ταξίδι εἰς Ἑλβετίαν τὸ ὁποῖο εἶχε ὀρισθῆ ὡς ἔπαθλον.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκεῖ διαμονῆς του ἔτυχε θερμότητος φιλοξενίας ἐκ μέρους τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν ἢ ὁποῖα ὀργάνωσε χάριν αὐτοῦ ἐκδρομὴν εἰς τὰς Ἀλπεις καὶ τοῦ παρεσχέθησαν τὰ μέσα νὰ ἐπισκεφθῆ διάφορα ἀξιοθέατα μέρη (ἐκθέσεις, ἐργοστάσια κλπ.).

ΟΙ ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΑΙ ΠΥΡΓΟΥ

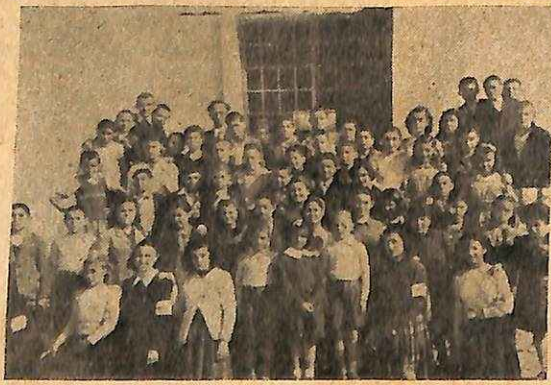
Διὰ νέον σχολικὸν ἔτος παρακαλοῦμεν διαβιβάσατε ἅπασιν Ἐρυθροσταυρίταις ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν μᾶς. Διατρανοῦμεν ἐμμονὴν εἰς Ἑλληνικά Χριστιανικά ἰδεώδη. Ἐργασθῶμεν ἐπικράτησιν ἰδεῶδων Χριστιανισμοῦ καὶ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

ΣΗΜΑΤΑ Ε.Ε.Σ.Ν.

Ἀπὸ τὶς 300 χιλ. σήματα Ε.Ε.Σ.Ν. ποὺ παρηγγέλθησαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἔφθασαν οἱ 200.000

Τὰ σήματα αὐτὰ, ὀραῖες κοινάρες, μὲ τὸν Ἐρυθρὸ Σταυρὸ καὶ τὰ ἀρχικά Ε.Ε.Σ.Ν. θὰ διατεθοῦν σὴ μικρὴ τιμῇ τῶν 500 δρχ. κάθε ἕνα.

Παρακαλοῦμε τὰ σχολεῖα καὶ τὶς ομάδες Ε.Ε.Σ.Ν. ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ προμηθευθοῦν ἀπὸ αὐτὰ νὰ μᾶς ἐμβάσουν τὸ σχετικὸ ἀντίτιμον γιὰ τὰ σήματα ποὺ θέλουν νὰ τοὺς στείλωμε.

Ἐρυθροσταυρίται 21ου Δημ. Σχολ. Β' Περ. Πειραιῶς προσφέρουν ἱματισμὸν σὲ 3 ἄπορα παιδιά.
Juniors of the 21st Elem. Piraeus offered garments to 3 poor children.

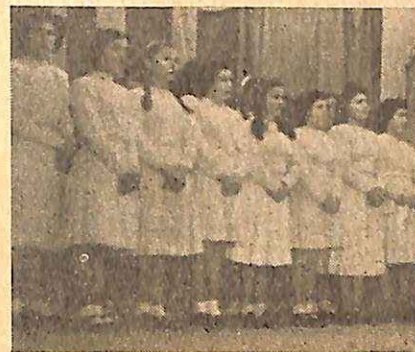

Ἐρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Πρινε - Ρεθύμνης μὲ δῶρα διὰ τοὺς φυλακισμένους καὶ τὰ ὀρφανὰ Ρεθύμνης.
Juniors of the Elem. School Prine - Rethymnon with gifts for the prisoners and the orphans.

ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

ΑΤΤΙΚΗ

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰου Δημοτικοῦ Σχολείου Β' Περ. Ἀθηνῶν τὸ ὁποῖο υἰοθέτησε τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Καμμένου, ἀπέστειλαν πρὸς τοὺς 39 μαθητὰς καὶ τὰς 19 μαθητρίδας τοῦ σχολείου τούτου πλουσιώτατα δῶρα καὶ πέντε μεγάλα κιβώτια.

Χορθῶδι τοῦ Λυκείου Ε. Ι. Μάρκου, Πειραιῶς, εἰς τὸ κέντρον Ἐκπαιδευτικῆς Σκαρμαγκᾶ. The choir of the Private school E. I. Markou Piraeus recreating a unit in Scaramanga.

Τὰ δῶρα συνῴδωσαν εἰς Ἄρταν ὁ πρόεδρος τῆς σχολικῆς ἐφορείας κ. Ἀναγνωστάπουλος καὶ τὰ διένειμεν αὐτοπροσώπως εἰς τοὺς μαθητὰς, παροδῶσας καὶ πολυτελῆ σημαῖαν εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ κατεστραμμένου χωρίου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς σχολικῆς ἐορτῆς.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τῆς Ἀττικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν ἀνέλαβαν ὑπὸ τὴν προστασίαν των 4 οἰκογένειες καθὼς καὶ τὴν Α' καὶ Β' τάξιν τοῦ Δημοτ. Σχολείου τοῦ χωρίου Μικροῦ Δάσου Κιλκίς καὶ ἀπέστειλαν 5 κιβώτια μὲ διάφορα εἶδη ρουχισμοῦ κλπ. χρήσιμα εἶδη. Ἐπίσης υἰοθέτησαν τὸ Δημοτ. Σχολεῖο Ἀγρύλλου. Ἐμαθὸν τὴν γραφὴν τῶν πηλῶν γιὰ νὰ ἀλληλογραφῶν μὲ τυφλὰ παιδιά.

ΝΗΣΟΙ

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἀγγερίας Πάρου φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου των καὶ τὴν ἰδικὴν των. Ἐκαθάρισαν τοὺς δρόμους τοῦ χωρίου των. Βοηθοῦν τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀδυνάτους εἰς τὰ μαθήματα μαθητὰς. Καλλιεργοῦν σχολικὸ κήπο. Βοηθοῦν εἰς τὴν παρασκευὴν καὶ διανομὴν τοῦ μαθητικοῦ συσσιτίου. Ἐμάζωσαν αὐτὰ καὶ κουλῶρια τὰ ὁποῖα ἀπέστειλαν εἰς τὴν Παιδοπόλιν Σύρου «Ἁγ. Ἀνδρέα». Ἐμάζωσαν χαμομήλι διὰ νοσοκομεία. Ἐπισκέπτονται τοὺς ἀρρώστους συμμαθητὰς των.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Ὀρφανοτροφείου Θηλέων Χίου φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου των καὶ τὴν ἰδικὴν των. Καλλιεργοῦν σχολικὸ κήπο εἰς τὸν ὁποῖον ἐφύτευσαν διάφορα δένδρα καὶ ἄνθη.

Ἐρυθροσταυρίται Δημ. Σχολείου Πέτρας Ζαγορίου Μετσόβου, κουρεύουν τοὺς συμμαθητὰς των.
Juniors of the Elem. School Petra - Zagorion cutting the hair of their schoolmates.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἀντιῶς Καρυστίας φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου των καὶ τὴν ἰδικὴν των. Καλλιεργοῦν σχολικὸ κήπο. Ἐφύτευσαν ἀρκετὰ δένδρα.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Παραλίας Κύμης Καρυστίας φροντίζουν τὴν καθαριότητα τῶν πηγῶν τοῦ χωρίου των. Ἐφύτευσαν περὶ τὰ 50 δένδρα.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἀντιῶς Καρυστίας φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου, τοῦ χωρίου καὶ τὴν ἰδικὴν των. Βοηθοῦν εἰς τὰ μαθήματα τοὺς μικροὺς μαθητὰς.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Ὀλύμπων Χίου φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου των καὶ τὴν ἰδικὴν των. Βοηθοῦν τοὺς πτωχοὺς συμμαθητὰς των. Καλλιεργοῦν σχολικὸ κήπο. Ἐφύτευσαν δένδρα πεύκων καὶ κυπαρίσσου καθὼς καὶ ελαιόδένδρα. Ἐφύλλαν τὰ κάλαντα ὑπὲρ τῶν ἀνταρτοπληκτῶν καὶ ἐμάζωσαν 140.200 δρχ.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Π. Ψαρῶν Χίου φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου των καὶ τὴν ἰδικὴν των. Μὲ χρήματα τοῦ ταμείου των ἀγόρασαν σιγάρα διὰ τοὺς στρατευθέντας. Μὲ χρήματα ἀπὸ τὰ κάλαντα, 320.000 δρχ., ἐπέφρασαν τὸ σχολικὸ κήπο.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Διευχῶν Καταβάσεως Χίου φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου των, τὴν ἰδικὴν των καὶ τοῦ χωρίου. Καλλιεργοῦν σχολικὸ κήπο.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἀλονησίου Σκοπέλου

Ἐρυθροσταυρίται 15 Δημ. Σχολ. Α' Περιφ. Πειραιῶς κουρεύουν τοὺς συμμαθητὰς των.
Juniors of the 15th Elem. School, Piraeus cutting the hair of their schoolmates.

φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου των καὶ τὴν ἰδικὴν των. Βοηθοῦν τοὺς ἀδυνάτους εἰς τὰ μαθήματα μαθητὰς. Καλλιεργοῦν ἄνθη σὲ γλάστρες. Ἐστειλαν γραφικὴ ὑλὴ εἰς ἀνταρτοπληκτοὺς μαθητὰς, ὡς καὶ 160.000 δρχ., τὶς ὁποῖες ἐμάζωσαν ἀπὸ τὰ κάλαντα. Ἐκαθάρισαν τοὺς δρόμους ἀπὸ τὰ χιόνια. Βοηθοῦν εἰς τὴν παρασκευὴν καὶ διανομὴν τοῦ μαθητικοῦ συσσιτίου. Ἀγόρασαν μὲ χρήματα τοῦ ταμείου των κουρευτικὴ μηχανή.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ 2ου Δημ. Σχολείου Τήνου φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου των καὶ τὴν ἰδικὴν των. Ἐπισκέπτονται τοὺς ἀρρώστους μαθητὰς. Βοηθοῦν τοὺς πτωχοὺς μαθητὰς μὲ γραφικὴ ὑλὴ. Βοηθοῦν τοὺς ἠλικιωμένους. Ἐστειλαν δῶρα εἰς τοὺς τραυματίας.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Ἰου Δημοτ. Σχολείου Τήνου φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου, τοῦ χωρίου καὶ τὴν ἰδικὴν των. Ἐπισκέπτονται τοὺς ἀρρώστους συμμαθητὰς των. Βοηθοῦν τοὺς τροφιμοὺς τῆς Παιδοπόλεως μὲ γραφικὴν ὑλὴν. Ἐφύτευσαν περὶ τὰ 300 δασικὰ δένδρα. Καλλιεργοῦν σχολικὸ κήπο.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Πύργου Τήνου φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου τοῦ χωρίου των καὶ τὴν ἰδικὴν των. Βοηθοῦν τοὺς ἀδυνάτους εἰς τὰ μαθήματα μαθητὰς. Παρασκευάζουν καὶ διανομὴν τὰ μαθητικὸ συσσίτιο. Μετέφρασαν νερὸ καὶ ἀσβεστὶ διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ διδαστηρίου του.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημοτ. Σχολ.

λεῖου Τριποτάμου Τήνου βοηθοῦν εἰς τὴν παρασκευὴν καὶ διανομὴν τοῦ μαθητικοῦ συσσιτίου. Ἐφύτευσαν περὶ τὰ 100 δένδρα. Τὴν πρωτοχρονιά προσέφεραν γλυκὰ καὶ 60 τετραβία εἰς τοὺς τροφιμοὺς τῆς Παιδοπόλεως Τήνου.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Κτικᾶδου Τήνου φρον-

Ἐρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Καστροῦ Καλλιῶν μετὰ τὴν καθαριότητα τῆς αὐλῆς.
Juniors of the Elem. School Kastrou - Kallio cleaned their playground.

τίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου των καὶ τὴν ἰδικὴν των. Ἀσκοῦνται εἰς τὰς Α' βοηθείας. Ὀργανῶνουν ἐκδρομὰς. Βοηθοῦν τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀδυνάτους εἰς τὰ μαθήματα μαθητὰς. Ἐπισκέπτονται τοὺς ἀρρώστους συμμαθητὰς των. Βοηθοῦν εἰς τὴν παρασκευὴν καὶ διανομὴν τοῦ μαθητικοῦ συσσιτίου.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἀγ. Ἀσωμάτων Αἰγίνης μὲ χρήματα ἀπὸ τὰ κάλαντα ἀγόρασαν γραφικὴ ὑλὴ διὰ τὸν Δημοτ. Σχολεῖον Τσαπουρνιάς, τὸ ὁποῖον ἔχουν υἰοθετήσει. Καλλιεργοῦν σχολικὸ κήπο. Ἐδοθήσαν εἰς τὴν θεμελίωσιν τοῦ νέου διδαστηρίου των.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Χλόης Αἰγίνης ἐδοθήσαν εἰς τὸν ἔρανον τῆς Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου. Μὲ τὰ χρήματα ποὺ ἐμάζωσαν ἀπὸ τὰ κάλαντα ἀγόρασαν διάφορα εἶδη διὰ υἰοθετήσιν αὐτῶν σχολείων τῆς Β. Ἑλλάδος. Ἐπισκέπτονται τοὺς ἀρρώστους εἰς τὸ Νοσοκομείον. Ὀργανῶνουν ἐκδρομὰς.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ 2ου Δημοτ. Σχολείου Αἰγίνης ἐδοθήσαν εἰς τὸν ἔρανον τῆς Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου. Μὲ τὰ χρήματα ποὺ ἐμάζωσαν ἀπὸ τὰ κάλαντα ἀγόρασαν διάφορα εἶδη διὰ υἰοθετήσιν αὐτῶν σχολείων τῆς Β. Ἑλλάδος. Ἐπισκέπτονται τοὺς ἀρρώστους εἰς τὸ Νοσοκομείον. Ὀργανῶνουν ἐκδρομὰς.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Βισαδικῶν Κυθήρων φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου των. Βοηθοῦν τοὺς ἀδυνάτους εἰς τὰ μαθήματα. Καλλ-

Ἐρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Μυλοποτάμου Β' Περιφ. Δράμας μὲ δῶρα διὰ τοὺς τραυματίας τοῦ 405 Στρατ. Νοσοκομείου.
Juniors of the Elem. School Mylopotamos - Drama with gifts for the wounded of the 405 Field Hospital.

λιεργούν σχολικό κήπο. 'Εφύτευαν δένδρα. 'Ιδρύσαν σχολ. φαρμακείο.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Βουρλιωτών Σάμου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. 'Εβοήθησαν εις την ανάδασαν. Καλλιεργούν σχολικό κήπο. Καθαρίζουν τα πεύκα. 'Εχουν σχολικό φαρμακείο και παρέχουν πρώτες βοήθειες εις τους έχοντας ανάγκην.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Νεοχωρίου Σάμου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Καλλιεργούν σχολικό κήπο. 'Εχουν κουρείο.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Β' Δημοτ. Σχολείου Βαθέως Σάμου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Παρακολουθούν μαθήματα Α' βοηθείας. 'Ιδρύσαν σχολικό φαρμακείο. Προστατεύουν τους αδυνάτους και μικρούς μαθητάς.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου νΑνω Σύρου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. 'Ισοπέδωσαν την αυλή του σχολείου. Καλλιεργούν σχολικό κήπο. Βοηθούν εις την παρασκευή και διανομή του μαθητικού συσσιτίου. 'Αγόρασαν γραφική ύλη δια τους επαναπαιζόμενους μαθητάς.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Χιονάτων Κεφαλληνίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Καλλιεργούν σχολικό κήπο. Καθαρίζουν τα πεύκα από τις κάμπες. Βοηθούν τους πτωχούς και αδυνάτους εις τα μαθήματα.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Β' Δημοτ. Σχολείου Ληξουρίου Κεφαλληνίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Ασπρογέρακα Κεφαλληνίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Καλλιεργούν αυλή και περιποιούνται τα δένδρα. 'Εχουν σχολικό φαρμακείο. 'Οργανώνουν έκδρομάς. 'Ενδιαφέρονται δια τους άρρώστους συμμαθητάς των. Βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς με γραφική ύλη. 'Ελαβαν μέρος εις τὸν έρανον ύπέρ του 'Ορφανοτροφείου 'Αργστολίου. Με χρήματα του ταμείου των αγοράσαν κουρευτική μηχανή.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Φαρακιάτων Κεφαλληνίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν τους πτωχούς και αδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Καλλιεργούν λαχανόκηπο και άνθόκηπο. 'Εχουν μαθητικό κουρείο. Καθαρίζουν τα πεύκα από τις κάμπες.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Πουλιάτων Κεφαλληνίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Παρασκευάζουν και διανέμουν το μαθητ. συσσίτιο. Βοηθούν τους αδυνάτους εις τα μαθήματα. 'Εφύτευαν άνθη.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Παναγίας 'Ικαρίας οργανώνουν κάθε Σάββατο άπόγευμα διαλέξεις. 'Αγόρασαν 2 ζεύγη ύποδημάτων για 2 πτωχούς μαθητάς.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Αδάμαντος Μηλου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν τους αδυνάτους.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κρύας Βρύσης Ρεθύμνης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν εις τα μαθήματα τους αδυνάτους μαθητάς. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Παρασκευάζουν και διανέμουν το μαθητ. συσσίτιο. 'Εχουν μαθητικό κουρείο.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Α' Δημοτ. Σχολείου Ρεθύμνης με χρήματα από τα κάλαντα (538.000 δρχ.) αγόρασαν διάφορα σχολικά είδη, τα οποία έστειλαν σέ σχολείο Β. 'Ελλάδος.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Μοναστηρακίου Ρεθύμνης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν εις τα μαθήματα τους αδυνάτους μαθητάς. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Παρασκευάζουν και διανέμουν το μαθητ. συσσίτιο. 'Εχουν μαθητικό κουρείο.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κρύας Βρύσης Ρεθύμνης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. 'Ισοπέδωσαν την αυλή του σχολείου. Με χρήματα από τα κάλαντα αγόρασαν, μια σόμπα, κουρευτική μηχανή και χάρτες. Βοηθούν εις την παρασκευή και διανομή του μαθητικού συσσιτίου.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Φουρφουρά Ρεθύμνης

'Ερυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. 'Αρνάδου Τήνου φυτεύουν δένδρα.

Juniors of the Elm. School Arnadon-Tinos planting trees.

εις τα μαθήματα. 'Εφύτευαν δένδρα. 'Εστειλαν παιγνίδια σά άνταρτόπληκτα.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Πλατεϊθιάς 'Ιθάκης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν με γραφική ύλη τους πτωχούς μαθητάς. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. 'Ελαβαν μέρος εις την συγκέντρωσιν δεμάτων για τους άνταρτόπληκτους.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Περούλαδων Κερκυρας έπεσκεύασαν τὸν άμαξιτὸν δρόμον του χωριου των.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Παλ. Μιτάτου Σητείας Κρήτης φροντίζουν δια την καθαριότητα του σχολείου των, του χωριου των και την ιδίαν των. 'Αγόρασαν 230 δενδρύλλια τα οποία έφύτευσαν.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Σταλου Κυδωνίας Κρήτης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. 'Εφύτευσαν διάφορα δένδρα. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. 'Εχουν σχολ. φαρμακείο.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Σταυρακιάτων Γόρτυνος φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν τους πτωχούς. 'Εφύτευσαν 26 δενδρύλλια εις τὸ άγροεπίον του σχολείου των.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Γυμνασίου 'Ιεραπέτρας Κρήτης έκαμαν έρανον μεταξύ των και έμάζεψαν 617.500 δρχ., τὰς οποίας διέβησαν για τα παιδιά ενδὸς κατεστραμμένου χωριου.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Περάματος Μυλοποτάμου Κρήτης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. 'Εφύτευσαν δενδρύλλια στην αυλή του σχολείου των και σέ διάφορα άλλα μέρη. 'Εβοήθησαν την οικογένειαν ενὸς πτωχού μαθητοῦ. Παρασκευάζουν μόνι το μαθητικό συσσίτιο. Παρασκευάζουν από τα κάλαντα τα δέματα για την ένίσχυσι του ταμείου των.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Α' Δημοτ. Σχολείου Ρεθύμνης με χρήματα από τα κάλαντα (538.000 δρχ.) αγόρασαν διάφορα σχολικά είδη, τα οποία έστειλαν σέ σχολείο Β. 'Ελλάδος.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Μοναστηρακίου Ρεθύμνης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν εις τα μαθήματα τους αδυνάτους μαθητάς. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Παρασκευάζουν και διανέμουν το μαθητ. συσσίτιο. 'Εχουν μαθητικό κουρείο.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κρύας Βρύσης Ρεθύμνης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. 'Ισοπέδωσαν την αυλή του σχολείου. Με χρήματα από τα κάλαντα αγόρασαν, μια σόμπα, κουρευτική μηχανή και χάρτες. Βοηθούν εις την παρασκευή και διανομή του μαθητικού συσσιτίου.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Φουρφουρά Ρεθύμνης

έφύτευαν 100 δένδρα. 'Εμάζεψαν 275 δκ. λάδι από έρανο μεταξύ τὸν κατοίκων για την περιποίησι του σχολείου. Παρασκευάζουν και διανέμουν τὸ μαθητικό συσσίτιο. Προσέφεραν 100 αυγά εις τὸς άσθενείς τῆς φυματολογικῆς Κλινικῆς. 'Ισοπέδωσαν την αυλή του σχολείου των. Μετέφεραν άιμο για την άνεγερσι λουτροῦ και άφοδευτηριῶν εις τὸ σχολειον των.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Πατελαρίου Χανίων φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. 'Εχουν σχολ. φαρμακείο. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Μαρμακέτου Λασηθίου ίσοπέδωσαν τὸ σχολ. χώρο. Καλλιεργούν τὸ σχολ. κήπο. 'Εξεδοφύτευσαν και έπεσκεύασαν τὸν άμαξιτὸ δρόμον του χωριου των.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κάτω Χωριού Φουρνής Κρήτης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Καλλιεργούν σχολ. κήπο, τὰ προϊόντα του οποίου διανέμουν εις πτωχὸς οικογενείας του χωριου. Τὸ Πάσχα έμοίρασαν χρήματα και τρόφιμα εις πτωχὸς συγχωριανούς των. Περιποιούνται τὰ δένδρα.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κανένης Σητείας καλλιεργούν άνθόκηπο. 'Εφύτευσαν περί τὰ 125 δενδρύλλια.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του 2ου Δημοτ. Σχολείου Χανίων φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. 'Εχουν σχολ. φαρμακείο και παρέχουν τὰς πρώτας βοήθειες εις τους έχοντας ανάγκην. 'Επισκέπτονται τους άρρώστους μαθητάς. Προσέφεραν 122.700 δρχ. εις άσθενείς μαθητάς και 130.000 εις φυματικὸν πρώην μαθητήν του σχολείου. 'Εφύτευσαν αρκετά δενδρύλλια.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Ρογδιάς 'Ηρακλείου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου, την ιδίαν των και του χωριου των. 'Αγόρασαν 2 θερμάστρες για τὸ σχολείο. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Παρασκευάζουν τὸ μαθητικό συσσίτιο και μαζεύουν την καύσιμο ύλη. 'Εχουν σχολ. βιβλιοθήκη.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Μοθιανών Κισσάμου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. 'Εφύτευσαν διάφορα δένδρα. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. 'Εχουν σχολ. φαρμακείο και προσέφεραν τὰς πρώτας βοήθειες εις τους έχοντας ανάγκην. 'Εφύτευσαν περί τὰ 50 πεύκα και κυπαρίσσια. 'Εχουν μαθητ. κουρείο.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Μοίρων Γόρτυνος φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου 'Ορφανοτροφείου Ρεθύμνης καλλιεργούν σχολ. κήπο, τὸν άποιον περιέφραξαν. Βοηθούν τους αδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Αγγελικῆς 'Ηρακλείου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, του χωριου των και την ιδίαν των. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. 'Εφύτευσαν 300 δενδρύλλια.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Γέφυρης 'Ηρακλείου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των.

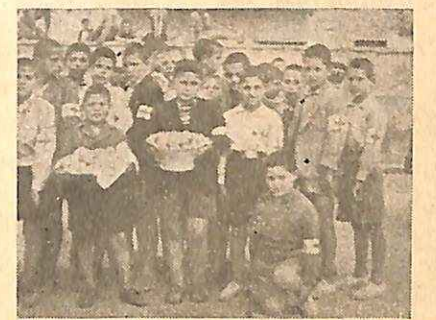
'Ερυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Ήερολίμνης — Κοζάνης με δώρα δια τους τραυματίας του Στρατιωτικού Νοσοκομείου.

Juniors of the Elem. School Xirolimni-Kozani with gifts for the wounded of the Military Hospital.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ Ε.Ε.Σ.Ν. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. Κατά τὸ παρελθὸν σχολικὸν έτος έγένοντο τῆς φροντίδος τῆς 'Επιτροπῆς Ε.Ε.Σ.Ν. Θεσσαλονικῆς Μακεδονίας άνάλογο διδασκαλία εις Γυμνάσια 'Αρρέων και 'Οηλέων παρά τὸν Σχολιάτρων, 'Εθελοντῶν, 'Αδελφῶν Νοσοκομῶν και Σμεραιτῶν.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Βάλτων Κιλκίς φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν εις την παρασκευή και διανομή του μαθητικού συσσιτίου. 'Οργανώνουν έκδρομάς. Παρακολουθούν διαλέξεις υγιεινῆς.

'Ερυθροσταυρίται 3ης 'Ομάδος, Γ' Δημ. Σχολ. 'Ηρακλείου Κρήτης με δώρα δια τους τραυματίας

Juniors of the 3rd Elem. School Herakleion-Crete with gifts for the wounded.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του 3ου και 12ου Δημοτ. Σχολείου Γ' Περιφέρειας Θεσσαλονικῆς φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν με γραφική ύλη τους πτωχούς μαθητάς με 90.000 δρχ. 'Επισκέπτονται τους άρρώστους συμμαθητάς των. 'Εκαμαν έρανο ύπέρ τὸν άνταρτόπληκτων.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του 3ου και 12ου Δημοτ. Σχολείου Γ' Περιφέρειας Θεσσαλονικῆς φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν με γραφική ύλη τους πτωχούς μαθητάς με 90.000 δρχ. 'Επισκέπτονται τους άρρώστους συμμαθητάς των. 'Εκαμαν έρανο ύπέρ τὸν άνταρτόπληκτων.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Α' Δημοτ. Σχολείου Ροδόλειδους Φυλίδος φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. 'Εφύτευσαν περί τὰ 20 δένδρα, τα οποία περιποιούνται καθώς και τὸ άνθόκηπο. Κατεσκεύασαν άντιπλημμυρικά έργα γύρω από τὸ σχολείο και πρόχειρα άφοδευτήρια.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Βάλτων Κιλκίς φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, και την ιδίαν των. Βοηθούν εις την παρασκευή και διανομή του μαθητικού συσσιτίου. 'Οργανώνουν έκδρομάς. Παρακολουθούν διαλέξεις υγιεινῆς.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Σκληθρου 'Αμυνταίου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. 'Εκαθάρσαν επίσης τὸς δρόμους του χωριου των. 'Απεξήρασαν στασιμα ύδατα. 'Εφύτευσαν περί τὰ 700 δενδρύλλια.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Μεταλλικου Κιλκίς φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, την ιδίαν των και τὸ χωριου των. 'Εχουν σχολικό φαρμακείο και παρέχουν τῆς πρώτες βοήθειες εις τους έχοντας ανάγκην. 'Ισοπέδωσαν την αυλή του σχολείου των.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Α' Δημοτ. Σχολείου Κατερίνης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. 'Ισοπέδωσαν την αυλή του σχολείου των και απέξήρασαν στάσιμα ύδατα. Βοηθούν τὸς πτωχούς μαθητάς με γραφική ύλη κλπ., ως και τους μικρούς και αδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. 'Επιχωμάτωσαν υγεινὸν δρόμον του σχολείου των. Περιποιούνται τὰ δένδρα. Πληρώνουν τὸ συσσίτιο τὸν πτωχὸν μαθητὸν και επισκέπτονται τους άρρώστους συμμαθητάς των.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του 26ου Δημοτ. Σχολείου Β' Περιφ. Θεσσαλονικῆς βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς. Με χρήματα του ταμείου των αγοράσαν φάρμακα και φρούτα για μιá άρρωστη συμμαθήτριά των. 'Επίσης αγόρασαν 12 μπλουζες και 1 φόρμα για τὸς πτωχὸς συμμαθητάς των.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Βρωμεροσκαλας Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, την ιδίαν των και τὸ χωριου των. 'Οργανώνουν έκδρομάς.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Ρητινῆς Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς. Με χρήματα του ταμείου των αγοράσαν φάρμακα και φρούτα για μιá άρρωστη συμμαθήτριά των. 'Επίσης αγόρασαν 12 μπλουζες και 1 φόρμα για τὸς πτωχὸς συμμαθητάς των.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Α. Δημοτ. Σχολείου Κολινδρού Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Καλλιεργούν άνθόκηπο. 'Επιβλέπουν τους μικρούς μαθητάς.

μήν του μαθητικού συσσιτίου. 'Εχουν σχολ. φαρμακείο και παρέχουν τὰς πρώτας βοήθειες εις τους έχοντας ανάγκην.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Γυμνασίου Κλαμαριάς Θεσσαλονικῆς παρακολουθῶσαν μαθήματα πρώτων βοηθειῶν.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του 3ου Δημοτ. Σχολείου Κατερίνης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν με γραφική ύλη τους πτωχούς μαθητάς με 90.000 δρχ. 'Επισκέπτονται τους άρρώστους συμμαθητάς των. 'Εκαμαν έρανο ύπέρ τὸν άνταρτόπληκτων.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του 3ου και 12ου Δημοτ. Σχολείου Γ' Περιφέρειας Θεσσαλονικῆς φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν με γραφική ύλη τους πτωχούς μαθητάς με 90.000 δρχ. 'Επισκέπτονται τους άρρώστους συμμαθητάς των. 'Εκαμαν έρανο ύπέρ τὸν άνταρτόπληκτων.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Α' Δημοτ. Σχολείου Ροδόλειδους Φυλίδος φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. 'Εφύτευσαν περί τὰ 20 δένδρα, τα οποία περιποιούνται καθώς και τὸ άνθόκηπο. Κατεσκεύασαν άντιπλημμυρικά έργα γύρω από τὸ σχολείο και πρόχειρα άφοδευτήρια.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Ανω 'Αγ. 'Ιωάννου Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν τους μικρούς και αδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Κατεσκεύασαν πεζοδρόμια.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κορινου Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Βοηθούν εις την άποπερατωσιν τὸς διδασκτηριου των. Βοηθούν εις την παρασκευή και διανομή του μαθητικού συσσιτίου. 'Επισκέπτονται τους άρρώστους μαθητάς. Βοηθούν τῆς πτωχῆς οικογενείας του χωριου των. 'Εχουν σχολ. κουρείο.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Ζαγκλιβερίου Λαγκαδά φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν τους πτωχούς.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Ένυου Νερού 'Αμυνταίου βοηθούν πτωχὸς οικογενείας και θυμάτων πολέμου εις τὰς γεωργικὰς εργασίας. Καλλιεργούν άνθη σέ γλάστρες. Βοηθούν τους μικρούς μαθητάς. 'Ισοπέδωσαν την αυλή του σχολείου των.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου 'Ανω 'Αγιάννη Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν εις την άποπερατωσιν τὸς διδασκτηριου των. Βοηθούν εις την παρασκευή και διανομή του μαθητικού συσσιτίου. 'Επισκέπτονται τους άρρώστους μαθητάς. Βοηθούν τῆς πτωχῆς οικογενείας του χωριου των. 'Εχουν σχολ. κουρείο.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Νεαπόλεως Θεσσαλονικῆς φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Περιποιούνται τὰ άνθη και τὰ δένδρα του σχολ. κήπου. Βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Μαυροτόπου έκαδάωσαν περιοχήν τριῶν χιλιομέτρων. 'Εκαμαν έρανο ύπέρ τῆς Φανελλας του Στρατιώτου.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Β' Δημοτ. Σχολείου Κατερίνης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. 'Επιδιόρθωσαν τὸν αὐλόγυρον του Σχολείου. Βοηθούν τους πτωχὸς μαθητάς. 'Εστειλαν γραφική ύλη εις συμμοριοπληκτους μαθητάς. 'Επισκέπτονται τους άρρώστους μαθητάς. Καλλιεργούν σχολ. κήπο.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Ε' Δημοτ. Σχολείου Κατερίνης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. 'Επισκέφθησαν τὸ Κρατικό Νοσοκομείο των. 'Επισκέφθησαν εις τὸς άρρώστους φρούτα και γλυκίσματα. 'Επισκέπτονται τους άρρώστους συμμοριοπληκτους μαθητάς και τους ένισχύουν.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Α' Δημοτ. Σχολείου Κουντουριτίσσης Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. 'Ισοπέδωσαν την αυλή του σχολείου των.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Λεπτοκαρυάς Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, του χωριου και την ιδίαν των. Βοηθούν εις την

παρασκευή του συσσιτίου. Παρέσχον τῆς πρώτες βοήθειες εις τρεις τραυματισθέντας μαθητάς.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κίτρους Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, του χωριου και την ιδίαν των. Βοηθούν τὸς πτωχὸς μαθητάς. 'Επισκέπτονται τους άρρώστους συμμαθητάς των. Παρέχουν τῆς πρώτες βοήθειες εις τους έχοντας ανάγκην.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Χρῆνης Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Παρασκευάζουν και διανέμουν τὸ πρωινὸ ρόφημα. 'Εξεδιόρθωσαν τὸν παραπλεύρωσ του σχολείου των δρόμον.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Καταχά Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. 'Εχουν σχολ. φαρμακείο. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. 'Εφελαν τὰ κάλαντα από τὰ οποια έμάζεψαν 700.000 δρχ., εκ τὸν οποίων τῆς 400.000 δρχ. διέβησαν δι' αγοράν λαδῶρου του σχολείου των και τῆς 300.000 ύπόλοιπες δια την ένίσχυσιν τὸν πτωχὸν συμμαθητὸν των. Παρασκευάζουν και διανέμουν τὸ μαθητικό συσσίτιο. 'Ισοπέδωσαν δρόμους.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Περιστάσεως Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Διανέμουν τὸ μαθητικό συσσίτιο. 'Επισκέπτονται τους άρρώστους μαθητάς. 'Εφύτευσαν δενδρύλλια εις την αυλή του σχολείου. Καλλιεργούν άνθόκηπο. Βοηθούν τους πτωχὸς μαθητάς. 'Εστειλαν δέματα εις τους στρατευσιμους.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Ανω 'Αγ. 'Ιωάννου Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν τους μικρούς και αδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Κατεσκεύασαν πεζοδρόμια.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κορινου Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Βοηθούν εις την άποπερατωσιν τὸς διδασκτηριου των. Βοηθούν εις την παρασκευή και διανομή του μαθητικού συσσιτίου. 'Επισκέπτονται τους άρρώστους μαθητάς. Βοηθούν τῆς πτωχῆς οικογενείας του χωριου των. 'Εχουν σχολ. κουρείο.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Ζαγκλιβερίου Λαγκαδά φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν τους πτωχούς.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Ένυου Νερού 'Αμυνταίου βοηθούν πτωχὸς οικογενείας και θυμάτων πολέμου εις τὰς γεωργικὰς εργασίας. Καλλιεργούν άνθη σέ γλάστρες. Βοηθούν τους μικρούς μαθητάς. 'Ισοπέδωσαν την αυλή του σχολείου των.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου 'Ανω 'Αγιάννη Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν εις την άποπερατωσιν τὸς διδασκτηριου των. Βοηθούν εις την παρασκευή και διανομή του μαθητικού συσσιτίου. 'Επισκέπτονται τους άρρώστους μαθητάς. Βοηθούν τῆς πτωχῆς οικογενείας του χωριου των. 'Εχουν σχολ. κουρείο.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Νεαπόλεως Θεσσαλονικῆς φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Περιποιούνται τὰ άνθη και τὰ δένδρα του σχολ. κήπου. Βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Μαυροτόπου έκαδάωσαν περιοχήν τριῶν χιλιομέτρων. 'Εκαμαν έρανο ύπέρ τῆς Φανελλας του Στρατιώτου.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Β' Δημοτ. Σχολείου Κατερίνης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. 'Επιδιόρθωσαν τὸν αὐλόγυρον του Σχολείου. Βοηθούν τους πτωχὸς μαθητάς. 'Εστειλαν γραφική ύλη εις συμμοριοπληκτους μαθητάς. 'Επισκέπτονται τους άρρώστους μαθητάς. Καλλιεργούν σχολ. κήπο.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Ε' Δημοτ. Σχολείου Κατερίνης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. 'Επισκέφθησαν τὸ Κρατικό Νοσοκομείο των. 'Επισκέφθησαν εις τὸς άρρώστους φρούτα και γλυκίσματα. 'Επισκέπτονται τους άρρώστους συμμοριοπληκτους μαθητάς και τους ένισχύουν.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Α' Δημοτ. Σχολείου Κουντουριτίσσης Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. 'Ισοπέδωσαν την αυλή του σχολείου των.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Λεπτοκαρυάς Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, του χωριου και την ιδίαν των. Βοηθούν εις την

'Ερυθροσταυρίται 'Ιδιωτ. Σχολ. Είρ. Θεσσαλονικῆ με τὸ δέμα των δια τὸ Δημ. Σχολ. 'Οξιάς — Φλωρίνης, τὸ οποίον υιοθέτησαν.

Juniors of the Private School Thiakaki with their parcel for the Elem. School Oxia-Floirina which they have adopted.

πεσκέφθησαν τους νοσηλευόμενους τραυματίες του Στρατ. Νοσοκομείου Κοζάνης εις τους όποιους έμοίρασαν διάφορα δώρα. Επίσης έπεσκέφθησαν και προσέφεραν δώρα σε άρρωστη συμμάχηριά των νοσηλευόμενη στο Κρατικό Νοσοκομείο Κοζάνης.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Φωτεινής Καστορίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, του χωριού και την ιδίαν των. Έπισκεπτόνται τους άρρώστους μαθητάς.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Χρυσουγής Λαγκαδά φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Περιποιούνται τα δένδρα. Βοηθούν εις την παρασκευήν και διανομήν του μαθητικού συσσιτίου.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Ιου Δημοτ. Σχολείου Σεργίων βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς του σχολείου των και τους παρέχουν διάφορα σχολ. είδη και άλλα δώρα.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Προσωπιάς Δράμας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Έχουν μαθητικό κουρείο. Περιποιούνται τα δένδρα. Παρακολουθούν μαθήματα πρώτων βοηθειών και υγιεινής.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του 27ου Δημοτ. Σχολείου Β' Περιφέρειας Θεσσαλονίκης βοηθούν τους πτωχούς μαθη-

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Ευλοσύρτου — Ίκαρίας με δέματα δια τα άπορα παιδιά. Juniors of the Elem. School Xylosirtis-Ikaria with parcels for the poor children.

τάς του σχολείου των και πληρώνουν το συσσίτιό των. Τις παραμονές του Πάσχα έμάζωσαν 218 αυγά και 51.000 δρχ. δια τους Άκριτας.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Νικητοστράς Δράμας, άγόρασαν γυαλιά για ένα συμμάχητά τους με χρήματα του ταμείου των. Άπεξήρασαν έλode έκτασιν.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του 5ου Δημοτ. Σχολείου Α' Περιφ. Καβάλλας έχουν σχολ. φαρμακείο και μαθητικό κουρείο. Οργανώνουν έκδρομάς.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κοιμήσεως Σεργίων φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Έπιχωμάτισαν λάκκους. Με χρήματα από τα κάλαντα άγόρασαν μία κουρευτική μηχανή και ένα κώδωνα για το Δημ. Σχολ. Αχλαδωχωρίου Σιντικής.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Γυμνασίου Άρρένων Δράμας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Με χρήματα από τα κάλαντα άγόρασαν είδη ιατρισμού και ύποδησεως δια τους πτωχούς μαθητάς του σχολείου των. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Έλαβαν μέρος εις την ανάδασσιν. Παρασκευάζουν το μαθητικό συσσίτιο. Έπεσκέφθησαν το φυλάκιο Παπάδων και έμοίρασαν διάφορα είδη.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Άξιοχωρίου Παιονίας έφύτευσαν περί τα 450 πεύκα και 100 άκακίας.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Καλονερίου Νεαπόλεως Βοΐου καλλιεργούν σχολ. κήπο. Βοηθούν τους άδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Έλαβαν μέρος εις την ανάδασσιν. Άνέλαβαν την καταπολέμησιν της μύγας και του κουνουπιού. Ράβουν φορέματα για πτωχά παιδιά.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Γυμνασίου Άλεξανδρουπόλεως έδενδροφύτευσαν το άσύλλοιον της πόλεως. Έβοήθησαν εις τόν έρανόν της Φανέλλας του Στρατιώτου. Έμάζεψαν είδη ιατρισμού δια τα άνταρτόπληκτα δια τα όποια διέθεσαν και τα χρήματα από τα κάλαντα.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Άγ. Γεωργίου Γιαννιτσών φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Καλλιεργούν

σχολ. κήπο. Έφύτευσαν δένδρα. Παρασκευάζουν και διανέμουν το μαθητικό συσσίτιο.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του ΣΤ' Δημοτ. Σχολείου Βερροίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούντα μεταξύ των εις τα μαθήματα.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Άνατολικού Έορδαίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, την ιδίαν των και του χωριού. Μεταφέρουν οικοδομησιμο ύλικό για την άνέγερσιν του σχολείου των. Βοηθούν εις την παρασκευήν και διανομήν του μαθητικού συσσιτίου.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Όσσης Λαγκαδά καλλιεργούν σχολ. κήπο όπου έφύτευσαν άνθη και δενδρύλια.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Ν. Καρυωτίσσης Γιαννιτσών φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Άπεξήρασαν 2 έλη. Έφύτευσαν 5 άπαροφόρα δένδρα και 12 καλλωπιστικά εις την αύλην του σχολείου. Έξησφάλισαν ρόφημα δια 50 πτωχούς μαθητάς. Στις έορτές του Πάσχα προσέφεραν 12 δέματα σε ισάριθμες πτωχές οικογένειες του χωριού των. 80 αυγά εις στρατιωτικήν μονάδα.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Χειμάρρου Βισαλτίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Έχουν σχολ. φαρμακείο. Βοηθούν τους πτωχούς συμμάχητάς των.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κρόκου Κοζάνης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, του χωριού και την ιδίαν των. Έχουν σχολ. φαρμακείο και παρέχουν τις πρώτες βοήθειες εις τους έχοντας ανάγκην. Οργανώνουν έκδρομάς. Έδενδροφύτευσαν τόν περίβολόν του Μνημείου τών πεσόντων.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Πηγών Δράμας έφύτευσαν δένδρα. Περιέφεραν την αύλην του σχολείου. Καλλιεργούν άνθόκηπο. Έβοήθησαν εις τόν έρανόν ύπέρ τών Έθνικών Οργανοτροφείων του Κράτους.

Αί Ε. Σ. Ν. μαθήτριαι του Γυμνασίου Θηλέων Καβάλλας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Παρακολουθούν μαθήματα υγιεινής και άσκούνται εις τας πρώτας βοήθειας. Έπεσκέφθησαν το θεραπευτήριον «Έλις» όπου έψυχαγάγησαν τους άσθενείς και έμοίρασαν διάφορα ζώα.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Θέρμης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Έλαβαν μέρος εις τους έράνους ύπέρ της Φανέλλας του Στρατιώτου και τών άνταρτοπληκτων. Έβοήθησαν τρεις πτωχές οικογένειες. Έμάζεψαν βιβλία και γραφική ύλη δια τα άνταρτόπληκτα.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του 2ου Δημοτ. Σχολείου Νεαπόλεως φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν τους μικρούς και άδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Έχουν σχολ. φαρμακείο και παρέχουν τις πρώτες βοήθειες εις τους έχοντας ανάγκην. Έφύτευσαν 23 δένδρα εις την αύλην του σχολείου.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Έκπαίδευτηρίου Δ. Πολυχρονιάδου Γ' Π. Θεσσαλονίκης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Βοηθούν τους πτωχούς και άδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Έκαμαν έγανω για την ενίσχυσιν του ταμείου των.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Β' Δημοτ. Σχολείου Καλλιφύτου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Έφύτευσαν περί τα 250 δενδρύλια. Παρέχουν τις πρώτες βοήθειες εις τους έχοντας ανάγκην. Βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς. Έπιβλέπουν εις την διανομήν του συσσιτίου.

ΗΠΕΙΡΟΣ
Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κάτω Λαφίστης Ιωαννίνων φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, την ιδίαν των και του χωριού των. Έστειλαν εις το 406 Στρατ. Νοσοκομείον Ιωαννίνων 80 αυγά και διάφορα γλυκίσματα. Έβοήθησαν τας οικογένειας τών στρατευομένων. Οργανώνουν έκδρομάς.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Σεργίων άνω Ιωαννίνων εκθάρισαν τους κεντρικούς δρόμους του χωριού των. Έφύτευσαν περί τα 150 δένδρα. Οργανώσαν την λειτουργίαν του μαθητικού συσσιτίου. Άσκούνται εις την νοσοκομειακήν περίθαλψιν.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κεφαλοβρύσου Παράμυθιας καλλιεργούν άνθόκηπον και

έφύτευσαν περίπου 8.000 δασικά και καρποφόρα δενδρύλια.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ
Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κορυδαλλού Καλαμπάκας καλλιεργούν σχολικό κήπο. Ίσο-

Έρυθροσταυρίται Ε' Δημ. Σχολ. Α' Περ. Καβάλας, κοουζουν τους συμμάχητάς των. Juniors of the 5th Elem. School, Cavala cutting the hair of their schoolmates.

πέδωσαν την αύλην του σχολείου και εκθάρισαν τους δρόμους του χωριού των. Έφύτευσαν εις δύο λόφους περί τα 500 πεύκακια.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ
Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Γυμνασίου Δερβενίου Κορινθίας άγόρασαν 43 ζεύγη ύποδημάτων και 17 πανταλόνια, τα όποια έμοίρασαν σε πτωχούς μαθητάς του Γυμνασίου.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Βέλλου Κορινθίας έτοιμάσαν δέματα δια 4 σχολεία.

ΛΥΣΕΙΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ 1

Όριζόντιως: 1) Μάρτιος, 2) Ίον, 3) Θεός—Άνά, 4) Ήν—ΩΠ, 5) Τ. Α. Ε.—Μ.Ε.Α., 6) Από, 7) Συνανθή.
Καθέντως: 1) Μαθητής, 2) Ένα, 3) Ρίς—Έάν, 4) Το—πά, 5) Ίνα—Μόν, 6) Νάε, 7) Σκαπάνη.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ 2

Όριζόντιως: 1) Άσπρον—Νύν, 2) μ—Ένα, 3) Γαθία, 4) Ίόνιον.—Έν, 5) Τίνες—Έσα, 6) Ήρ, 7) Ζη—Σουπιτά, 8) Τάουερ, 9) Αίνεϊας.
Καθέντως: 1) Αιγίτης, 2) Αϊνιό—Ήτα, 3) Άνη—Αι, 4) Έπρασον, 5) Ίος—Ούέ, 6) Έάν—Θυεί, 7) ΝΝ—Πρά, 8) Υάδες, 9) Νάτα.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

Όριζόντιως: 1) Πάω, 2) Άχνός, 3) Γερανός, 4) Κάδος, 5) Σάν.
Καθέντως: 1) ΑΕΚ, 2) Όχρά, 3) Καναδάς, 4) Πόνον, 5) Σ.Ο.Σ.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

α) Πάρος—Πάρις, β) Άλας—Σάλα. 3) Χίος—Ίος, δ) Άστρο—Κάστρο.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

α) Έστω ότι είχαν αρχικώς Χ δραχμάς, τό ποσόν τούτο διπλασιάσθη και έξ αυτού έδωκε 2 δραχμάς. Λοιπόν του έμειναν 2Χ—2 έπειτα πάλιν διπλασιάσθη τό ποσόν τούτο και έκ του διπλασιασθέντος έδωκε 2 δραχ. ύστε του έμειναν 2 (2Χ—2)—2=4Χ—6. Όμοίως εύρίσκομεν μετά τόν διπλασιασμόν και την σχετικήν πληρωμήν τών 2 δραχμών, ότι του έμειναν 2 (4Χ—6)—2=8Χ—12=8Χ—14, έπειδή δε έχασεν όλα όσα είχε θα είναι 8Χ—14=0 πρέπει να είναι ο Χ θετικός αριθμός. Λύοντες την εξίσωσιν εύρίσκομεν:

$$\frac{8x}{8} = \frac{14}{8} \quad 14 : 8 = 1,75 \times = 1,75$$

β) Ό βοσκός είχε 13 σακιά. β) Ό α' θα πάρη 3 γεμ., 1 μισό και 3 άβεια. Ό β' θα πάρη 2 γεμ., 3 μισά και 2 άβεια. Ό γ' θα πάρη 2 γεμ., 3 μισά και 2 άβεια.

γ) Είχα εγώ έπτά και είχε αυτός πέντε, του δίνα εγώ ένα και τα κάναμε έξη ο καθένας, έπειτα μου δίνει αυτός ένα και 7 που είχα τα έκαμα όκτώ κι' ο άλλος που είχε 5 του έμειναν 4. Βλέπετε λοιπόν ότι έχω τα διπλά απ' αυτόν;

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									

- Όριζόντιως:
- 1) Τό ισχυρόν φύλον. — Γένοιτο, έίθε.
  - 2) Μυστήριον —Πολεμικό άλογο.
  - 3) Κάθε ένας.
  - 4) Κουρέλι.
  - 5) Θεά της άρχαιότητος — ΧΦ — 1Ρ.
  - 6) Παιδί.
  - 7) Μέρος της ημέρας (γεν.).
  - 8) Πατρίδα έχει την Άθάνα.
  - 9) Όργανον αισθήσεως (αιτιατ.) — Κλωστή.

Καθέτως:

- 1) Κάτι που πρέπει να ένώνη όλους τους άνθρώπους — Πρόθεσις.
- 2) Τελικός σύνδεσμος της δημοτικής — Μαύρο ένδυμα.
- 3) Χρονικόν διάστημα — Φωτιά.
- 4) Σαλατικόν — Πρόθεσις.
- 5) Άνήκει εις τους ύδατάνθρακες.
- 6) Ή Άθηναίη το θεά της... (όνομαστ.).
- 7) Άθλητική συνάντησις — Δύο όμοια σύμφωνα.
- 8) Ήν — Νότα μουσικής.
- 9) Νήσος της Δωδεκανήσου.

ΕΛΕΝΗ ΔΗΜΟΥ

Μαθήτρ. Δ'. Γυμν. Θηλ. Άθηνών

ΠΑΙΧΝΙΑΙ

Νά τοποθετηθούν οι αριθμοί από τό 1 μέχρι τό 16 εις τό παραπάνω τετράγωνον ούτως ώστε να σχηματίζων άθροισμα 34 όριζόντιως, καθέντως και διαγωνίως.

Ευγένιος Ήλιόπουλος, τάξις Δ' Δημοτικού Σχολείου Πυλωριγίου περιφέρειας Γιαννιτσών.

ΜΑΓΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

Όχι Μπάμπη, ρακί και ούζο δέν κάνει να πίνεις.
Άλλά τί;
Μόνον αυτό που σου είπα.
Κυριάκος Μαλιγκούδης

Όι Έρυθροσταυρίται από τό πρωί μαζεύουν στον κήπο του χωριού κι ακόμα να τελειώσουν.
Μά τί μαζεύουν;
Σάς τό είπα.

Ό χωρικός άγαπά τα τέσσερα αυτά φυτά και τα καλλιεργεί εις τόν άγρόν του. Αυτά είναι φασόλια, κωνοί και σιτάρι.
Μά τρία είπα.
Σάς είπα τέσσερα.

1. Τσαλτάκη
- Τάξ. Ε'. Γυμν. Νικαίας
- Μαρία, Κική έλάτε να τό ιδήτε.
- Τί;
- Σάς τό είπα.
- Νικό, Τάκη έλάτε να τή δήτε.
- Τί;
- Σάς είπα.

Ίωάν. Κουταβάς
Τάξ. ΣΤ'. Γ'. Δημ. Σχολ. Πρεβέζης

ΑΡΙΘΜΟΛΕΞΟΝ

	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

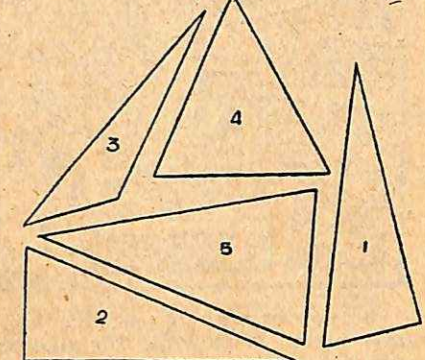
Τά γράμματα: ΑΑΑ—Β—Γ—Δ—Ε—ΗΗ—Θ—ΠΠΠΠ—ΚΚΚΚ—ΛΛ—ΝΝΝ—ΟΟΟΟΟΟΟΟ—Π—ΡΡΡ—ΤΤ—Φ, να τοποθετηθούν στα κενά και κάτωθεν τών αριθμών τετραγωνίδια, κατά τέτοιον τρόπον ώστε εάν οι αριθμοί διαβαστούν στην καθομιλουμένη, να σχηματίσουν μαζί με τά γράμματα που θα προσθέσετε στις 10 κάθετες στήλες, λέξεις με τις εξής έννοιες: α) ένας τρόπος συγκοινωνίας, β) τά χρησιμοποιούν οι ναυτικοί (ένικός), γ) ένας αριθμός, δ) ή πάσης χρονικής διαρκείας ηπαστιά, ε) άγώνισμα τών αρχαίων, ζ) διασάφισις, η) όμας ελληνικών λόφων, θ) ένας μήν, ι) ένας αριθμός, κ) ιδιότης αριθμών.

Παράδειγμα: "Ας υποθέσωμεν ότι στα κενά τετραγωνίδια της στήλης α' υπάρχουν τά γράμματα ΡΙΕΤΟΣ. "Αν τώρα ο αριθμός 1 ο εύρισκόμενος άνωθεν τών γραμμάτων αυτών διαβαστή ΕΝΑ, τότε ως σύνολον στη στήλη α' θα έχωμεν την λέξιν ΕΝΑΡΕΤΟΣ. κ.ο.κ.

ΧΡ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΟΣ

Τάξις Δ'. Δερβενίου Κορινθίας

Άντιγράψετε τά παρακάτω τρίγωνα σ' ένα χαρτόνι και μετά κρύψτε τα. Τότε προσπαθήστε να τά

τοποθετήσετε κατά τέτοιον τρόπον ώστε να σχηματισθή τετράγωνο. "Αν και φαίνεται εύκολο, θα τό φτιάσετε μετά από πολλές δοκιμές.

ΒΑΣΙΛΕΙΑ Δ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Τάξις Ζ'. 3ον Γυμν. Θηλ. Π.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Τί πράγμα είναι εκείνο που όσο του προσθέτεις μικραίνει και όσο του αφαιρείς μεγαλώνει;

Κυριάκος Μαλιγκούδης
Γυμν. Άρρένων Θεσ)όνικης

Ποιά λίμνη της Β. Άμερικής διαβάζεται και ίσια και ανάποδα τό ίδιο;

Μιχαήλ Μανιαδάκης
Γυμν. Άγ. Νικολάου Κρήτης

ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΑ

Ποιάς κόλπος και όμώνυμος πόλις της Έλλάδος είναι και ύδροχαρές φυτόν;

Αυτή ή μεγάλη θάλασσα είναι... ή άρρώστεια τών γυναικείων καλτσών.

Πρωτεύουσα Κράτους της Άμερικής άλλα και εργαλείον του σιδηρουργού.

Ή μόνη Έλληνική πόλις που παίζεται ταυτόχρονα και στο θέατρο.

Ή πρώτη έννοια της λέξεως είναι Θεσσαλική πόλις κι ή δεύτερη παιδικόν παίγνιον.

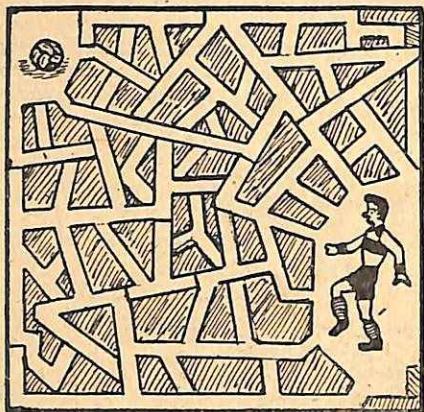
Ποιάς ποταμός της Άσίας είναι και ζών της ζουγκλας;

Αυτή ή Άλθωνική πόλις λείει πως είναι άσημένο κάστρο.

Ός καινούργια πόλι σάς την παρουσιάζω. Μά δέν είναι αυτή ή όνομασία της. Για σκεφθήτε λιγάκι. Ευρωπαϊκή μεγαλούπολις είναι.

Σ. Ζουρνατζής
Μαθητής Γυμν. Χαλανδρίου

ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ Α΄.

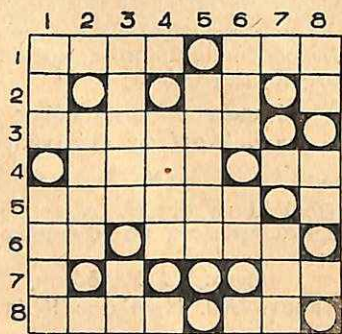

Ο ποδοσφαιριστής που βλέπετε στην κάτω γωνία δεξιά της εικόνας μας πρό όλιγου βάρεσε ένα τρομερό σουτ και έχασε τη μπάλλα.

Προσπαθήστε τώρα έσεις να του τη βρήτε για να συνεχίση το παιχνίδι του.

Κ. Π. ΜΠΑΜΠΑΡΗΣ
Ε΄. Τάξ. Γυμν. Χαλανδρίου

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

Οριζοντιώς:

- 1) Έλαφρό αεράκι — Αρχαία θεά.
- 2) Δύο φωνήεντα.
- 3) Το δένδρο που δέν δίδει καρπό.
- 4) Χωρίς τη θέλησή του (οὐδ.). — Απαγορευτικόν.
- 5) Πολλοί αποτελοῦν ἀλυσίδα (ὄνομ.).
- 6) Ι. Ο. — Μία ἀπό τὰς ἠπείρους.
- 7) Γράμμα ὅπως προφέρεται.
- 8) Ὄνομα γυναικεῖο — Νησί τῶν Δωδεκανήσων (δοτική).

Καθέτως:

- 1) Χρονικό ἐπίρρημα — Κράτος τῆς Ἀσίας.
- 2) Μεταφορικό μέσον.
- 3) Ποταμάκι — Σύνδεσμος ὑποθετικός.
- 4) Γίνεται σαλάτα.
- 5) Μᾶς φέρνει γλυκά ὄνειρα.
- 6) ... Ἰανέιρο — Νότα.
- 7) Τοπικόν ἐπίρρημα.
- 8) Ἄρθρο πληθυντικοῦ — Θεά τῆς Ἑλλάδος (αἰτ.).

ΦΑΙΔΩΝ Θ. ΔΡΑΓΑΤΗΣ
Μαθητῆς Γυμν. Καβάλας

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Τὸ φεῖδι τρώει τὴ θάλασσα
κι' ἡ θάλασσα τὸ φεῖδι.

Λ. ΛΑΖΑΡΑΚΟΣ
Γ΄. Γυμν. Ἀρρ. Ἀθηνῶν

Ἔχω δύο ὀφθαλμούς
καὶ δακτύλους δύο μακρούς
κοντὸ κάνω τὸ μακρὸ
καὶ χωρίζω τὸ πανί.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΧΑΡΙΖΑΝΗΣ
Μαθητ. ΣΤ΄ Γυμν. Ἀρρένων Θ) κης

Σ' ἓνα σῶμα τ' οὐρανοῦ
ἓνα ράμμα ἂν προσθέσης
φρούριον τοῦ παλῆου καιροῦ
στὴ στιγμὴ θὰ παραθέσης.

ΠΕΤΡΟΣ ΣΕΜΙΤΑΛΗΣ
Μαθ. 1ου Δημ. Σχ. Γ΄ Περ. Ἀθηνῶν

Δίνω ὕγεια κι' ἔχω κάλλη,
ἔλοι μ' ἀγαποῦν, κι' ἐσὺ
ἂν μ' ἀλλάξης τὸ κεφάλι
θὰ προβάλλη εὐθὺς νησί.

Ι. Τσαλτάκη
Τάξ. Ε΄. Γυμν. Νικαίας

ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

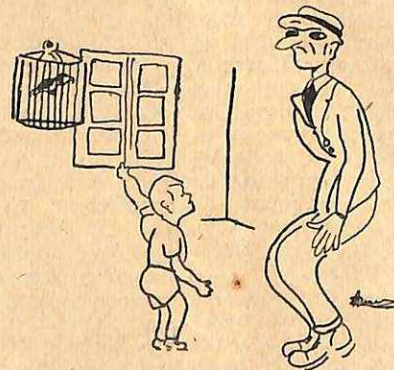
Ποιά εἶναι ἡ πόλις πὺ μπορεῖ
σ' ἓνα χεράκι νὰ χωρῆ;

Γ. ΜΑΤΑΥΤΣΗΣ
Γυμν. Βάλτης Θεο)νίκης

ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

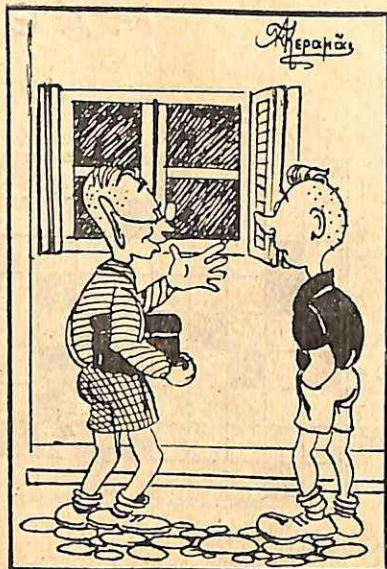
Μία νῆσον Ἑλληνική
ἂν τὴν ἀναποδογυρίσης
μιά ομάδα ἀθλητική
ἐμπροσθέν σου θ' ἀντικρύσης.

Ἀριστοτέλης Γεωργιάδης
Τάξ. ΣΤ΄. Γυμνασίου Ξυλοκάστρου

— Παππού, γιατί τὸν λένε παπα-
γάλλο; Ἦταν παππῶς στὴ Γαλλία;

Θ. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ
Τρίπολις

— Ἀλήθεια, γιατί ὁ πελαργὸς στέ-
κεται πάντα μὲ τὸ ἓνα πόδι σηκω-
μένο;
— Γιατί ἂν σήκωνε καὶ τὸ ἄλλο...
θὰ ἔπεφτε!

ΑΝΤ. ΚΕΡΑΜΑΣ
10ου Γυμν. Ἀρρ. Ἀθηνῶν
Τάξ. ΣΤ΄.

ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

Δάσκαλος: Τί κλίμα ἔχουν τὰ
Γιάννενα;
Μαθητῆς: Ἡπειρωτικὸ Κύριε.
Δάσκαλος: Γιατί παιδί μου;
Μαθητῆς: Γιατί εἶναι πρωτεύουσα
τῆς Ἡπείρου.

Κυριάκος Καλπακίδης
Μαθητῆς Α΄ Δημ. Σχολ. Γιαννιτσῶν

— Ἐλα δὲ Γιώργο, εἶναι ἀλήθεια
ὅτι κτύπησες τὴ Λιλιόκα;
— Ναι, Μπαμπᾶ.
— Γιατί τὴν χτύπησες παιδί μου;
— Γιατί μὲ τσίμπησε.
— Καὶ γιατί σὲ τσίμπησε;
— Γιατί... τὴ χτύπησα.

Παναγιώτης Χαρωνίδης
Τάξ. ΣΤ΄. Ε΄. Γυμν. Ἀρρ. Πειραιῶς

— Ὁ δάσκαλος: Πότε καὶ πὺ κατα-
λαβαίνομε ὅτι ὁ χρόνος εἶναι χρήμα;
— Ὁ μαθητῆς: Ὅταν πάρωμε ποδή-
λατο... μὲ τὴν ὥρα.

— Δέν μοῦ λένε τὸ σκυλί πὺ που-
λάτε εἶναι γυμνασμένο νὰ φυλάη τὸ
σπίτι;
— Ἐφετέρι μονάχο. Μὲ τὸν παρα-
μικρὸ θόρυβο δέν ἔχετε παρὰ νὰ τὸ
ξυπνήσετε καὶ ἀμέσως θ' ἀρχίση νὰ
γαυγίση.

Παναγιώτης Χαρωνίδης
Μαθ. Ε΄. Γυμν. Ἀρρένων Πειραιῶς

ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ

ΜΟΥΣΙΚῆ ΞΕΝ. Γ. ΑΣΤΕΡΙΑΔΗ

Στίχοι ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗ

METRIA

mf

1. ΜΕ τ' ἄ-γι-ου Δη-μη-τρί-ου τὴ γιορτὴ τὴν ἁ-για-σμέ-νη
2. Στὴ ζω-ὴ τὴν πι-κρα-μέ-νη καὶ μὲ δά-σα-να γε-μά-τη

Rit.

τὰ χρυ-σάν-δε-μα χα-ρί-ζου-ν τό-ση χά-ρη κι' ὁ-μορ-φιά-
τὰ χρυ-σάν-δε-μα τρι-γύ-ρω, εἶ-ναι πό-δος μας κρυ-φό-ς.

a tempo

p

Κα-μα-ρῶ-στε τὴν Ἄ-δή-να, χρυ-σαν-δε-μο-στο-λι-σμέ-νη
Μὲ τὰ χί-λια χρώ-μα-τά-τους δί-νουν τὴ χα-ρὰ στὸ μά-τι

cresc. *pp* *poco rit.*

φω-τισμέ-νη ἀ-πό λου-λού-δια κι' ὅ-ταν εἶ-ναι συν-νε-φιά-
καὶ δυ-μί-ζου-ν πῶς ὁ κό-σμος ἔ-χει νειά-τα, ἔ-χει φῶς.

dolce

Ἄ — — — — — Ἄ — — — — — Ἄ — — — — — Ἄ — — — — — Ἄ — — — — —

pp

Ἄ — — — — — Ἄ — — — — — Ἄ — — — — — Ἄ — — — — — Ἄ — — — — —

I
Μὲ τ' ἁγίου Δημητρίου
τὴ γιορτὴ τὴν ἁγιασμένη
τὰ χρυσάνθεμα χαρίζουν
τόση χάρι κι ὁμορφιά.
Καμαρῶστε τὴν Ἀθήνα
χρυσανθεμοστολισμένη.
Φωτισμένη ἀπὸ λουλούδια
κι ὅταν εἶναι συνεφιά.

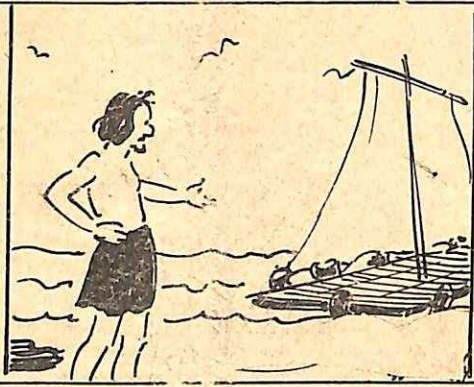
II
Στὴ ζωὴ τὴν πικραμένη
καὶ μὲ βάσανα γεμάτη,
τὰ χρυσάνθεμα τριγύρω,
εἶναι πόθος μας κρυφός.
Μὲ τὰ χίλια χρώματά τους
δίνουν τὴ χαρὰ στὸ μάτι,
καὶ θυμίζουν πῶς ὁ κόσμος
ἔχει νειάτα, ἔχει φῶς.

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΟΥ

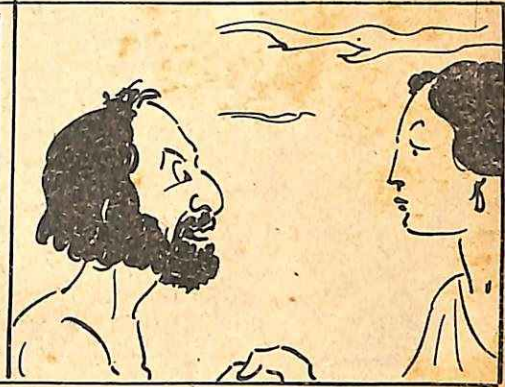
Όπως τις διηγείται στ' άνηφάκια του ο θεός Δημητράκης.

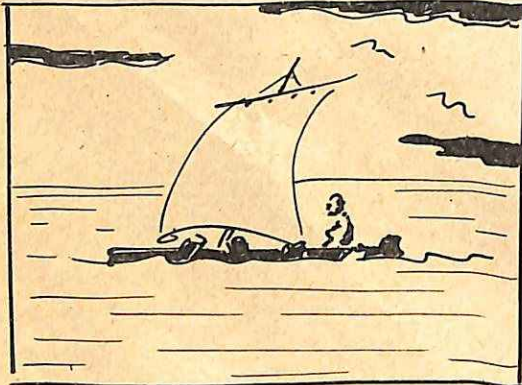
«Η Καλυψώ έκοπρόδυμη,
γεράτη καλωσύνη,
ξύλα, πανί και σύνεργα
στον Όδυσσέα δίνει.»

Και πέφτει εκείνος στη δουλειά,
χωρίς σιγή νά χάνη,
και μιά σχεδία βγαράη
γέλιγες κέρες φτιάνει.»

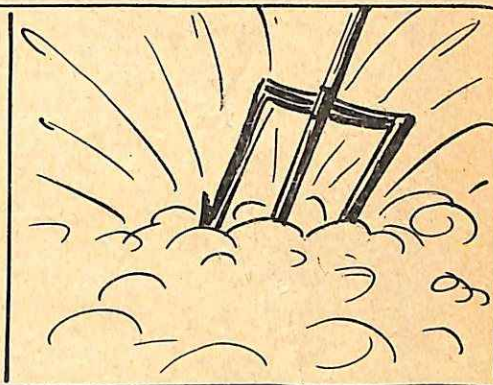
«Χαίρε, καλή βασίλισσα»!
επήγαινε. Γειά, χαρά σου.
ώρα καλή στίν πύμνη σου
κι άέρα στά πανιά σου»!

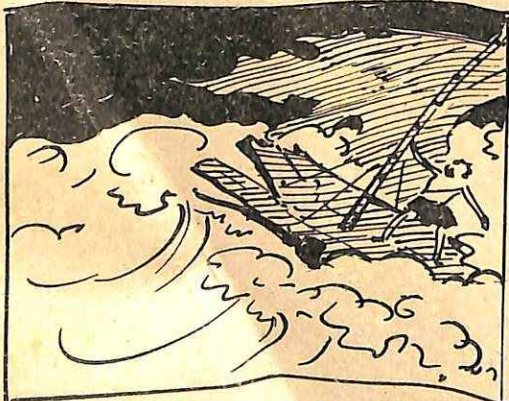
Μέρες σωστές δεκαεπτά
ή δαίμασσα ήταν λάδι,
άπό τό βράδυ ως τό πρωί
κι άπ' τό πρωί ως τό βράδυ!

Μά ζάφνου νά ο Ποσειδών
εί μιά άχιβάδα ώραία,
πού είχε... προηούμενα
μέ τό φτωχό Όδυσσέα.»

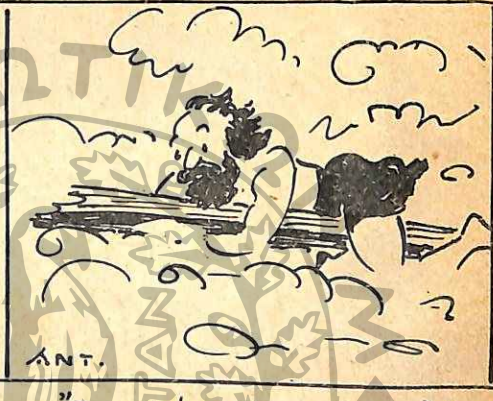
Και τέτοιο χτύπο στά νερά
μέ τήν πηρούνα δίνει,
πού φεύγει πανικόβυζη
άμέσως ή Γαλήνη...

Ω, τί θαλασσοταραχή,
τί άνερο σφυρίγματα!
Κ' ή βάρκα του Όδυσσέα κας
κάνει τά πρώτα ρήγματα...

«Άχ, ένα κύμα! Αχιδινός
ουρανοζύστης! Νάτο!»...
μουγκρίζει ο δούσυχος. Κ' ουδύς
εϋρέθηκέ άπο κάτω...

«Έ, του φυνάζει ο Ποσειδών.
Νά δής πού θά σε στείλω».
Και νάτος τώρα κοσυμπά
καβάλα σ' ένα ζύλο...

(Τό τί έπαδε πιά πάρα
θά τό πούμε άλλη κέρα.)